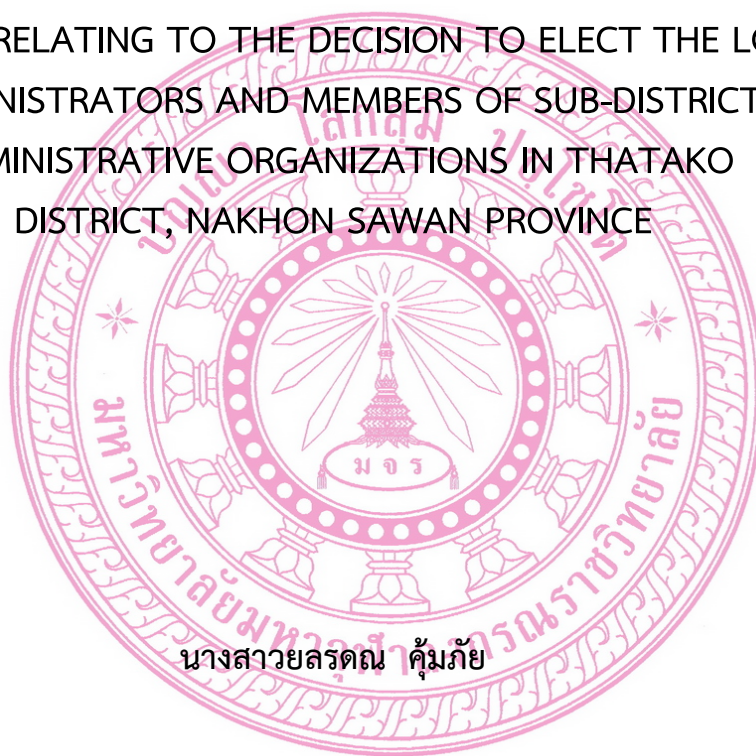

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

FACTORS RELATING TO THE DECISION TO ELECT THE LOCAL
ADMINISTRATORS AND MEMBERS OF SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN THATAKO
DISTRICT, NAKHON SAWAN PROVINCE

นางสาวยลรตณ คุ่มภัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

FACTORS RELATING TO THE DECISION TO ELECT THE LOCAL
ADMINISTRATORS AND MEMBERS OF SUB-DISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN THATAKO
DISTRICT, NAKHON SAWAN PROVINCE

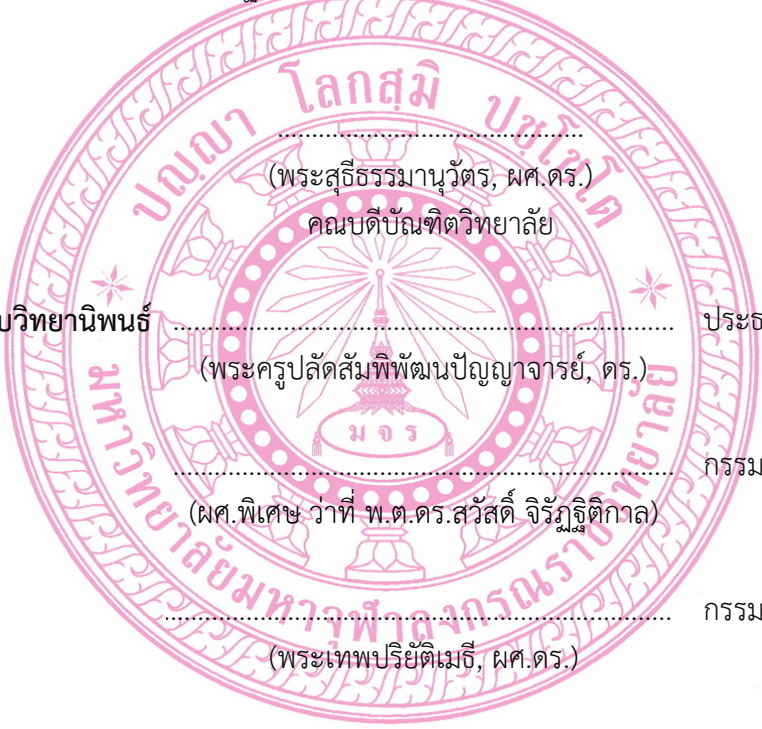

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Master of Arts
(Public Administration)
Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Bangkok, Thailand
C.E.2013

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์เรื่อง
“ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

		
(พระสุธีธรรมานุวัตร, ผศ.ดร.) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย		
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์		ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ปัญญาจารย์, ดร.)		
.....		
(ผศ.พิเศษ วาที พ.ต.ดร.สวัสดี จิรัฏฐิติกาล)		
.....		
(พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร.)		
.....		
(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.)		
.....		
(ผศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม)		
.....		
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร. ผศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม	ประธานกรรมการ กรรมการ
ชื่อผู้วิจัย	 (นางสาวยลรตน คุ่มภัย)	

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....
(พระสุธีธรรมานันท์, ผศ.ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ปัญญาจารย์, ดร.)

ประธานกรรมการ

.....
(ผศ.พิเศษ วาที พ.ต.ดร.สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล)

กรรมการ

.....
(พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.)

กรรมการ

.....
(ผศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร. ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

.....
(นางสาวยลรัตน คุ่มภัย)

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

ผู้วิจัย : นางสาวยลรณณ คุ่มภัย

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร., พธ.บ., ศศ.ม. รป.ด.,

: ผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม พธ.บ., M.A., Ph.D. (Pol. Sc.)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

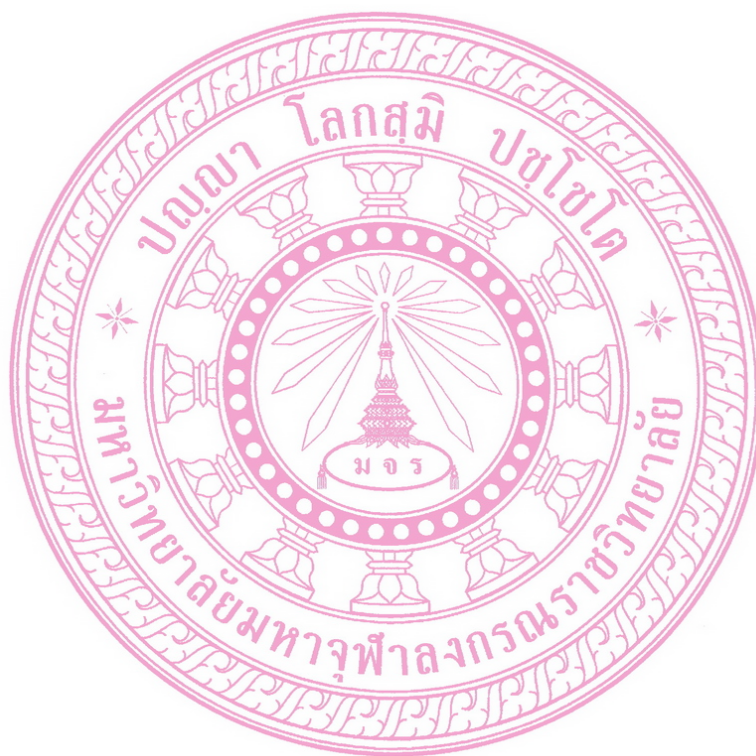
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๙๗ คน ซึ่งได้จากสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชากร คือ ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล กับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

๑) ระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๖$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น ($\bar{X} = ๓.๙๑$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ($\bar{X} = ๒.๒๓$)

๒) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓) แนวทางส่งเสริม การตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า รัฐควรออกกฎหมายมารับรองในการแสดงทรัพย์สินของผู้สมัครทั้งก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง ต้องออกกฎหมายกำหนดคุณสมบัติการศึกษาของผู้สมัครเพื่อให้ได้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามารับตำแหน่งหน้าที่ รัฐควรส่งเสริมให้ผู้สมัครกำหนดนโยบายโดยให้ความสำคัญกับท้องถิ่นในทุกๆ ด้าน และจะต้องให้ความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ เช่น การอบรมตามหลักสูตร การจัดสัมมนา เป็นต้น

Dissertation Title : FACTORS RELATING TO THE DECISION TO ELECT THE LOCAL ADMINISTRATORS AND MEMBERS OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN THATAKO DISTRICT, NAKHON SAWAN PROVINCE

Researcher : Miss Yonradon Khumphai

Degree : Master of Arts (Public Administration)

Dissertation Supervisory Committee

: Phrakhrusangharak Kiattisak Kittipañño B.A., M.A., D.P.A.

: Asst.Prof. Dr. Surapon Suyaprom B.A., M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)

Date of Graduation : March 27, 2014

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the level of the factors Prelating to the decision to elect the local administrators and members of Sub-District administrative organizations in Thatako District, Nakhon Sawan Province, 2) to study the relationship of the personal factors and the factors relating to the decision to elect the local administrators and members of Sub-District administrative organizations in Thatako District, Nakhon Sawan Province, and 3) to study ways for the promotion of the decision to elect the local administrators and members of Sub-District administrative organizations in Thatako District, Nakhon Sawan Province.

This research applied the Mixed Research consisting of the qualitative and quantitative research. The sample was 397 people aging more than 18 years old. The tools of the research were questionnaire and in-Depth interview. The analysis of data used Statistical Package for Social Science. The statistics for analysis data used Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and Chi-Square test.

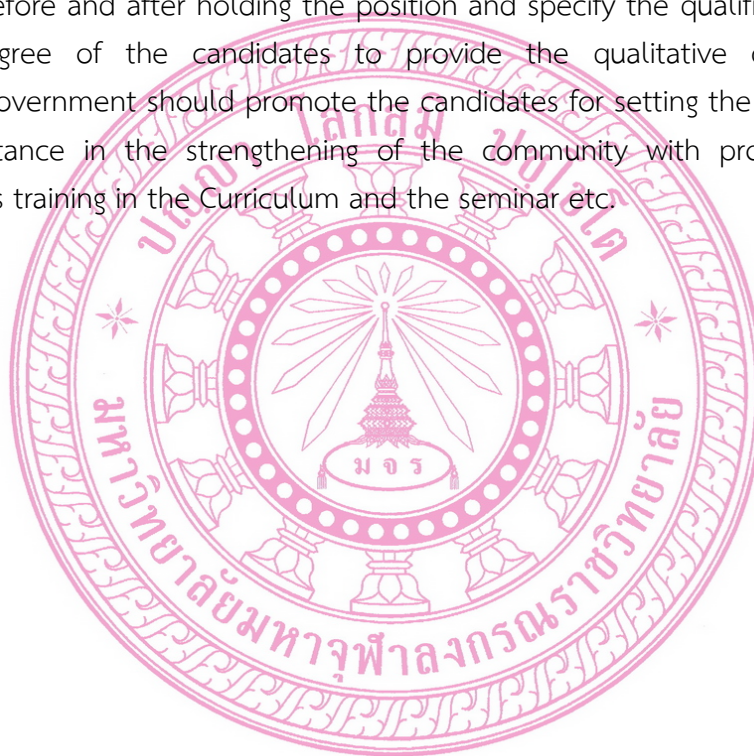
Results of the Research

1. Overall, the level of the factors relating to the decision to elect the local administrators and members of Sub-District administrative organizations in Thatako District, Nakhon Sawan Province was at the middle level($\bar{X}$ = 3.16). When considering each aspect, it was found that the factor concerning the candidates who are local was at the highest level ($\bar{X}$ = 3.91). However, the factor concerning the personal relationship of the candidates was at the lowest level ($\bar{X}$ = 2.23).

2. The relationship of the personal factors and the factors relating to the decision to elect the local administrators and members of Sub-District administrative organizations in Thatako District, Nakhon Sawan Province was found that the age,

year, occupation, degree of education, income per month, and years of living in this area had the relationship toward the decision to elect the local administrators and members of Sub-District administrative organizations in Thatako District, Nakhon Sawan Province at 0.05 of statistical significance.

3. The ways for the promotion of the decision to elect the local administrators and members of Sub-District administrative organizations were that the government should legislate to acknowledge the declaration of the candidates' properties all before and after holding the position and specify the qualification, the educational degree of the candidates to provide the qualitative candidates. Moreover, the government should promote the candidates for setting the policy and give the importance in the strengthening of the community with providing the activities such as training in the Curriculum and the seminar etc.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยท่านอาจารย์พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ,ดร. และผศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณประธานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ คือ พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ปัญญาจารย์,ดร. ผศ.พิเศษ ว่าที่ พ.ต.ดร.สวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล และพระเทพปริยัติเมธี,ผศ.ดร. และผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย คือ ผศ.ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง รักษาการหัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ผศ.อานนท์ เมธีวรฉัตร หัวหน้าสาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ดร.อดิศักดิ์ ก่อวัฒนา อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ นายสมจิตร พุ่มเจริญ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถนน และพ.อ.อ.สำราญ คล้ายแสง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถนน

ขอขอบคุณ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณพี่น้องชาวอำเภอท่าตะโก ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยตอบแบบสอบถามทุกท่าน

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาเป็นกตเวทิตาคุณแก่ ครูบาอาจารย์ บิดามารดา ญาติสนิทมิตรสหาย ที่เป็นกำลังใจสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง รวมทั้งบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างงานวิจัยฉบับนี้ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นางสาวยลรตณ คุ่มภัย

๓ มีนาคม ๒๕๕๗

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๕)
สารบัญ	(๖)
สารบัญตาราง	(๘)
สารบัญแผนภาพ	(๑๑)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(๑๒)
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ๑
๑.๒	วัตถุประสงค์ของการวิจัย ๔
๑.๓	ปัญหาที่ต้องการทราบ ๔
๑.๔	ขอบเขตการวิจัย ๕
๑.๕	สมมติฐานการวิจัย ๖
๑.๖	นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ๗
๑.๗	ประโยชน์ที่ได้รับ ๗
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑	แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ ๘
๒.๒	แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ๒๙
๒.๓	องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ๔๙
๒.๔	องค์การบริหารส่วนตำบล ๕๖
๒.๕	หลักธรรมที่เกี่ยวข้อง ๖๓
๒.๖	ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ๗๐
๒.๗	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ๗๑
๒.๘	กรอบแนวคิดการวิจัย ๗๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑	รูปแบบการวิจัย ๗๙
๓.๒	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ๘๐
๓.๓	เครื่องมือในการวิจัย ๘๒
๓.๔	การเก็บรวบรวมข้อมูล ๘๕
๓.๕	การวิเคราะห์ข้อมูล ๘๕

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

๔.๑	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๘๘
๔.๒	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๙๐
๔.๓	ผลการทดสอบสมมติฐาน	๑๐๒
๔.๔	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๘
๔.๕	ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๑๑๐
๔.๖	สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๒๑

บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๑๒๓
๕.๒	อภิปรายผลการวิจัย	๑๒๗
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๑๓๓

บรรณานุกรม

๑๓๕

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อการวิจัย	๑๔๒
ภาคผนวก ข	หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลตัวอย่าง (try out) และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัย	๑๕๒
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยและแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๕๖
ภาคผนวก ง	หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้สถิติสัมภาษณ์ เพื่อประกอบการวิจัย และแบบสัมภาษณ์	๑๗๕

ประวัติผู้วิจัย

๑๘๖

สารบัญตาราง

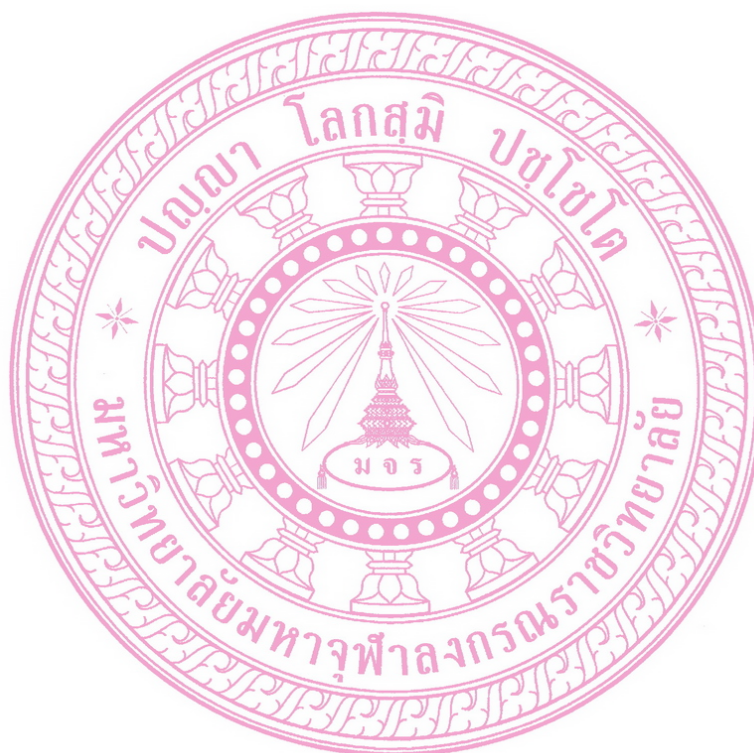
ตารางที่		หน้า
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๘๑
๔.๑	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๘๘
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม	๙๑
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๙๒
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร	๙๓
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์ของผู้สมัคร	๙๔
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๙๕
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๙๖
๔.๘	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๙๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

๔.๙	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร	๙๘
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๙๙
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านครอบครัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๑๐๐
๔.๑๒	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผู้สมัครเป็นคนที่้องถิ่น	๑๐๑
๔.๑๓	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๒
๔.๑๔	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๓
๔.๑๕	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๔
๔.๑๖	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๕
๔.๑๗	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๖
๔.๑๘	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๗

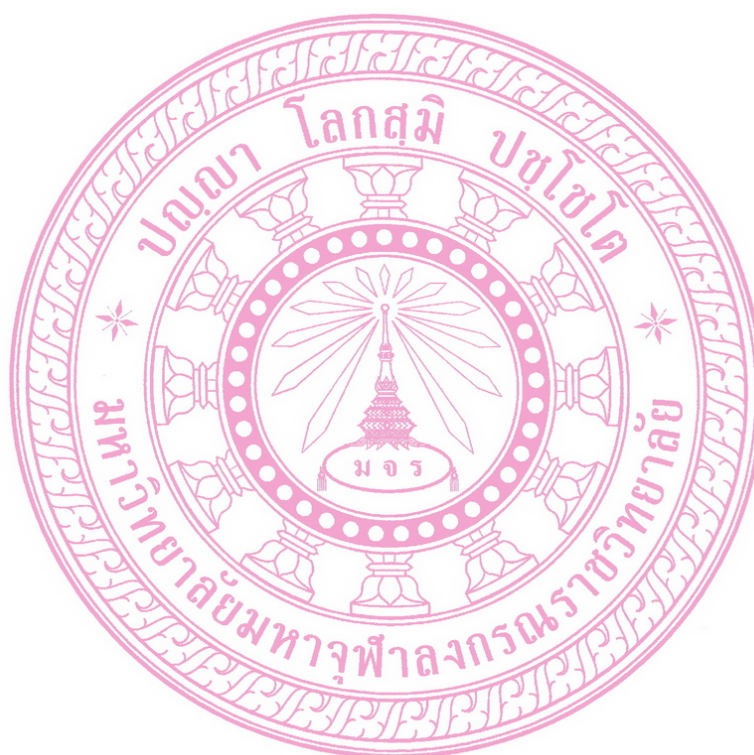
สารบัญตาราง (ต่อ)

๔.๑๙	ปัญหา การตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๘
๔.๒๐	แนวทางการส่งเสริมเกี่ยวกับปัจจัยแนวทางการส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์	๑๐๙

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	โครงสร้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล	๕๗
๒.๒	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	๗๘
๔.๑	สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๒๑

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลัก โดยใช้ระบบย่อคำ ดังต่อไปนี้

พระสุตตันตปิฎก

อง.ติก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนินบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก. (ไทย)	=	สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนินบาต	(ภาษาไทย)

๒. การระบุหมายเลขพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยฉบับนี้ ใช้พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลักการอ้างอิงพระไตรปิฎกใช้ระบบระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น ขุ.อิตติ. (ไทย) ๒๕/๓๒๑-๓๒๒/๓๒ หมายถึงความว่าการอ้างอิงนั้นระบุถึง สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิตติวุตตะกะ ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๒๑-๓๒๒ หน้า ที่ ๓๒ เป็นต้น

๓. คำอธิบายคำย่อภาษาไทย

พ.อ.อ.	=	พินิจอากาศเอก
พ.ศ.	=	พุทธศักราช
มปป.	=	ไม่ปรากฏ ปีที่พิมพ์
ส.จ.	=	สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ส.ส.	=	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ส.อบต.	=	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
อบจ.	=	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
อบต.	=	องค์การบริหารส่วนตำบล
อปท.	=	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นไทยเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ดำเนินการปฏิรูประเบียบวิธีบริหารราชการแผ่นดินแนวความคิดแบบตะวันตก เพื่อให้เกิดเสถียรภาพและเอกราชเป็นสำคัญ และเพื่อให้ทันกับนานาอารยประเทศ การบริหารราชการแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ การปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น การปรับปรุงการปกครองส่วนภูมิภาคที่สำคัญ คือ การจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาล อันประกอบด้วยมณฑลเมือง อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน แล้วตั้งข้าราชการผู้ใหญ่เป็นข้าหลวงเทศาภิบาลรับผิดชอบตลอดมณฑลตลอดจนเป็นสื่อกลางระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับเมือง จึงทำให้รัฐบาลเกิดเสถียรภาพในการปกครอง และมีความมั่นคงสำหรับการปกครองท้องถิ่น ทรงมีแนวความคิดที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นการริเริ่มกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น โดยมีพระราชดำริให้มีการทดลองจัดตั้งหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น คือ สุขาภิบาลหัวเมือง รศ. ๑๒๔ (พ.ศ. ๒๔๔๘) จัดตั้ง “การสุขาภิบาลท่าฉลอม” ขึ้นด้วยความสำเร็จและความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งในด้านรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินกิจการท้องถิ่น โดยกลุ่มผู้นำท้องถิ่นเองเป็นครั้งแรก สุขาภิบาลท่าฉลอม จึงเป็นองค์กรแรกในประเทศไทยที่มีลักษณะเป็นองค์กรปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น^๑

การจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นรูปองค์การบริหารส่วนตำบล ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้เดินทางไปประเทศแถบยุโรปและอเมริกาและพบเห็นการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองจนได้ผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ จึงได้นำแนวความคิดนี้มาสู่ประเทศไทย โดยรัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองในระดับของตำบลและหมู่บ้าน ดังนั้น จึงได้จัดตั้งสภาตำบลขึ้นเพื่อปลูกประชาชนให้เอาใจใส่ในกิจการส่วนรวมของท้องถิ่นของตน ซึ่งเป็นการสร้างนิสัยริเริ่มและรับผิดชอบในงานของส่วนรวมมากขึ้น แต่การจัดตั้งสภาตำบลมิได้มีลักษณะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่มีอำนาจอิสระในการดำเนินงาน กล่าวคือ ไม่เป็นนิติบุคคล ไม่มีงบประมาณเป็นของตนเอง และไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ของตนเองอีกทั้งราษฎรมีส่วนร่วมในการบริหารน้อยเกินไปการจัดองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายกำหนดให้ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ “สภาตำบล” ทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ มีอำนาจตราข้อบัญญัติตำบลที่กฎหมายให้อำนาจไว้ เพื่อปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ในการดำเนินกิจการส่วนตำบล กับมี “คณะกรรมการตำบล” ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารดูแลรับผิดชอบในการดำเนินกิจการส่วนตำบล

^๑โกวิท พงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, (พิมพ์ครั้งที่ ๗), (กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน, ๒๕๕๒), หน้า ๒๕.

โครงสร้างสภาตำบลในปัจจุบัน กฎหมายกำหนดให้สภาตำบลมีคณะกรรมการสภาตำบลประกอบด้วย กรรมการ ๒ ประเภท^๒ คือ

๑) กรรมการสภาตำบลโดยตำแหน่ง ได้แก่ กำนัน (ประธานกรรมการสภาตำบล) ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบล และแพทย์ประจำตำบล

๒) กรรมการสภาตำบลโดยการเลือกตั้ง ได้แก่ ผู้ที่ประชาชนในหมู่บ้านเลือกขึ้น หมู่บ้าน ละ ๑ คนกรรมการประเภทนี้เรียกว่า “กรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิ” สภาตำบล มีหน้าที่ บริหารงานตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย พิจารณาให้ความเห็นชอบโครงการและงานเกี่ยวกับ พัฒนาตำบล เพื่อให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและตอบสนองความต้องการของราษฎรตลอดจน พิจารณาแก้ไขข้อปัญหาข้อขัดข้อง และอุปสรรคที่เกี่ยวกับการพัฒนาตำบล แต่ไม่จัดเป็นรูปแบบการ ปกปกครองท้องถิ่น เพราะขาดลักษณะสำคัญบางประการ คือ ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ไม่มีอำนาจ ตราข้อบัญญัติตำบล ไม่มีเจ้าหน้าที่ในการบริหารงานของตนเอง การดำเนินโครงการต่างๆ ต้องได้รับความ เห็นชอบจากนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัดและสภาจังหวัดส่วนงบประมาณที่ดำเนินงานจาก เงินอุดหนุนของรัฐบาลซึ่งกระทรวงมหาดไทยจัดสรรให้ ดังนั้น สภาตำบลจึงจัดเป็นเพียงองค์กรของ หน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค

การจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นรูปเมืองพัทยา เกิดขึ้นโดยผลของ พ.ร.บ. ระเบียบบริหาร ราชการเมืองพัทยา พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งเป็นการยกฐานะสุขาภิบาลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัด ชลบุรี ขึ้นเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษ เรียกว่า “เมืองพัทยา” โดยมีเหตุผลในการจัดตั้งคือ มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และเป็นสถานที่พักตากอากาศที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่ง หนึ่งของประเทศ จึงทำรายได้ให้แก่ประเทศจำนวนมาก ดังนั้น จึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม สิ่งแวดล้อม การผังเมือง และการควบคุมก่อสร้างอาคารด้วย ซึ่งนอกจากจะเกี่ยวข้องกับประชาชนใน ท้องถิ่นแล้วยังมีผลกระทบเกี่ยวโยงกับผลประโยชน์และรายได้ของชาติ โดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รัฐบาลจึงได้พิจารณาเห็นสมควรจัดระเบียบการปกครองในท้องถิ่นนี้ใหม่ ให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม และเพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยัง คำนึงถึงหลักแห่งการปกครองตนเองโดยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตาม หลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ในการพิจารณาปรับปรุงรูปแบบของหน่วยการปกครอง ท้องถิ่นที่พัทยาขึ้นใหม่เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษนี้ กระทรวงมหาดไทยซึ่งมีหน้าที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้น ชื่อว่า “คณะกรรมการ การศึกษาข้อมูลสำหรับพิจารณาจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษที่พัทยา” ขึ้นเพื่อศึกษาและ หาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีหลักการว่ามีลักษณะเหมาะสมสอดคล้องกับการแก้ไขปัญหของ พัทยา ซึ่งเป็นปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะตัว และจะต้องมีประสิทธิภาพในการบริหาร เหมาะสมกับ ภารกิจในหน้าที่ของพัทยาในอนาคต อีกทั้งยังมีความเห็นว่าควรจัดการปกครองในรูปเทศบาลแบบ

^๒ ไกรวิทย์ พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, (พิมพ์ครั้งที่ ๗), (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๒), หน้า ๒๖.

“ผู้จัดการนคร” (City Manager)^๓ เพราะมีการใช้ผู้บริหารอาชีพที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารสูง เหมาะสมกับภารกิจที่พหุยาจะต้องรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังปลอดภวการณ์ถูกแทรกแซงทางการเมือง เนื่องจากการเข้ารับตำแหน่งเป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญาจ้าง ไม่ใช่โดยวิธีทางหรือเหตุผลทางการเมือง ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการจัดทำกิจการและสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างได้ผล อีกทั้งยังช่วยจัดปัญหาที่ขัดแย้ง ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายสภาที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นในระบบเทศบาล ดังนั้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.๒๕๒๑ ขึ้น ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๒๑

ในปัจจุบันปัญหาทางการเมืองและการปกครองของประเทศไทยในท้องถิ่นมักจะปรากฏให้เห็นอยู่เสมอว่า บุคคลที่ได้รับเลือกเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชน ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีฐานะดีในท้องถิ่นนั้น ๆ หรือมีธุรกิจกิจการ โดยบุคคลเหล่านั้นจะใช้วิธีให้หวัคคะแนนในการหาเสียงทั้งในการประชาสัมพันธ์ เพื่อสนับสนุน นั่นคือสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการหาเสียงและเกิดการแข่งขันอย่างรุนแรงเริ่มตั้งแต่ การแย่งหมายเลขผู้สมัคร โปสเตอร์หาเสียง เวทีหาเสียงหวัคคะแนนกลุ่มผู้สนับสนุนการจัดเลี้ยงการซื้อเสียง ซึ่งกลุ่มผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากวิธีการดังกล่าวส่วนมากจะเป็นผู้มีทุนทรัพย์มาก และคาดหวังผลตอบแทนเมื่อได้รับการเลือกเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนจากบุคคลเหล่านี้ทำให้เกิดกลุ่มคนที่เรียกว่า “ธุรกิจทางการเมือง” ซึ่งบุคคลที่เข้ามามีหวังว่าจะเข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบาย ที่สอดคล้องหรือเอื้อประโยชน์ให้แก่ธุรกิจ หรือกิจการที่ตนเองมีอยู่ โดยใช้อำนาจของตนที่ได้มาจากการเลือกตั้งดังกล่าวอีกประการหนึ่งคือผู้สมัครรับเลือกตั้งจะได้รับการเลือกตั้งจากกลุ่มที่เป็นญาติ เพื่อนฝูง ผู้ใกล้ชิด เข้ามาเป็นแขนขาของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งในการลงคะแนนและการหาเสียงซึ่งก็เกิดปัญหาดังกล่าว และในกลุ่มประชาชนเอง ก็มีความหวังว่าในการเลือกตั้งแต่ละครั้งจะได้รับประโยชน์จากผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่น รายได้จากการซื้อเสียงของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งมีการจัดเลี้ยงฟรี สิ่งของต่าง ๆ รวมไปถึงนโยบายต่าง ๆ ที่จะได้หลังจากได้รับการเลือกตั้งแล้ว ทำให้เกิดปัญหาในด้านการบริหารงานภายในองค์กร ที่ไม่มีประสิทธิภาพตามมาส่งผลให้องค์กร และประเทศโดยรวม ไม่พัฒนาไปในทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในทางตรงกันข้ามผู้สมัครรับเลือกตั้งบางคนก็มีความตั้งใจจริง ที่จะเข้ามาช่วยเหลือส่วนรวม ตั้งใจทำงานเพื่อประชาชนทำให้เกิดการพัฒนาเจริญก้าวหน้า

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในด้านการศึกษาภาวะผู้นำ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นหนึ่งในหลาย ๆ ปัจจัยที่ประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือก นอกจากนี้ยังรวมถึงความใกล้ชิดคุ้นเคย พวกพ้องภูมิหลังอุปนิสัยของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งและสิ่งมาควบคู่กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือหวัคคะแนน ซึ่งมีอยู่มากมายหลายรูปแบบหลายระดับ ทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยจะดูว่าบุคคลเหล่านี้มีพฤติกรรมเป็นที่น่าสนใจหรือไม่เพียงใด เป็นสิ่งที่ประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งต้องนำมาพิจารณากลับกรอง การเป็นบุคคลที่เอื้อประโยชน์ หรือการให้ผลประโยชน์ตอบแทน กล่าวคือ การให้สัญญาว่าจะให้ ตลอดจนการซื้อเสียง รวมไปถึงปัจจัยด้านนโยบายในการงาน

^๓บุษอริ ยีหมะ, การปกครองท้องถิ่นไทย, (พิมพ์ครั้งที่ ๖), (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๖.

ของแต่ละคนและปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยก็คือ ด้านผลงานในอดีต ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ความสนใจนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ^๔

ปัจจุบัน การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในแต่ละครั้งมีการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น ทุกครั้ง อีกทั้งยังมีผู้สนใจสมัครลงเลือกตั้งที่หลากหลาย และจำนวนมากข้อมูลจากคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดนครสวรรค์ปรากฏว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก เมื่อ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕ มีผู้ที่ให้ความสนใจลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นจำนวนมากถึง ๗๘ คน จึงเป็นจุดผลักดันให้ผู้วิจัยต้องการทราบ ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งโดยเฉพาะคณะกรรมการการเลือกตั้งได้นำไปวางแผนปรับปรุง การประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งเพื่อให้เกิดการใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม รวมทั้งประชาชน และผู้สนใจในการศึกษา ใช้ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจเลือกบุคคลที่คิดว่ามีความตั้งใจจริง เข้ามาเป็นตัวแทนของตนในการพัฒนาท้องถิ่น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ หรือไม่ อย่างไร

๑.๓.๓ แนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ มีอะไรบ้าง

^๔จรรยา สหไกร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรการปกครองมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ๒๕๔๗), หน้า ๓-๔.

๑.๔. ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จาก แนวคิดของธनिया ปัญญาแก้ว^๕ จากแนวคิดของนายธนศ ขามช่วง^๖ จากแนวคิดของศรีเพ็ญ ช่วงไธสง^๗ จากแนวคิดของสมชอบ นิติพจน์^๘ จากแนวคิดของไพจิต ศรีวรขาน^๙ จากแนวคิดของจรรยา สีห์ไกร^{๑๐} จากแนวคิดของณภัทร ทินราช^{๑๑} ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปออกเป็น ๑๐ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร ๒. ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ๓. ด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร ๔. ด้านนโยบายของผู้สมัคร ๕. ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร ๖. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัคร ๗. ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร ๘. ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ๙. ด้านครอบครัวของผู้สมัคร ๑๐. ด้านการเป็นคนท้องถิ่น

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่

^๕ธनिया ปัญญาแก้ว, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๑.

^๖ธนศ ขามช่วง, “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด”, รายงานการค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๕๐, หน้า ๗๔.

^๗ศรีเพ็ญ ช่วงไธสง, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทศวรรษหน้า”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๘๗.

^๘สมชอบ นิติพจน์, ดร., “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๔๓.

^๙ไพจิต ศรีวรขาน, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๑๖.

^{๑๐}จรรยา สีห์ไกร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรการปกครองมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม), ๒๕๔๗.

^{๑๑}ณภัทร ทินราช, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าในอาชีพของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร: กรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน”, การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๕.

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ๔๘,๘๓๓ คน^{๑๒}

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๙ ท่าน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการศึกษาวิจัยตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ รวมเป็นระยะเวลา ๘ เดือน

๑.๕. สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ เพศของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๕.๒ อายุของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๕.๓ อาชีพของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๕.๔ ระดับการศึกษาของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๕.๕ รายได้ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๕.๖ ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

^{๑๒}สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๖, (อัดสำเนา).

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๖.๑ องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช ๒๕๓๗ และในที่นี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๖.๒ ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง บุคคลที่เป็นผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นละ ๑ คน และจากราษฎรหมู่บ้านละ ๒ คน และในที่นี้หมายถึง ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๖.๓ การเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นรายบุคคลและในที่นี้หมายถึงการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๖.๔ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือก หมายถึง สิ่งที่เป็นปัจจัยให้ประชาชนคำนึงถึงและนำมาประกอบการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัคร, ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร, ด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร, ด้านนโยบายของผู้สมัคร, ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร, ด้านความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้สมัคร, ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร, ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร, ด้านครอบครัวของผู้สมัคร, ด้านการเป็นคนท้องถิ่น เป็นต้น

๑.๖.๕ การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกแนวทางหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งมีอยู่หลายด้านเพื่อเป็นการก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งตนเองและผู้อื่น และในที่นี้หมายถึง การตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๒ ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๓ ทำให้ทราบแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑.๗.๔ ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอื่นต่อไป

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและศึกษา ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- ๒.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒.๔ องค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒.๕ หลักธรรมที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอนาทะโกจังหวัดนครสวรรค์
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ

๒.๑.๑ ความหมายการตัดสินใจ

ในการดำรงชีวิตประจำวันของบุคคลทุกคนโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวหรือเกี่ยวกับการประกอบอาชีพใดๆ ก็ตามย่อมจะต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่จะกระทำหรืองดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ตลอดเวลาจนอาจกล่าวได้ว่าตลอดชีวิตของบุคคลหนึ่งนั้นตั้งแต่ตื่นจนหลับนอน จะต้องทำการตัดสินใจในประเด็นหรือเรื่องราวต่างๆ อย่างมากมายทุกวันและผลของการตัดสินใจเหล่านั้นมีทั้งที่ถูกต้องและผิดพลาดรวมทั้งก่อให้เกิดผลกระทบทั้งที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนา สำหรับความหมายของการตัดสินใจได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กรองแก้ว อยู่สุข ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า หมายถึงการเลือกสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่ง หรือเลือกที่จะปฏิบัติทางใดทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางที่มีอยู่หรือวิธีการที่เลือกนั้นย่อมได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วว่าถูกต้องเหมาะสมหรือดีที่สุด และตรงกับเป้าหมายขององค์การด้วย ^๑

^๑กรองแก้ว อยู่สุข, พฤติกรรมองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๔๗.

กวี วงศ์พุ่ม ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า หมายถึง การพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง ผู้นำต้องตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าวจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด^๒

กุลธน ธนาพงศธร ได้สรุปความหมายของการตัดสินใจคือการพิจารณาไตร่ตรองซึ่งใจตัดสินใจหรือตกลงใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดก็ตามในการเลือกแนวทางปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่เล็งเห็นว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุด หรือได้รับประโยชน์มากที่สุดจากบรรดาทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่หลายทางเลือกทั้งนี้เพื่อที่จะให้เป็นแนวทางปฏิบัติอันจะนำไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างสัมฤทธิ์ผล^๓

จิระจิตต์ ราคา ได้สรุปว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการทางเลือกที่มีอยู่หลาย ๆ ทางเลือกเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานดังนั้นเมื่อมีการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งก็ถือว่าเป็นการตัดสินใจขึ้นแล้วแต่อย่างไรก็ตามการตัดสินใจที่ถือว่าดีที่สุดนั้นจะต้องเป็นทางเลือกซึ่งเป็นแนวทางที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้^๔

เจริญผล สุวรรณโชติ ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่าการเป็นกระบวนการหรือช่วงระยะเวลาในการกระทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการตัดสินใจภายหลังที่ได้พิจารณาไตร่ตรองเรียบร้อยแล้ว^๕

วิชัย โสสุวรรณจินดา ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า หมายถึงการเลือกทางเลือกที่มีอยู่หลาย ๆ ทางเลือก โดยอาศัยทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียวที่สามารถตอบสนองเป้าหมายหรือความต้องการของผู้เลือกได้^๖

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ กล่าวว่า การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึง การเลือกปฏิบัติหรือลดเว้นการปฏิบัติ หรือการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่ง จากทางเลือกหลาย ๆ ทาง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการหรือการวินิจฉัยสั่งการ คือ การซึ่งใจ ไตร่ตรอง และตัดสินใจเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดทางใดทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ^๗

^๒ กวี วงศ์พุ่ม อ่างใน ประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย, “ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตทุ่งครุ”, **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** สาขานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕), หน้า ๔๕.

^๓ กุลธน ธนาพงศธร, **การตัดสินใจเพื่อการวางแผน**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, ๒๕๔๐), หน้า ๑๙๒.

^๔ จิระจิตต์ ราคา, **พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๖, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, ๒๕๔๒), หน้า ๒๓๕.

^๕ เจริญผล สุวรรณโชติ, **การจัดการองค์กร**, (กรุงเทพมหานคร : ทิซซิ่งเอ็น , ๒๕๔๔), หน้า ๑.

^๖ วิชัย โสสุวรรณจินดา, **ความลับขององค์กร : พฤติกรรมองค์กรสมัยใหม่**, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมนิติ, ๒๕๓๕), หน้า ๑๘๕.

^๗ ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์, **องค์กรและการจัดการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๐), หน้า ๑๘๗.

ชนกรณ กุณฑลบุตร กล่าวว่า การตัดสินใจทางการจัดการ หมายถึง การที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่งทำการเลือกทางเลือกใดจากหลายทางเลือกเพื่อให้ แผนการบรรลุวัตถุประสงค์^๘

บรรยงค์ โตจินดา กล่าวว่า การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาพิจารณาตัดสินใจและสั่งการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การวินิจฉัยสั่งการ หรือการตัดสินใจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะการวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการเลือกทางเลือกดำเนินการที่ดีที่สุดในการบรรเทาทางเลือกหลายๆ ทาง^๙

สมคิด บางโม กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือก ทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจ ที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่ยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัย มากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติ โดยวิธีใด จึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น^{๑๐}

บาร์นาร์ด (Barnard) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า คือ เทคนิคในการที่จะพิจารณาทางเลือกต่างๆ ให้เหลือทางเลือกเดียว^{๑๑}

ไซมอน (Simon) ได้ให้ความหมายว่า การตัดสินใจ เป็นกระบวนการของการหาโอกาสที่จะตัดสินใจ การหาทางเลือกที่พอเป็นไปได้ และทางเลือกจากงานต่างๆ ที่มีอยู่^{๑๒}

กิบสันและอิวาน เชวิช (Gibson and Ivancevich) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า เป็นกระบวนการสำคัญขององค์การ ที่ผู้บริหารจะต้อง กระทำอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลข่าวสาร (information) ซึ่ง ได้รับมาจากโครงสร้างองค์การ พฤติกรรมบุคคล และกลุ่มในองค์การ^{๑๓}

สรุป การตัดสินใจคือ เป็นกระบวนการทางเลือกที่มีอยู่หลายๆทางเลือกเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน คือการพิจารณาไตร่ตรองซึ่งใจ ตัดสินใจเลือกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดก็ตามในการเลือก แนวทางปฏิบัติที่เล็งเห็นว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุด หรือได้รับประโยชน์ที่สุด

^๘ ชนกรณ กุณฑลบุตร, **หลักการจัดการ : องค์การและการจัดการแนวคิดการบริหารธุรกิจ**ในสถานการณ์ปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๔๔-๔๕.

^๙ บรรยงค์ โตจินดา, **องค์การและการจัดการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : รวมสาส์น, ๒๕๔๘), หน้า ๑๗๕.

^{๑๐} สมคิด บางโม, **องค์การและการจัดการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : วิทย์พัฒน์, ๒๕๔๘), หน้า ๑๐๘.

^{๑๑} บาร์นาร์ด (Barnard) อ้างใน วิฑูรย์ ตันศิริคงคล, **กระบวนการตัดสินใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก**, (กรุงเทพมหานคร : กราฟฟิค แอนด์ ปริ้นตัง เซ็นเตอร์, ๒๕๔๒), หน้า ๕-๖.

^{๑๒} ไซมอน (Simon) อ้างใน สถิติ คำลาเลี้ยง, “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของช่างอากาศ : ศึกษาเฉพาะ กรณีกองการบินทหารเรือ”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๑๓.

^{๑๓} Gibson, J.L., and Ivancevich, J.M., **Organizational : Behavior, Structure**, (Process. Boston : McGraw-Hill Companies, Inc, 1997), p. 156.

๒.๑.๒ ความสำคัญของการตัดสินใจ

การตัดสินใจมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนักบริหาร ผู้กำหนดนโยบาย นักการเมือง และผู้ที่อยู่ในฐานะสำคัญในสังคม ตลอดจนการตัดสินใจของบุคคล การตัดสินใจจึงจำเป็นมากสำหรับนำไปใช้ในกิจการสำคัญที่แต่ละบุคคลกระทำอยู่ การหาวิธีการที่สมเหตุสมผลในการสร้างความคิดการวิเคราะห์ สำหรับการแก้ปัญหา ซึ่งต้องอาศัยทฤษฎีของการตัดสินใจที่เป็นแบบแผน (Formal) ดังนี้

๑) เริ่มจากพิจารณาลักษณะของปัญหา ประเมินทุกด้าน เป็นเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และผลกระทบอื่นๆ

๒) สำรวจทางเลือกในการตัดสินใจ เรียกว่าปัจจัยที่ควบคุมได้ (Decision Alternative) ซึ่งจะพบว่าบางทีก็มีทางเลือกมากมาย หรือทางเลือกมีลักษณะเป็นเชิงคุณภาพ เราต้องพยายามจำกัดทางเลือกให้เหลือทางเลือกเพียงเท่าที่จำเป็น และเพียงพอในการนำไปใช้เพราะฉะนั้นทางเลือกที่เหนือกว่าก็คือ ทางเลือกที่เห็นได้ชัดว่าดีกว่าทางเลือกหนึ่ง ซึ่งการตัดสินใจจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ตัดสินใจ เช่น สภาพการเมือง สังคมเศรษฐกิจ ฯลฯ เราเรียกว่าภาวะธรรมชาติ (State of Nature)

วรพจน์ บุษราคัมวดี อธิบายว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการแสวงหาทางเลือกที่มีอยู่จากทางเลือกต่างๆ และสามารถเลือกทางเลือกที่เป็นไปได้ โดยทั่วไปการตัดสินใจเป็นบทบาทหน้าที่ที่บ่งบอกถึงความแตกต่าง ระหว่างผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารที่ทำการตัดสินใจนั้นจะต้องมีหลักการและเหตุผล มีเจตคติ และวิจญาณที่ดี นอกจากนี้การตัดสินใจยังเป็นวิธีที่สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายองค์การ ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักอยู่เสมอว่าการตัดสินใจไม่ใช่เป็นเป้าหมายในตัวของมันเอง แต่เป็นเพียง แนวทางหรือเครื่องมือที่จะทำให้การบริหารสามารถประสบความสำเร็จได้ นอกจากนี้สิ่งสำคัญ ของการตัดสินใจที่ผู้บริหารจะต้องเริ่มต้น คือ การค้นหาวิธีการและแนวทางการปฏิบัติที่หลากหลาย ตลอดจนสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นขั้นตอน จากนั้นจึงทำการกำหนดแนวทางหรือวิธีการ ที่เหมาะสมที่สุด มีการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำองค์การไปสู่ความสำเร็จต่อไป สำหรับการตัดสินใจมีความสำคัญดังนี้

๑. มีทางเลือกหลายทาง การตัดสินใจเพื่อปฏิบัติในแต่ละทางเลือกอาจจะอยู่ในรูปของนโยบาย ในการปฏิบัติงาน เทคนิคหรือขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งการที่มีทางเลือกหลายทาง ถ้าอาศัยดุลพินิจ ส่วนตัวของผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจนั้นอาจจะผิดพลาดขึ้นได้ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องอาศัยเครื่องมือ หรือเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมในด้านต่างๆ เข้ามาช่วยผู้บริหารเพื่อทำการตัดสินใจ

๒. การที่มีข้อมูลในปัจจุบันมีจำนวนมาก ถ้าผู้บริหารนำดุลพินิจส่วนตัวมาใช้ในการตัดสินใจ บ่อยครั้งแล้ว โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดและขาดความรอบคอบจึงอาจเกิดขึ้นตามมาได้ ด้วย เนื่องจากผู้บริหารไม่สามารถนำข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดนั้นมาพิจารณาได้ครบถ้วนสมบูรณ์นั่นเอง

๓. เพื่อลดความขัดแย้งเนื่องจากพื้นฐานความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ของแต่ละบุคคล มีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการตัดสินใจถ้าหากผู้บริหารไม่อาศัยหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือที่เหมือนกันมาทำการตัดสินใจแล้วอาจจะทำการตัดสินใจแตกต่างกันออกไปจนทำให้บุคลากรเกิดความขัดแย้งขึ้นได้

๔. เพื่อลดความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอน ในการตัดสินใจของผู้บริหารที่ปราศจากกฎเกณฑ์ หรือเครื่องมือแล้วโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นได้ แต่การตัดสินใจโดย

ใช้เครื่องมือ ที่มีความถูกต้องและเหมาะสมเข้ามาช่วยโอกาสของการตัดสินใจที่ผิดพลาดนั้นจะสามารถลดลงได้ ผู้บริหารที่มีการตัดสินใจที่ดีเปรียบเสมือนคนที่มีความคิดที่ดี ซึ่งจะทำให้สามารถประสบ ความสำเร็จในชีวิตการทำงาน ชีวิตส่วนตัว และชีวิตทางสังคมได้ ในขณะเดียวกันการตัดสินใจที่ดีก็จะต้อง มีหลักการและเหตุผลที่ดีด้วย จึงจะทำให้องค์การเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องแสวงหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาอยู่ตลอดเวลาเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน และ การกำหนดแนวทางใหม่ๆ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานได้^{๑๔}

๒.๑.๓ ลักษณะของตัดสินใจ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องปรากฏว่า มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของการตัดสินใจ ไว้หลายท่าน ดังนี้

กุลชลี ไชยนันตา ได้สรุปลักษณะของการตัดสินใจจาก ลูมบา ไวต์ตัน

๑. การตัดสินใจเป็นกระบวนการของการเปรียบเทียบผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้ รับจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง โดยที่ผู้ตัดสินใจจะเลือกทางเลือกที่ให้ประโยชน์สูงสุด

๒. การตัดสินใจเป็นหน้าที่ที่จำเป็น เพราะทรัพยากรมีจำกัด และมนุษย์มีความต้องการไม่จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการตัดสินใจเพื่อให้ได้รับประโยชน์และความพอใจจากการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ

๓. ในการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ในองค์การ อาจมีการขัดแย้งกัน เช่น ฝ่ายผลิต ฝ่ายบุคคล ฝ่ายการเงินการบัญชี ฝ่ายการบริหารงานบุคคล แต่ละฝ่ายอาจมีเป้าหมายของการทำงานขัดแย้งกัน ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ตัดสินใจชี้ขาด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การโดยรวม

๔. กระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ข้อจำกัด การกำหนดทางเลือก ส่วนที่สอง เป็นการเลือกทางเลือกหรือกลยุทธ์ที่ดีที่สุดตามสภาวะการณ์

๕. การตัดสินใจมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายและลักษณะของปัญหา เช่น อาจแบ่งออกได้เป็นการตัดสินใจตามลำดับขั้น ซึ่งมักเป็นงานประจำ เช่น การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ตารางการทำงาน เป็นต้น และการตัดสินใจที่ไม่เป็นไปตามลำดับขั้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นประจำ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นนาน ๆ ครั้ง เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการริเริ่มงานใหม่ เช่น ตั้งคณะใหม่ หรือขยายโรงงานใหม่ เป็นต้น^{๑๕}

เฮอร์เบิร์ต ไชมอน (Herbert A. Simon) มีแนวคิดว่ามนุษย์เป็นคนที่มิเหตุผลและไม่มิเหตุผลไปพร้อมกัน ในทางปฏิบัติมนุษย์จะพยายามมีพฤติกรรมที่มีเหตุผลตามหลักเศรษฐศาสตร์ คือ พยายามดูว่าตนชอบอะไรมาากน้อยต่างกันอย่างไร พยายามหาทางเลือกและคาดการณ์ผลของทางเลือกแต่ละทาง อย่างไรก็ตาม พอเข้าใจจริงแล้วมนุษย์ไม่สามารถมีเหตุผลได้สมบูรณ์แบบเพราะมี

^{๑๔}วรพจน์ บุษราคัมวดี, พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๑๐๘.

^{๑๕}กุลชลี ไชยนันตา อ้างใน วิฑูรย์ ตันศิริคงคล, กระบวนการตัดสินใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก, (กรุงเทพมหานคร : กราฟฟิค แอนด์ ปริ้นติ้ง เซ็นเตอร์, ๒๕๔๒), หน้า ๓๘.

ข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะด้านจิตวิทยาสังคมของมนุษย์เอง ทำให้การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลเป็นไปอย่างจำกัด การตัดสินใจแบบมีเหตุผลนั้นเป็นเรื่องในอุดมคติหาได้ยากในโลกของความเป็นจริง การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลหมายถึง การที่ผู้ตัดสินใจมีระบบค่านิยมซึ่งสามารถทำการประเมินผลแนวทางต่างๆ ได้ว่าแนวทางใดจะส่งผลอย่างไร ผู้ตัดสินใจนโยบายจะเลือกแนวทางซึ่งจะสามารถก่อให้เกิดผลตามที่ปรารถนาไว้ได้มากที่สุด โดยสรุปแล้วองค์ประกอบของการตัดสินใจแบบมีเหตุผลมากที่สุด ได้แก่”

๑. ผู้ตัดสินใจต้องสามารถจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายต่างๆ ที่ต้องการจะบรรลุได้ว่าเป้าหมายใดสำคัญกว่าเป้าหมายใดอย่างแน่ชัดแจ่มแจ้ง

๒. ผู้ตัดสินใจต้องรู้แนวทางปฏิบัติทุกแนวทางอย่างถ่องแท้ว่าแต่ละแนวทางจะส่งผลอย่างไรบางต่อการบรรลุเป้าหมายและ

๓. ผู้ตัดสินใจต้องมีความรู้และมีความสามารถในการทางจิตวิทยาที่จะเลือกแนวทางที่มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากที่สุด

ในทางปฏิบัติ Simon มีความเห็นว่าการตัดสินใจมิได้ดำเนินไปอย่างมีเหตุผลสมบูรณ์แบบเพราะ

๑. ผู้ตัดสินใจขาดความรู้ที่สมบูรณ์ เช่น ไม่รู้แน่นอนว่าการตัดสินใจแต่ละแนวทางจะก่อให้เกิดผลอะไรกันแน่

๒. มนุษย์ทั่วไปไม่มีความสามารถที่จะคาดการณ์ได้ว่าการตัดสินใจแต่ละครั้งจะนำมาซึ่งความพอใจแค่ไหนในอนาคต

๓. ผู้ตัดสินใจไม่สามารถหยั่งรู้ถึงแนวปฏิบัติได้ทุกแนวทาง ดังนั้นในโลกความเป็นจริงผู้ตัดสินใจจึงไม่สามารถตัดสินใจอย่างมีเหตุผลที่สุดเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งจะทำให้เขาได้ประโยชน์สูงสุดด้วยในทางปฏิบัติการตัดสินใจเพียงแค่นี้ทำให้เขาพอใจอยู่บ้างเท่านั้น เพราะเขาได้ตัดสินใจไปที่ที่สุดเท่าที่จะทำได้”^{๑๖}

บรโรลิม ภูซงคกุล ได้กล่าวถึงลักษณะของการตัดสินใจสั่งการว่ามี ๒ ลักษณะคือการวินิจฉัยสั่งการแบบสามัญสำนึก (Spontaneous Decision) และการวินิจฉัยสั่งการแบบไตร่ตรองด้วยเหตุผล (Rational Decision)

๑. การตัดสินใจสั่งการแบบสามัญสำนึกเป็นการตัดสินใจที่ผู้บริหารใช้ประสบการณ์หรือความรู้ที่เคยปฏิบัติมาแล้วในอดีตเป็นแนวทางการตัดสินใจอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ มีกำหนดไว้เป็นกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับสำหรับปฏิบัติการตัดสินใจสั่งการตามลักษณะนี้ใช้กับงานที่ต้องปฏิบัติอยู่ประจำ (Routine Decision Making)

๒. การตัดสินใจสั่งการแบบไตร่ตรองด้วยเหตุผลเป็นการตัดสินใจที่ต้องใช้วิจารณ์ญาณประกอบจะอาศัยเพียงกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับอย่างเดียวไม่ได้ต้องอาศัยการใช้สถิติ ข้อมูลและข่าวสารต่างๆ ประกอบการตัดสินใจ บางครั้งต้องพิจารณาถึงระบบคุณธรรมและค่านิยมทาง

^{๑๖} Simon, Herbert A, **Administrative Behavior** (8 th ed), (New York : The Free Press, 1997), pp. 112-115.

สังคม เพราะปัญหาที่ต้องตัดสินใจในลักษณะนี้ เป็นโครงการหรือปัญหาที่เกิดจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงต่างๆ^{๑๗}

โดนัลด์ เจคลอฟ (Donald J.Clough) กล่าวว่า การตัดสินใจมี ๒ รูปแบบ คือ

๑. การตัดสินใจโดยใช้สามัญสำนึก (Spontaneous Decision Making) เป็นรูปแบบของการตัดสินใจที่ไม่มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่แน่นอนตายตัวแต่ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณ หรือดุลยพินิจของแต่ละคนเป็นสำคัญว่าจะตัดสินใจตกลงใจอย่างไรจึงจะถูกต้องเหมาะสม ดังนั้นผลการตัดสินใจรูปแบบนี้ของบุคคลแต่ละคนจึงมักจะแตกต่างกันไปตามระดับของสามัญสำนึก สติปัญญา ประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ สัญชาติญาณ”

๒. การตัดสินใจโดยใช้ความสมเหตุสมผล (Rational Decision Making) เป็นรูปแบบของการตัดสินใจที่มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่แน่นอนชัดเจนกล่าวคือ ใช้หลักความสมเหตุสมผล (Rationalism) และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) ต่างๆ เข้ามาช่วยในการตัดสินใจ ทั้งนี้เพื่อให้การตัดสินใจตามรูปแบบนี้มีลักษณะเป็นระบบมีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนแน่นอนนั่นเอง การตัดสินใจแบบนี้ได้รับอิทธิพลทางแนวคิดจากนักเศรษฐศาสตร์ซึ่งมีความคิดเห็นว่ามนุษย์โดยทั่วไปเมื่อจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งมักจะพิจารณาเปรียบเทียบถึงต้นทุนกับผลที่จะได้รับตอบแทนเสียก่อน ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ในรูปของตัวเลขหรือเกณฑ์ทางเศรษฐศาสตร์ ต่อเมื่อได้เล็งเห็นว่าผลที่จะได้รับตอบแทนมีมากกว่าต้นทุนที่ต้องใช้จ่ายไปแล้ว จึงจะยอมรับได้ว่ามีความสมเหตุสมผลที่จะตัดสินใจกระทำได้ แต่ต่อมาเมื่อการศึกษาวิชาจิตวิทยาสังคมได้เจริญก้าวหน้าจึงได้มีการศึกษาค้นพบว่ามนุษย์ไม่จำเป็นต้องกระทำการในสิ่งต่างๆ อย่างสมเหตุสมผลเสมอไป ทั้งนี้เพราะอาจมีอารมณ์ หรือความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างใดอย่างหนึ่งเข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอยู่เสมอ นอกจากนี้การตัดสินใจครั้งหนึ่งๆ ของบุคคลทุกคนยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ ทางสังคมอีกด้วย เช่น ค่านิยมทางสังคม สถานะทางสังคม และปทัสสถานทางสังคม เป็นต้น ดังนั้นผู้ตัดสินใจจึงอาจจะนำเอาสิ่งที่ไม่สมเหตุสมผลเหล่านี้มาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจของตนได้โดยง่ายและจะเป็นผลทำให้การตัดสินใจนั้นมีลักษณะที่ห่างไกลไปจากความสมเหตุสมผลออกไปยิ่งขึ้น^{๑๘}

กล่าวโดยสรุป ในการตัดสินใจโดยทั่วไปนั้นนักวิชาการมีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการตัดสินใจของมนุษย์ คือมนุษย์จะพยายามตัดสินใจในเรื่องต่างๆ โดยใช้หลักเหตุผลแต่บางครั้งการตัดสินใจอาจไม่มีเหตุผลอันเนื่องมาจากเหตุผลหลายประการเช่นขาดความรู้ ระดับสติปัญญา ประสบการณ์

^{๑๗} บรรโลม ภูซงคกุล อังโน วิฑูรย์ ต้นศิริคงคล, กระบวนการตัดสินใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก, (กรุงเทพมหานคร : กราฟฟิค แอนด์ ปริ้นติ้ง เซ็นเตอร์, ๒๕๔๒), หน้า ๔๒.

^{๑๘} Donald J.Clough, Concepts in management science, (New Delhi : Prentice-Hall of India, 1968), p. 235.

๒.๑.๔ ขั้นตอนในการตัดสินใจ

ดร.ศักดิ์ชัย ภูเจริญ กล่าวว่า การตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหา เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากได้มีการศึกษาสภาพของปัญหาและได้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของปัญหานั้น ๆ ขึ้นมา กำหนดเป็นปัญหาแล้วผู้ตัดสินใจได้กำหนดทางเลือกขึ้นมาหลาย ๆ วิธี ขั้นตอนการตัดสินใจ ประกอบด้วยลำดับขั้นตอน ๘ ขั้นตอนอธิบายความสำคัญได้ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ขั้นกำหนดปัญหา

ก่อนการดำเนินการใดๆ ผู้ตัดสินใจต้องศึกษาข้อมูลอย่างรอบครอบและเข้าใจในสภาพของปัญหาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะกำหนดขึ้นเป็นปัญหา จึงจะสามารถกำหนดขึ้นเป็นปัญหาได้อย่างชัดเจน ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และมีความจำเป็นต่อการตัดสินใจมากน้อยเพียงใด ข้อมูลต่างๆ ถูกรวบรวมไว้ครบถ้วนหรือยัง ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนเป็นอย่างไร จุดคุ้มทุนอยู่ที่จุดใด วัตถุดิบ แรงงานมีเพียงพอหรือยัง ทรัพยากรสิ้นค้าคงคลังแล้วหรือยัง ปริมาณการสั่งซื้อตลอดจนสิ่งแวดล้อมและภาวะเศรษฐกิจขณะนั้นเป็นอย่างไร เช่น ปัญหายอดขายตกต่ำข้อมูลต่างๆ ที่ต้องรวบรวมได้แก่ ยอดขายในแต่ละงวดนั้น ต้นทุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ราคาสินค้าของคู่แข่ง เกมการแข่งขันต่างๆ พฤติกรรมผู้บริโภค เป็นต้น แล้วจึงกำหนดตัวแปร ที่เกี่ยวข้อง กับปัญหานั้นๆ สิ่งที่ต้องตระหนักคือการกำหนดปัญหาผิด ผลเสียที่ตามมาจะเพิ่มขึ้น อย่างมากมาย เช่น เกิดปัญหาใหม่พอกพูนมากขึ้นในขณะเดียวกันปัญหาเดิมก็ยังคงมีอยู่ต่อไป หากแก้ปัญหาไม่ตรงประเด็นจะปรากฏแนวของปัญหาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ยุ่งยากและวุ่นวายมากขึ้น

ขั้นที่ ๒ กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหา

เมื่อทราบปัญหาแล้วผู้ตัดสินใจต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการแก้ปัญหาครั้งนี้ออกมาให้ชัดเจน เช่น ต้องการผลตอบแทนสูงสุด หรือต้องการส่วนครองตลาดมากที่สุด ต้องการขยายตลาด ต้องการลดต้นทุน ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพและปริมาณการผลิต เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปกำหนดตัวแปรและสร้างเป็นตัวแบบในการตัดสินใจ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้เกิดสภาพที่เป็นจริงตามความต้องการภายหลังจากที่ได้มีการแก้ไข้ปัญหา

ขั้นที่ ๓ การกำหนดทางเลือกที่หลากหลาย

ผู้ตัดสินใจจะต้องรวบรวมทางเลือกต่างๆ ตามลักษณะของปัญหานั้นออกมาหลายๆ ทาง เช่น กำหนดทางเลือกของการลงทุนว่าจะลงทุนขนาดเล็กหรือขนาดกลาง หรือ ขนาดใหญ่ กำหนดทางเลือกขายสินค้าว่าจะขายผลไม้ หรือ เสื้อผ้า หรือเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น การกำหนดทางเลือกต้องสอดคล้องกับการกำหนดปัญหาและทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการแก้ปัญหานั้น ๆ การตัดสินใจในขั้นตอนนี้ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทางเลือกที่หลากหลายก็ไม่ได้หมายความว่าทุกทางเลือกเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด ทางเลือกที่ตัดสินใจเลือกจะเป็นฐานนำไปกำหนดตัวแปร และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ ๔ การกำหนดเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ปัญหาที่ต้องการการตัดสินใจ ส่วนใหญ่มีความไม่แน่นอนเข้ามาเกี่ยวข้องและเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าจึงต้องกำหนดเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นหลาย ๆ เหตุการณ์ตามสภาพของปัญหา พร้อมทั้งสามารถกำหนดความน่าจะเป็นที่เป็นไปได้ในเหตุการณ์นั้นได้ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับยอดขาย อาจกำหนดเหตุการณ์ความต้องการของลูกค้าออกเป็นเปอร์เซ็นต์ เช่น ความต้องการมาก ๒๐% ความต้องการปานกลาง ๔๐% หรือความต้องการน้อย ๔๐% ค่าเหล่านี้เป็นเพียงค่าประมาณการเท่านั้น หรืออาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับกำไร กำหนดเหตุการณ์ความต้องการกำไรออกเป็นความต้องการสูง ๔๐% ความต้องการปานกลาง ๕๐% หรือความต้องการอย่างต่ำ ๑๐% เป็นต้น การกำหนดเหตุการณ์หรือผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นเพียงการคาดหมายตามหลักการ กฎเกณฑ์ หรือ ทฤษฎี ต่างๆ เท่านั้น

ขั้นที่ ๕ การศึกษาสภาพการณ์ของปัญหา

สภาพของปัญหาที่มีลักษณะที่แน่นอน หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมองเห็นได้ชัดเจนและสอดคล้องกับสิ่งที่เป็นอย่างและมีเพียงเหตุการณ์เดียว และผู้ตัดสินใจเองมีข้อมูลที่แน่นอนชัดเจนจึงสามารถที่จะคาดคะเนถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่ต้องการตัดสินใจได้แน่นอน และอย่างถูกต้อง

สภาพของปัญหาที่มีลักษณะไม่แน่นอน หมายถึง ปัญหาที่นำมาประกอบการตัดสินใจไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเชื่อถือได้ ผู้ตัดสินใจจึงไม่สามารถที่จะคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการตัดสินใจได้แน่นอนและถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ผลของการตัดสินใจจึงอาจเกิดขึ้นได้หลายลักษณะอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ วิธีที่ดีและเหมาะสมที่สุดจึงต้องใช้ในการประมาณค่าความน่าจะเป็นเข้าช่วยในการคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นไปได้

สภาพปัญหาที่มีลักษณะเสี่ยง หมายถึง ผู้ตัดสินใจทราบถึงทางเลือกต่าง ๆ ของการตัดสินใจครั้งนั้นและมีข้อมูลเพียงพอ แต่ไม่ทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากแต่ละทางเลือกได้อย่างชัดเจนแน่นอน อันเนื่องมาจากมีสาเหตุบางประการที่ทำให้ผู้ตัดสินใจไม่สามารถประมาณการได้ว่าความรุนแรงจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด เช่น การตัดสินใจลงทุนโดยในภาวะน้ำท่วม การเกิดสงคราม ภาวะเงินเฟ้อ เป็นต้น แต่ก็มีนักบริหารหลายท่านกล่าวว่าความเสี่ยงคือความไม่แน่นอน

ขั้นที่ ๖ การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมภายหลังจากที่ได้มีการการประเมินสถานการณ์หรือเปรียบเทียบผลลัพธ์หรือผลตอบแทนของแต่ละทางเลือกให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ หรือเป็นไปตามเป้าประสงค์ขององค์กร หมายความว่า เป็นการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ปัญหา (อาจไม่ใช่ทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด) ผู้ตัดสินใจจึงจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือ ในการดำเนินการแก้ปัญหาต่อไป ดังนั้นต้องตระหนักไว้เสมอว่า การตัดสินใจเลือกทางเลือกใดนั้นอาจก่อให้เกิดผลได้น้อย ๒ ประการ คือความล้มเหลว หรือความสำเร็จ โดยทั่วไปการตัดสินใจเลือกทางเลือกผู้ตัดสินใจมักจะเลือกใช้วิธีตัดสินใจแบบมีหลักเกณฑ์ เช่น ใช้วิธีทดลอง สังเกตการณ์ วิจัย หรือใช้ข้อมูล ค่าความน่าจะเป็น หรืออาจจะเลือกตัดสินใจแบบไม่มีหลักเกณฑ์ ใช้ประสบการณ์ ความ

ชำนาญพิเศษ หรือการใช้จิตสำนึก เป็นต้น ทางเลือกที่เหมาะสมควรเป็นทางเลือกที่ง่ายต่อการปฏิบัติ มีความยืดหยุ่นได้บ้าง ต้นทุนต่ำ มีความเสี่ยงน้อย มีความพร้อมของทรัพยากรและสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว

ขั้นที่ ๗ การสร้าง ตัวแบบการตัดสินใจ

การสร้าง ตัวแบบการตัดสินใจ หมายถึง การสร้างเครื่องมือหรือตัวแบบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะถูกนำมาดัดแปลงเป็นตัวแปรตัดสินใจ การนำการวิเคราะห์เชิงปริมาณมาช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการตัดสินใจที่ต้องมีการรวบรวมข้อมูลหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจไว้ได้ทั้งหมด แต่ในทางปฏิบัติเป็นเรื่องยากที่จะมีการรวบรวมข้อมูลได้อย่างเพียงพอ ดังนั้นการสร้างตัวแบบในการตัดสินใจจึงอยู่ในรูปแบบของการจำลอง (Models) กล่าวคือเป็นการสร้างตัวแทนของสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นภายใต้ข้อสมมติและข้อจำกัดต่างๆ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์จริงที่คาดคะเนขึ้นมาเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจ การสร้าง ตัวแบบการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนการวางแผนปฏิบัติ

การวางแผนการปฏิบัติ คือ การกำหนดขั้นตอนในการแก้ปัญหาหรือการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ เช่นการกำหนดงาน ผู้รับผิดชอบ ทรัพยากรที่ต้องใช้ ระยะเวลางบประมาณ การควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

ขั้นที่ ๘ การติดตามผล และการประเมินผล

การติดตามผลและประเมินผลที่ได้รับจากการปฏิบัติวัตถุประสงค์ของการติดตามผล เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและเพื่อนำข้อมูลไปกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป การติดตามผลของกระบวนการปฏิบัติงานแม้จะมีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดผลที่ได้อาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายเพราะการแก้ปัญหาที่ขาดประสิทธิภาพไม่สามารถจัดปัญหาที่แท้จริงได้ ทั้งนี้เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไปสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ข้อมูลเดิมอาจจะไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องมีการติดตามผลและการประเมินผลที่ได้รับอย่างต่อเนื่องโดยกำหนดตัวผู้รับผิดชอบคอยตรวจสอบว่างานในแต่ละขั้นตอนในแผนปฏิบัติมีอุปสรรคอย่างไรหรือมีผลสำเร็จลุล่วงภายในระยะเวลา ทรัพยากรและงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ มีการรายงานผลจากผู้ปฏิบัติเป็นระยะ ๆ การประเมินผลนิยามกำหนดออกเป็นตัวชี้วัดในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ^{๑๙}

เฮอร์เบิร์ต ซิมอน (Herbert A. Simon) ได้เสนอขั้นตอนการตัดสินใจ ไว้ ๖ ขั้นตอนดังนี้”^{๒๐}

๑. แยกแยะตัวปัญหา (Problem Identification) ขั้นตอนแรกของการตัดสินใจนั้น จึงเป็นเรื่องของการสร้างความสนใจมั่นคงโดยการค้นหาทำความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริงก็เพราะเหตุ

^{๑๙} ดร.ศักดิ์ชัย ภูเจริญ, ขั้นตอนการตัดสินใจ, [ออนไลน์], แหล่งที่มา http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=614&p=1, [๑๑ มิ.ย.๒๕๕๖].

^{๒๐} เฮอร์เบิร์ต ซิมอน อังโน วุฒิชัย จานง, พฤติกรรมการตัดสินใจ, (กรุงเทพมหานคร : คู่แข่งการพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๔-๗.

ว่ากระบวนการตัดสินใจจะเริ่มต้นตั้งแต่ขั้นแรกเมื่อผู้ทำการตัดสินใจมีความรู้สึกว่าได้เกิดปัญหาขึ้นมา นั่นคือเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในว่าได้มีปรากฏการณ์บางสิ่งบางอย่างมิได้เป็นไปตามที่คิด หมายถึงว่าได้มีตัวปัญหาทั่วไปแล้วและความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหานั้น ฉะนั้น การตัดสินใจนั้นอยู่ที่การแยกแยะตัวปัญหาที่แท้จริงออกมาให้ได้นั่นเอง

๒. การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้น (Information Search) ในขั้นตอนนี้สองนี้ผู้ตัดสินใจได้ทราบแน่นอนว่าปัญหาที่จะเกิดปัญหาใดๆ ขึ้นมาจำเป็นต้องมีสาเหตุเพราะฉะนั้น การเสาะหาข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้นคือ การเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้นโดยข่าวสารที่สรรหานั้นจำเป็นจะต้องมีความเกี่ยวข้องและจำเป็นกับตัวปัญหาตลอดจนมีความเพียงพอในการแก้ปัญหา

๓. การประเมินค่าข่าวสาร (Evaluation of Information) ในขั้นตอนนี้ต้องมีการประเมินค่าว่าข่าวสารที่ได้นั้นถูกต้องเหมาะสมเพียงพอตรงกับเวลาและสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ซึ่งอาจมีการเสาะหาข่าวสารเพิ่มเติมหลังจากประเมินค่าข่าวสารแล้วไม่เพียงพอหรือไม่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร หรือจำเป็นต้องตัดข่าวสารบางอย่างออกไป ถ้าเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหาที่จะทำการแก้ไขปัญหานั้นหรือตัดสินใจ

๔. การกำหนดทางเลือก (Listing of Alternatives) ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นสำคัญมากของการตัดสินใจคือการกำหนดทางเลือกให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ การกำหนดทางเลือกหรือเลือกทางเลือกใดนั้นเป็นการพยายามจะครอบคลุมวิธีทางที่จะแก้ไขปัญหานั้นได้หลายๆ วิธีจะทำให้ช่วยแก้ไขปัญหานั้นได้ถูกต้องเหมาะสมในหลายระดับเพื่อที่จะสรุปในการเลือกขั้นต่อไป

๕. การเลือกทางเลือก (Selection of Alternatives) เมื่อได้ทางเลือกต่างๆ ออกมาแล้ว พร้อมทั้งกำหนดลำดับความสำคัญและความเหมาะสมในการแก้ไขปัญหานั้นแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติต่อไปและขั้นนี้เองที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริง

๖. การปฏิบัติตามการตัดสินใจ (Implement of Decision) เมื่อทางเลือกได้ถูกเลือกขึ้นมาแล้ว ก็เป็นการปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจเราจะได้ทราบว่าการตัดสินใจนั้นถูกต้องเหมาะสมเพียงใดหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลของการตัดสินใจนั้นหมายความว่าสามารถที่จะแก้ไข ได้แยกแยะออกมาได้ตามขั้นตอนแรกหรือไม่ ซึ่งในหลายกรณีมีการสอดแทรกขั้นตอนออกมาว่าเมื่อเริ่มปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจนั้นแล้ว จะมีวิธีการประเมินผลของการตัดสินใจได้อย่างไร ในการที่จะตรวจสอบว่าผลการตัดสินใจที่ได้ถูกปฏิบัติว่าเหมาะสมกับการแก้ปัญหานั้นที่ต้องการจะแก้หรือไม่

๒.๑.๕ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ

๑. การรับรู้การตัดสินใจ การรับรู้ (perception) จะมีอิทธิพลในการกำหนดพฤติกรรม การตัดสินใจของบุคคลให้แตกต่างกันไป โดยเฉพาะจะมีอิทธิพลในสถานการณ์การตัดสินใจที่ไม่แน่นอน ข้อมูลในการตัดสินใจไม่พอเพียงและยังมีบทบาทสำคัญเมื่อจะต้องตัดสินใจเลือกทางที่ไม่มีข้อแตกต่างมากนัก การรับรู้เป็นกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งรับสิ่งกระตุ้น (stimulus) ผ่านอวัยวะรับความรู้สึก เช่น ตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง และไปสู่สมองซึ่งประกอบด้วยความรู้สึกรับรู้ในอดีตทัศนคติ และความรู้สึก บุคคลแต่ละคนจะรับรู้สิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไปปัจจัยที่กำหนด

ความสามารถในการรับรู้ ได้แก่ ความคุ้นเคยกับตัวกระตุ้น ซึ่งก็คือ ประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งบุคลิกภาพ พื้นเพวัฒนธรรม และลักษณะทางกายภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นบุคคลจะเลือกรับรู้สิ่งที่เขาอยากจะได้รับรู้ ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละบุคคล เช่น นักจิตวิทยาศึกษาวิชาการบริหารในแง่การศึกษาพฤติกรรมของแต่ละคน เป็นต้น ลักษณะของการรับรู้จะมีผลต่อการตัดสินใจ ประสบการณ์ที่ต่างกันไปทำให้แต่ละคนมีการตระหนักในปัญหา การระบุและวิเคราะห์ปัญหา การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการตีความ การประเมินทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ต่างกันไป

๒. ค่านิยมกับการตัดสินใจ ค่านิยมของผู้ตัดสินใจแต่ละคนจะมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการตัดสินใจ ค่านิยมจะหมายถึงสิ่งที่คนแต่ละคนคิดว่าควรจะเป็น ไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือไม่ก็ตาม และมักจะเป็นสิ่งที่บุคคลในกลุ่มมีความเห็นเหมือน ๆ กัน ค่านิยมเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทำให้ประสบการณ์ของแต่ละคนผิดแผกแตกต่างกันไป

๓. บุคลิกภาพกับการตัดสินใจ บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะของรูปแบบแต่ละคนที่เป็นการผสมผสานของร่างกาย อารมณ์ สังคม ลักษณะนิสัย การจูงใจที่แสดงออกคือ คนอื่นและสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว บุคลิกภาพจะมีองค์ประกอบสำคัญ ๓ ประการ คือ แรงจูงใจซึ่งเป็นส่วนชักจูงจิตใจให้อยากทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง การรู้ถึงสิ่งที่อยู่รอบตัว และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของแต่ละบุคคล บุคลิกภาพจะมีลักษณะคงทน การเปลี่ยนแปลงจะค่อยเป็นค่อยไป โดยเป็นผลจากความรับรู้และสภาพแวดล้อม บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ เช่น บางคนมีบุคลิกกล้าได้กล้าเสียบางคนชอบรีรอในการตัดสินใจ บางคนชอบแก้ปัญหามาก บางคนรอให้ปัญหาเข้ามาเอง บางคนอาจมีบุคลิกภาพที่ชอบคิดสร้างสรรค์ ชอบทดลอง เป็นต้น บุคลิกภาพเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจทั้งสิ้น เช่น ผู้มีบุคลิกภาพกล้าเสี่ยงมักชอบการตัดสินใจในสถานการณ์ไม่แน่นอนและตัดสินใจได้เร็ว ขณะที่ผู้ที่มีบุคลิกภาพไม่กล้าเสี่ยงมักชอบการตัดสินใจในสถานการณ์แน่นอน มักชอบรีรอเพื่อให้ได้ข้อมูลทางเลือกมากที่สุดจึงตัดสินใจ

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้ระบุถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจว่ามาจาก ๒ ปัจจัย คือ

๑. มาจากสังคม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับปทัสถาน (Social norm) และค่านิยมทางสังคม (social value) ที่มีอยู่ในสังคมนั้น ๆ

๒. มาจากบุคลิกภาพและค่านิยมส่วนตัว (Personal trait and value) ซึ่งจะแตกต่างออกไปเป็นรายบุคคลซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้^{๒๑}

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนั้น ผู้ที่จะตัดสินใจ มีตัวแบบสำหรับการตัดสินใจพิจารณาโดยจาก ตัวแบบมีเหตุผล แบบค่อยเป็นค่อยไป แบบผสม และ แบบถึงชยะ ดังนี้

๑) แบบมีเหตุผล (Rational Model) เป็นการตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานความมีเหตุมีผล โดยการตัดสินใจจะคำนึงถึงนโยบายหรือโครงการที่ทำให้สังคมได้รับประโยชน์สูงสุด การที่สังคมได้รับประโยชน์สูงสุดนโยบายหรือโครงการนั้นจะต้องมีผลตอบแทนมากกว่าค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไป สามารถ

^{๒๑} ภัทรวดี แก้วประดับ, “การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย”, ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖), หน้า ๑๖.

คิดได้ในเชิงวิทยาศาสตร์โดยใช้ผลตอบแทนที่ได้รับเป็นตัวตั้งลบด้วยค่าใช้จ่ายที่เสียไป แนวคิดนี้จะออกไป Ideal Types เพราะถ้าเชื่อว่าสามารถที่จะล่วงรู้ถึงความพอใจ หรือความต้องการของสังคมได้ ซึ่งในความเป็นจริงวัดได้ยากมากถึงความต้องการตรงนั้น

๒) แบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental Model) เป็นรูปแบบการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลในอดีตเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ในการเลือกตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำ หากเลือกกระทำก็จะเป็นการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเล็กน้อย หรือทำต่อเนื่องจากโครงการเดิม มีลักษณะสำคัญคือ ๑) เป็นรูปแบบอนุรักษ์นิยม ๒) เป็นความต่อเนื่องของนโยบายในอดีต ซึ่งการอนุรักษ์นิยมนั้น ผู้กำหนดนโยบายมักจะกำหนดนโยบายที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ถ้าเปลี่ยนแปลงก็เปลี่ยนแปลงเล็กน้อย

๓) แบบผสม (Mixed Scanning Model) เป็นการรวมเอาตัวแบบมีเหตุผล (Rational Model) และ แบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental model) ด้วย เพราะการตัดสินใจนั้นมีความเกี่ยวเนื่องกัน เนื่องจากคนเราจะมีการตัดสินใจที่ไม่เหมือนกัน เช่น ค่านิยมหรืออาจจะประโยชน์ที่ทุกคนได้รับแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพหรือสถานะที่ตัวเองเป็นอยู่

๔) แบบถังขยะ (Garbage-Can Model) เป็นการเลือกตัดสินใจที่ตัดทิ้งไป ไม่นำมาพิจารณาเพราะอาจจะมองว่าไม่สำคัญ หรือไม่เป็นประโยชน์เลย^{๒๒}

๒.๑.๖ กระบวนการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจ (Process of decision making) หมายถึง การกำหนดขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่ขั้นตอนแรกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้ายการตัดสินใจ โดยมีลำดับขั้นกระบวนการดังกล่าว เป็นการตัดสินใจโดยใช้หลักเหตุผลและมีกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือช่วยในการหาข้อสรุปเพื่อการตัดสินใจโดย

ไซมอน (Herbert A. Simon) ได้อธิบายถึงการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน คือ

๑) กิจกรรมข่าวกรอง ผู้ตัดสินใจต้องรู้สภาพความเป็นไปของสภาพแวดล้อมของข่าวสารเพื่อดูสภาพต่างๆ ก่อนตัดสินใจ

๒) กิจกรรมสร้างแบบ ผู้ตัดสินใจสร้างพัฒนาและวิเคราะห์แนวทางต่าง ๆ

๓) กิจกรรมคัดเลือก ผู้ตัดสินใจเลือกหนึ่งทางเลือกระหว่างหลายๆ ทางเลือกเพื่อนำไปปฏิบัติได้จริง

พลันเกต และแอตเนอร์ (Plunkett and Attner) นำเสนอว่าลำดับขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจมี ๗ ขั้นตอน

ขั้นที่ ๑ การระบุปัญหา (Define the problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะการระบุปัญหาได้ถูกต้องหรือไม่ ย่อมมีผลต่อการดำเนินการในขั้นต่อไปของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจด้วย

ขั้นที่ ๒ การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify limiting factors) เมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้ว ผู้บริหารควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่างๆ ขององค์การ โดยพิจารณาจากทรัพยากร

^{๒๒} อรรถ ภูเจริญ, ผศ.ดร., การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ, เอกสารประกอบการสอน, ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

ซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต ได้แก่ กำลังคน เงินทุน เครื่องจักร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ รวมทั้งเวลาซึ่งมักเป็นปัจจัยจำกัดที่พบอยู่เสมอๆ การรู้ถึงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จะช่วยให้กำหนดขอบเขตในการพัฒนาทางเลือกให้แคบลงได้

ขั้นที่ ๓ การพัฒนาทางเลือก (Develop potential alternatives) ขั้นตอนต่อไปผู้บริหารควรทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งทางเลือกเหล่านั้นควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้ประโยชน์สูงสุด

ขั้นที่ ๔ การวิเคราะห์ทางเลือก (Analyze the alternatives) เมื่อได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ โดยจะนำเอาข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกับกันอย่างรอบคอบ และควรวิเคราะห์ทางเลือกใน ๒ แนวทาง คือ ๑) ทางเลือกนั้นสามารถนำมาใช้เกิดผลต่อเนื่องตามมา ๒) ควรตัดบางทางเลือกทิ้งภายใต้ข้อจำกัดองค์กร

ขั้นที่ ๕ การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the best alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่างๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว ทางเลือกที่ดีที่สุดควรมีผลเสียต่อเนื่องในภายหลังน้อยที่สุด และให้ผลประโยชน์มากที่สุด แต่บางครั้งอาจตัดสินใจเลือกทางเลือกแบบประนีประนอม โดยพิจารณาองค์ประกอบที่ดีที่สุดของแต่ละทางเลือกนำมาผสมผสานกัน

ขั้นที่ ๖ การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the decision) เมื่อได้ทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรกำหนดโปรแกรมของการตัดสินใจโดยระบุถึงตารางเวลาการดำเนินงานงบประมาณและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติควรมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน และจัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่จะช่วยให้การตัดสินใจเป็นที่ยอมรับ นอกจากนี้ผู้บริหารควรกำหนดระเบียบวิธี กฎ และนโยบาย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ ๗ การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a control and evaluation system) ขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การสร้างระบบการควบคุมและการประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้โดยได้ผลลัพธ์ของการปฏิบัติที่ดีที่สุด^{๒๓}

Chester I. Barnard กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจว่า เป็นเทคนิควิธีการที่จะลดจำนวนทางเลือกลงมา การเลือกทางเลือกนั้นจะใช้เทคนิควิธีใดก็ตามที่จะเลือกทางเลือกเหล่านั้นลงมาเป็นทางเลือกทางเดียว เลือกทางเลือกทางหนึ่งนั่นเอง^{๒๔}

สรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นเทคนิคที่จะช่วยลดจำนวนทางเลือกด้วยการศึกษาสภาพแวดล้อม ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์แนวทางที่สามารถปฏิบัติได้ หรือเกิดผลเสียน้อยที่สุดแล้วจึงคัดเลือกแนวทางปฏิบัตินั้น

^{๒๓} Plunkett W.R., & Attner R.F., Introduction to manarement, (5th ed), (CA : Wadsworth, 1994), p. 56.

^{๒๔} Barnard, Chester I, The functions of executive, (Massachusetts Havard University Press, 1972), p. 58.

วุฒิชัย จ่านง กล่าวว่า การแบ่งขั้นตอนการตัดสินใจ ที่เป็นกระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่าง ๆ มีขั้นตอนดังนี้

๑) การแยกแยะตัวปัญหา ขั้นตอนของการตัดสินใจนั้นเป็นเรื่องของการสร้างความมั่นใจและแน่ใจในการค้นหา นำความเข้าใจกับปัญหา เป็นเรื่องของการแยกแยะปัญหาออกมาอย่างแน่ชัด หรือตัวปัญหาอย่างแน่นอน นั่นคือกระบวนการตัดสินใจ จะเริ่มต้นตามขั้นตอนแรกเมื่อผู้ปกครองมีความรู้สึกรู้ว่าเกิดปัญหาขึ้นมา

๒) การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้น คือ การเสาะแสวงหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงก็เป็นได้ ความสามารถที่จะหาข่าวสารข้อมูลที่ครอบคลุมมากที่สุด หรือข่าวสารสมบูรณ์ซึ่งอาจเป็นไปได้ แต่เป็นการเสาะหาตัวข่าวที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัญหามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้การเสาะหาข่าวควรจะเป็นไปตามแนวความคิดที่ว่า ข่าวสารสรรหานั้น จำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้อง และจำเป็นกับตัวปัญหาตลอดจนมีความเพียงพอในการแก้ไขปัญหานั้น

๓) การประเมินค่าของข่าวสาร ในบรรดาข่าวสารที่แสวงหานั้น ต้องยอมรับความจริงประการหนึ่งว่าข่าวสารทุกชนิดที่หานั้น มิได้หมายความว่าเกี่ยวข้องกับตัวปัญหาและมีคุณค่ากับตัวปัญหาอย่างแท้จริงเสมอไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการประเมินค่าข่าวสารนั้นถูกต้องเหมาะสมเพียงพอ ตรงเวลา และความสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหานั้นได้หรือไม่ ซึ่งจะมีการเสาะหาข่าวสารเพิ่มเติมหลังจากประเมินค่าข่าวสารแล้วว่าไม่เพียงพอหรือไม่เกี่ยวข้องเท่าที่ควรก็จำเป็นต้องตัดข่าวสารบางอย่างออกไป ถ้าเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหาที่จะทำการแก้ไขหรือตัดสินใจนั้น

๔) การกำหนดทางเลือก เป็นขั้นตอนสำคัญในการตัดสินใจคือ กำหนดทางเลือกที่สามารถครอบคลุมวิธีแก้ปัญหามากที่สุด ถ้าเรามีข่าวสารสมบูรณ์สำหรับปัญหาแต่ละเรื่องเราอาจกำหนดทางเลือกได้เหมาะสมและครอบคลุมอย่างแท้จริงได้

๕) การเลือกทางเลือก เมื่อกำหนดทางเลือกแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การเลือกทางเลือกที่จะนำไปปฏิบัติการต่อไป ขั้นนี้เองเป็นที่ยอมรับว่าเป็นการตัดสินใจที่แท้จริง การเลือกนั้นเกิดจากผลของการตัดสินใจ แต่ยังไม่สมบูรณ์ จำเป็นต้องมีขั้นตอนอีกขั้นหนึ่ง ซึ่งอย่างน้อยที่จะสร้างความสมบูรณ์ให้กับการตัดสินใจ

๖) การปฏิบัติตามการตัดสินใจ เป็นการปฏิบัติตามผลการตัดสินใจ หรือทางเลือกที่เราจะทราบได้ว่าการตัดสินใจนั้นถูกต้องเหมาะสมเพียงใดหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับผลของการตัดสินใจนั้นการประเมินผลของการตัดสินใจนี้เป็นการตรวจสอบว่า ผลของการตัดสินใจที่ปฏิบัติไปเหมาะสมกับการแก้ปัญหานั้นหรือไม่^{๒๕}

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการตัดสินใจ ที่สำคัญจะต้องมีการดำเนินการเกิดขึ้นตั้งแต่เกิดความรู้สึกรู้ในปัญหา จึงต้องหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประเมินหรือวิเคราะห์กำหนดทางเลือกแล้วตัดสินใจเลือกทางเลือก และปฏิบัติตามการตัดสินใจทางที่เลือกนั้น ซึ่งการตัดสินใจจะถูกต้องเหมาะสมเพียงใด ขึ้นอยู่กับผลของการตัดสินใจ

^{๒๕} วุฒิชัย จ่านง, พฤติกรรมการตัดสินใจ, (กรุงเทพมหานคร : คู่แข่งการพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๑๘.

๒.๑.๗ กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง

ในเรื่องของการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นการตัดสินใจก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นจะมีกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคือขั้นตอนของการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับข่าวสารว่าจะต้องมีการเลือกตั้งการได้รับข่าวสารของการสมัครรับเลือกตั้งการได้ทราบข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งและนโยบายต่างๆ ของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและนโยบายต่างๆ ของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งในการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้นประชาชนในชนบทได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยผ่านสื่อหรือช่องทางใดบ้างและข่าวสารต่างๆ ในการรณรงค์การเสียงเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งประชาชนเลือกรับข่าวสารในลักษณะใดจนกระทั่งนำข่าวสารนั้นไปเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เหลือเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงให้จากสื่อหรือช่องทางหลายๆ ทางนั้นประชาชนเลือกที่จะเชื่อข่าวสารจากแห่งใดมากที่สุดและลักษณะของข่าวสารที่ผ่านไปสู่ผู้ลงคะแนนเสียงนั้นก็จะเป็นลักษณะข่าวสารที่หลากหลาย หลายแห่ง หลายมุม เพื่อที่จะจูงใจให้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ประชาชนเลือกที่จะรู้ข่าวสารลักษณะใดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อที่จะลงคะแนนเสียงให้

๒. การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ขั้นตอนที่ ๒ เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจและได้รับข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่หรือผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันกับพรรคการเมือง หรือผูกพันผู้สมัครรับเลือกตั้งก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อที่คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงให้หรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล ในขั้นตอนนี้จะเริ่มมีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพื่อให้ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบกับตัวผู้สมัคร ข่าวสารต่างๆ ในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้งประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับมานั้น สอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ ผู้ลงคะแนนบางคนอาจจะให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

๓. การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครเลือกตั้ง ขั้นตอนที่ ๓ เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงแล้วตามผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งหลังจากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน (หรือเท่ากับผู้ลงคะแนนเสียงจะประเมิน) ว่าตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรจะได้รับ การประเมินเท่าไร ตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

๔. การตัดสินใจสุดท้ายว่าจะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ขั้นตอนที่ ๔ ในขั้นตอนนี้ตามปกติแล้วผู้ลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้อาจจะเกิดเหตุการณ์บางอย่างเข้าสอดแทรก คือผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของสิ่งของ เงินทองที่ได้รับจากหัวคะแนนผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเงินและ

สิ่งของนี้อาจจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจเลือกตั้งมา โดยตลอดจนกระทั่งได้ตัวผู้สมัครที่ได้รับการประเมินสูงสุดแต่เมื่อรับเงินหรือสิ่งของแล้วอาจจะทำการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่ตนรับสิ่งของหรือเงินทองมาก็ได้

ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่เป็นกระบวนการ (process) และต้องมีการพิจารณา ข้อมูลต่างๆ อย่างรอบคอบ จากนั้นจึงทำการกำหนดทางเลือกและเลือกทางที่ดีที่สุดขึ้นมาและนำไปสู่ การปฏิบัติต่อไป ซึ่งแนวความคิดของนักวิชาการได้แบ่งขั้นตอนการตัดสินใจไว้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน โดยทั่วไปกระบวนการตัดสินใจจะมีความแตกต่างกันในด้านการจัดกลุ่มของแต่ละขั้นตอนสำหรับกระบวนการตัดสินใจดังนี้

๑. การกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา สำหรับขั้นตอนแรกของการตัดสินใจ จะเป็นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาให้เกิดความชัดเจนก่อน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์การบางครั้งยากต่อการระบุว่ามีสาเหตุใด เช่น องค์การประสบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุน การผลิตที่สูงขึ้นซึ่งอาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องทำการศึกษาวิเคราะห์เพื่อระบุ และกำหนดปัญหาให้ชัดเจนว่าเกิดจากสาเหตุอะไร โดยทั่วไปการแบ่งประเภทของปัญหาได้แก่ ปัญหาที่เป็นมาตั้งแต่อดีตและปัญหามีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ปัญหาที่ทราบล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นและควรเตรียมการป้องกันหรือปัญหาเฉพาะด้านเป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุเดียว และสามารถแก้ไขสำเร็จได้ง่าย เป็นต้น ดังนั้นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

๒. การกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา เมื่อผู้บริหารสามารถกำหนดปัญหาได้ชัดเจนแล้ว โดยจะต้องมีการกลั่นกรองข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัปัญหาทั้งหมด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะแวดล้อมภายในและภายนอกองค์การเพื่อค้นหาปัจจัยต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาที่มีระดับความรุนแรงแตกต่างกัน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะถูกนำมากำหนดเป็นทางเลือกเพื่อแก้ไข ปัญหา ทางเลือกที่กำหนดในขั้นตอนนี้อาจมีหลายทางเลือก เช่น ทางเลือกในการแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นอาจเกิดขึ้นได้ตั้งแต่การปรับวิธีการทำงานของฝ่ายผลิต การฝึกอบรมทีมงานเพื่อเพิ่มทักษะการผลิตการปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

๓. การประเมินผลทางเลือกต่างๆ ที่ได้กำหนด หลังจากวิเคราะห์ปัญหา ทำการกำหนดทางเลือกต่างๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา จากนั้นจึงทำการประเมินผลทางเลือกต่างๆ ซึ่งเป็นแนวทางการนำปัญหาไปสู่การแก้ไข ในขั้นตอนนี้ผู้ตัดสินใจจะวิเคราะห์และประเมินว่าทางเลือกใดสามารถแก้ไข ปัญหา ได้ดีที่สุด ทางเลือกใดควรจะดำเนินการก่อนและหลัง มีการใช้กระบวนการชั่งน้ำหนักเพื่อพิจารณาถึง ผลดีและผลเสียในแต่ละทางเลือกด้วย นอกจากนี้จะต้องพิจารณาด้วยว่าการตัดสินใจในทางเลือกหนึ่ง ย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ ตามมาได้ ดังนั้นควรวิเคราะห์และประเมินทางเลือกอย่างรอบคอบ สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นการพิจารณาปัญหาจากภายในองค์การมากกว่าภายนอก เช่น บุคลากร อุปกรณ์ขาดแคลน แนวทางแก้ไขสามารถทำได้โดยการเพิ่มบุคลากรการจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่ม เป็นต้น

๔. การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นการนำเอาทางเลือกต่างๆ มาเปรียบเทียบว่าทางเลือกใดจะเหมาะสมและเป็นไปได้มากกว่ากัน เช่น องค์การมีเงินทุนไม่เพียงพออาจใช้ทางเลือก ที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ การกู้ยืมจากภายนอก การนำเงินกำไรสะสมมาใช้ เป็นต้น

๕. ดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ เป็นการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสม มากที่สุด จากนั้นจึงนำผลการตัดสินใจสู่การปฏิบัติและประเมินผลต่อไป

๖. ประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้นๆ การประเมินผลเป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงาน และความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ และมาตรฐานที่ได้เลือกจากทางเลือกที่ตัดสินใจ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องทำการเปรียบเทียบผลงานกับเกณฑ์ และมาตรฐานก่อนว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ และความแตกต่างนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด โดยตีค่าของความแตกต่างนั้นจากผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นว่าเป็นผลดีหรือผลเสียต่อองค์การอย่างไร^{๒๖}

สรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจเป็นเทคนิคที่จะช่วยลดจำนวนทางเลือกด้วยการศึกษาสภาพแวดล้อม ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์แนวทางที่สามารถปฏิบัติได้ หรือเกิดผลเสียน้อยที่สุดแล้วจึงคัดเลือกแนวทางปฏิบัติ

๒.๑.๘ ทฤษฎีการตัดสินใจ

แอนโธนี (Anthony) การศึกษาของเขามีข้อสมมติฐานของแนวการวิเคราะห์การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง คือผู้ตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะตัดสินใจโดยชอบด้วยเหตุผลทุกคน โดยได้เสนอนิยามสถานการณ์ความชอบด้วยเหตุผลดังนี้

๑. ผู้ตัดสินใจสามารถตัดสินใจได้เสมอ เมื่อเผชิญกับทางเลือกต่างๆ ในการตัดสินใจ
๒. มีการจัดทางเลือกต่างๆ ไว้ตามลำดับความสำคัญในทรรศนะของผู้ตัดสินใจ
๓. การจัดลำดับนี้มีการสับเปลี่ยนได้
๔. ผู้ตัดสินใจเลือกทางที่จัดลำดับไว้สูงสุดเสมอ
๕. ในสถานการณ์ที่เหมือนกันการตัดสินใจจะเหมือนกันเสมอไป^{๒๗}

ในแง่การตัดสินใจชอบด้วยเหตุผลของ Downs เป็นการยึดความคิดว่าด้วยการชอบด้วยเหตุผลของมนุษย์เศรษฐกิจ (Economic Man) มาใช้ศึกษาการตัดสินใจทางการเมือง

อาจกล่าวได้ว่าความชอบด้วยเหตุผลเป็นเรื่องของกระบวนการปฏิบัติของผู้ตัดสินใจเลือกทางที่เหมาะสมที่สุดตามลักษณะค่านิยมหรือเป้าหมายของเขาโดยเลือกทางที่จัดลำดับไว้สูงสุดส่วนผลที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไรหรือจะบรรลุเป้าหมายตามที่ผู้ตัดสินใจมุ่งหวังหรือไม่นั้นไม่ใช่เรื่องสำคัญ บางครั้งการวางแผนตัดสินใจชอบด้วยเหตุผลที่สุดอาจนำไปสู่ผลเสียหายหรือนำไปสู่เป้าหมายอื่น ซึ่งด้อยกว่าผู้ที่ตัดสินใจต้องการก็ได้ อย่างไรก็ตามการพิจารณาความชอบด้วยเหตุผลในการตัดสินใจจะจำกัดวงอยู่เฉพาะช่วงที่มีการเลือกตัดสินใจเท่านั้นมิได้ครอบคลุมไปถึงผลการตัดสินใจด้วย การพิจารณาว่าผู้ตัดสินใจโดยชอบด้วยเหตุผลหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับว่าเขาได้เลือกที่จัดลำดับไว้สูงสุดหรือไม่ส่วนเมื่อตัดสินใจไปแล้วผลออกมาจะเป็นอย่างไรมิใช่ตัวกำหนดความชอบด้วยเหตุผลในการตัดสินใจ

^{๒๖} ชนงกรณ์ กุณชลบุตร, หลักการจัดการ : องค์การและการจัดการแนวคิดการบริหารธุรกิจ สถานการณ์ปัจจุบัน, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๕๐-๕๒.

^{๒๗} แอนโธนี อังโน วุฒิชัย จานง, พฤติกรรมการตัดสินใจ, (กรุงเทพมหานคร : คู่แข่งการพิมพ์, ๒๕๔๑), หน้า ๑๗.

แม้จะไม่พิจารณาในกรณีการตัดสินใจแต่ในการศึกษาการตัดสินใจนั้นผู้ศึกษาจำเป็นต้องสนใจเป้าหมายของผู้ตัดสินใจด้วย ในกรณีการตัดสินใจลงคะแนนเสียงต้องสนใจลงคะแนนเสียงเป้าหมายทางการเมืองซึ่ง Downs ก็ได้กำหนดขอบเขตเอาไว้แล้วซึ่งพอสมควรดังจะกล่าวต่อไป

หน้าที่ทางการเมืองของการเลือกตั้งระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นกรอบสถานการณ์ในการศึกษานี้ก็คือการเลือกรัฐบาล ดังนั้นพฤติกรรมที่ชอบด้วยเหตุผลในส่วนที่เกี่ยวกับเลือกตั้งก็คือพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่การเลือกรัฐบาล ตัวอย่างเช่น สมมุติว่าชายคนหนึ่งสนับสนุนพรรค ก. เพราะสอดคล้องกับอุดมการณ์ทางการเมืองของตน และต้องลงคะแนนเลือกสมาชิกพรรคนี้แต่ภรรยาของเขาบอกว่าต้องไปเลือกพรรค ข. ถ้าไม่เลือกจะขอหย่า ในสถานการณ์เช่นนี้การที่ชายคนนี้ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครพรรค ข. ก็นับว่าเขาตัดสินใจโดยชอบด้วยเหตุผลที่สุดในแง่ส่วนตัว โดยถือว่าเขายังรับภรรยาและยังไม่อยากเลิกกับภรรยาและในแง่ค่านิยมแล้ว ภรรยามีค่ามากกว่าพรรค แต่ลักษณะการลงคะแนนเช่นนี้ ในกรอบการศึกษาของ Downs เห็นว่าไม่ชอบด้วยเหตุผลเพราะผู้ตัดสินใจสับสนระหว่างเป้าหมายทางการเมืองกับเป้าหมายที่ไม่ใช่การเมือง คือใช้กลไกทางการเมือง (ลงคะแนนเสียง) ไปสู่เป้าหมายที่ไม่ใช่การเมือง (รักษาภรรยาไว้) วงรอบของ Downs เน้นเฉพาะเป้าหมายทางการเมืองเท่านั้น

จากที่กล่าวข้างต้นจะสรุปได้ว่า เป้าหมายในการตัดสินใจของแต่ละคนในการลงคะแนนเสียงคือ เป้าหมายทางการเมือง ในแง่นี้จึงไม่พิจารณาลักษณะเจตนาอื่น ๆ ของผู้ตัดสินใจ ไม่สนใจอารมณ์หรือค่านิยมส่วนตัวที่มีเป้าหมายทางการเมือง ผู้ตัดสินใจที่ศึกษาในกรณีนี้มีลักษณะคล้ายกับมนุษย์เศรษฐกิจคือเป็นมนุษย์การเมือง (Political Man) ซึ่งเป็นมนุษย์ปกติธรรมดาที่ผู้หนึ่งในกระบวนการลงคะแนนเสียงและเป็น “พลเมืองที่มีเหตุผล” ในระบอบประชาธิปไตย

Downs ได้ตั้งสมมติฐานว่ามนุษย์การเมืองซึ่งเป็นพลเมืองธรรมดาที่มีเหตุผลนี้พิจารณาสถานการณ์ทุกสถานการณ์ โดยดูผลที่จะพึงได้และผลที่จะพึงเสีย โดยเล็งเป้าหมายที่การเมืองคือมุ่งจัดตั้งรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของเขามากที่สุดนอกเหนือจากข้อสมมติฐานว่าด้วยความชอบด้วยเหตุผลและข้อจำกัดขอบเขตในแง่เป้าหมายแล้วตัวแบบในการศึกษาการลงคะแนนเสียงของ Downs ยังมีข้อสมมติฐานอีกว่ารัฐบาลทุกรัฐบาลเสาะแสวงหาทางที่จะได้รับการสนับสนุนทางการเมืองมากที่สุด และยังคงสมมุติด้วยว่ารัฐบาลเหล่านี้เกิดขึ้นในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งมีการเลือกตั้งเป็นครั้งคราวและการเลือกตั้งนี้เป็นเป้าหมายของพรรคการเมืองซึ่งมิได้กุมอำนาจในการเลือกตั้งแต่ละครั้งพรรคซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดจะควบคุมรัฐบาลจนถึงสมัยเลือกตั้งครั้งต่อไป ลักษณะข้อสมมติฐานอีกประการหนึ่งคือ พรรครัฐบาลไม่สามารถขัดขวางการดำเนินการของพรรคอื่น ๆ ไม่สามารถจำกัดการพูด การเขียน การหาเสียงของพรรคอื่น ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาการเลือกตั้งได้ โดย Downs ได้สรุปลักษณะสังคมประชาธิปไตยไว้ดังนี้

๑. มีการเลือกพรรคพรรคเดียว (หรือหลายพรรคร่วมกัน) ขึ้นเป็นรัฐบาลโดยอาศัยการลงคะแนนเสียงของประชาชนคือ เสียงส่วนใหญ่ของประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจว่าพรรคใดจะเป็นรัฐบาล

๒. การเลือกตั้งดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นช่วงระยะเวลาตามปกติ พรรคที่คุมอำนาจไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามลำพัง หมายความว่า เมื่อถึงคราวที่รัฐบาลจะหมดวาระก็จะมี การเลือกตั้ง ไม่มีความพยายามปฏิวัติหรือรัฐประหารใดๆ

๓. พลเมืองที่บรรลุนิติภาวะทุกคนในสังคมมีสิทธิสัมผัสปัญญะดีและมีสิทธิลงคะแนนเสียง ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งคือ เป็นพลเมืองที่มีเหตุผล

๔. ผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคนลงคะแนนเสียงได้เพียงเสียงเดียวในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง หมายความว่าคนแต่ละคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในการลงคะแนนเสียง

๕. พรรคใด (หรือพรรคผสม) ก็ตามที่ได้รับเสียงข้างมากจากผู้ลงคะแนนเสียงย่อมได้ เป็นรัฐบาลจนกว่าจะถึงวาระการเลือกตั้งครั้งใหม่

๖. พรรคที่แพ้การเลือกตั้งจะต้องไม่พยายามใช้กำลัง หรือวิธีการผิดกฎหมายเพื่อกลั่น แกล้งไม่ให้พรรคที่ชนะการเลือกตั้งขึ้นครองอำนาจคือ ไม่มีการยุบพรรคหรือบ่อนทำลายผลการ เลือกตั้งทุกพรรคเล่นตามกติกา พรรคที่แพ้ก็จะทำตัวเป็นฝ่ายค้านและคอยชี้แจงในการเลือกตั้งครั้ง ต่อไป

๗. รัฐบาลไม่พยายามจำกัดกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มและประชากรใด หรือพรรค ใดตราบเท่าที่กลุ่มหรือพรรคเหล่านั้นไม่พยายามล้มล้างอำนาจรัฐบาลโดยใช้กำลังหมายความว่ารัฐบาล ประกันเสรีภาพทางการเมืองของประชาชนหรือพรรคฝ่ายค้าน ตราบเท่าที่เสรีภาพนั้นถูกใช้ไปในทาง ที่ชอบที่ควรไม่เป็นการแบ่งทำลายเสถียรภาพของรัฐบาล

๘. มีพรรคสองพรรคหรือมากกว่านั้นแข่งกันควบคุมกลไกการปกครองของรัฐบาลอาศัย การเลือกตั้งหมายความว่าในสังคมประชาธิปไตยแบบของ Downs การเลือกตั้งเป็นการตัดสินใจชั้น เด็ดขาดว่าพรรคใดจะเป็นรัฐบาล

การตัดสินใจลงคะแนนเสียงตามแนวความคิดของ แอนโธนี (Anthony) และ โรฮันติงตัน (Huntington)

ผู้ตัดสินใจลงคะแนนเสียงแต่ละคนปฏิบัติตนอย่างสมเหตุสมผลในการแสวงหาเป้าหมาย ทางการเมืองเฉพาะตนคือคิดคำนวณ โดยยึดค่านิยมของตนเป็นหลัก เขาจะตัดสินใจว่าต้องการให้ พรรคใดชนะ และพิจารณาผลงานของพรรคต่างๆ จากที่ผ่านมาในอดีตการที่บุคคลใดตัดสินใจเลือก พรรคใดก็โดยคาดหวังว่าตนจะได้ประโยชน์หากพรรคนั้นได้เป็นรัฐบาล

โดยสรุป การตัดสินใจลงคะแนนเสียงโดยชอบด้วยเหตุผลในสถานการณ์ที่มีพรรค การเมือง ๒ พรรค ขึ้นอยู่กับการคาดคะเนของผู้ตัดสินใจว่าคนจะได้รับประโยชน์จากพรรคใด มากที่สุดถ้าพรรคนั้นได้เป็นรัฐบาล

ผู้ตัดสินใจจะเลือกตัดสินใจในทำนองเดียวกันในสถานการณ์ที่มีหลายพรรค ซึ่ง Downs ได้เสนอไว้ดังนี้

๑. ถ้าพรรคที่ผู้ลงคะแนนชอบ จะมีทางชนะเขาจะลงคะแนนให้พรรคนั้น

๒. ถ้าพรรคที่ผู้ลงคะแนนชอบไม่มีโอกาสชนะเลยเขาจะลงคะแนนให้พรรคอื่นซึ่งจะมี ทางชนะทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้พรรคที่เขาไม่ชอบมีโอกาสชนะ

๓. ถ้าผู้ลงคะแนนเป็นคนที่มุงอนาคตเขาอาจลงคะแนนให้พรรคที่เขาชอบถึงแม้จะไม่มีโอกาสชนะทั้งนี้เพื่อเปิดทางเลือกในการเลือกตั้งในอนาคตไว้ (คือไม่ให้พรรคของตนแพ้จนต้องถอยจากวงการเมืองไปเลย

สรุปได้ว่าการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งตามแนวความคิดของ Downs คือ ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแต่ละคน จะปฏิบัติอย่างสมเหตุสมผลโดยจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายสอดคล้องกับผลประโยชน์และค่านิยมของตนเองมากที่สุด การตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองใดก็โดยคาดหวังว่าตนจะได้รับประโยชน์หากพรรคการเมืองนั้นได้เป็นรัฐบาล การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในลักษณะดังกล่าวเรียกว่า “Rational Voter Model” คือแบบของการลงคะแนนเสียงเพื่อผลประโยชน์ของผู้ลงคะแนนเสียงเอง นั่นคือ ผู้ลงคะแนนเสียงจะตัดสินใจว่าจะไปลงคะแนนเสียงหรือไม่ และลงคะแนนให้ใครตามเหตุผลของตน ทั้งนี้ โดยพิจารณาว่าพฤติกรรมใดจะก่อผลประโยชน์ให้เขามากกว่ากันซึ่งตามปกติแล้วเขาจะลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายใกล้เคียงกับเขามากที่สุด

ผู้ตอบว่าลงคะแนนเสียงเพราะว่าเลือกพรรคการเมืองนั้น ก็ยังแยกเป็นหลักเกณฑ์ของการเลือกพรรคการเมืองได้หลายอย่าง และแต่ละอย่างผู้ลงคะแนนเสียงก็จะให้น้ำหนักของแต่ละเกณฑ์แตกต่างกันด้วย แล้วแต่จะให้ความสำคัญกับหลักเกณฑ์ใดมากที่สุด ผู้ตัดสินใจเลือกโดยคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งก็เช่นเดียวกันว่าจะให้น้ำหนักกับหลักเกณฑ์ของผู้สมัครส่วนย่อยใดมากที่สุดขึ้นอยู่กับผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน”^{๒๘}

วรพจน์ บุษราคัมวดี อธิบายว่า ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นการนำแนวความคิดที่มีเหตุผลที่ผู้บริหารใช้ในการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ และทฤษฎีการตัดสินใจตามบุคคลที่ตัดสินใจ ดังนี้

๑.ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามวิธีการตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจตามวิธีการตัดสินใจออกเป็น ๓ วิธี ดังนี้

๑.๑ ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการคาดการณ์มีการใช้เทคนิคการคาดการณ์และการพยากรณ์เข้ามาประกอบการตัดสินใจ เช่น การพยากรณ์โดยใช้แนวโน้ม เป็นต้น

๑.๒ ทฤษฎีการตัดสินใจโดยการพรรณนา เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องมีการพิสูจน์และเห็นจริงจึงจะดำเนินการตัดสินใจได้ บางครั้งเรียกการตัดสินใจแบบนี้ว่า การตัดสินใจทางวิทยาศาสตร์

๑.๓ ทฤษฎีการตัดสินใจโดยกำหนดความเป็นทฤษฎีที่คำนึงถึงว่าแนวทางการตัดสินใจควรจะเป็นหรือน่าจะเป็นอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องตัดสินใจได้

๒. ทฤษฎีการตัดสินใจจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจ สามารถจำแนกทฤษฎีการตัดสินใจโดยการจำแนกตามบุคคลที่ตัดสินใจได้เป็น ๒ ลักษณะ ดังนี้

^{๒๘} นรินทร์ วรรณมรินทร์, “การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำนันผู้ใหญ่บ้าน : กรณีศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๙), หน้า ๑๕-๑๙.

๒.๑ การตัดสินใจโดยคนเดียว เป็นการตัดสินใจโดยคนๆ เดียวจะทำให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพในการตัดสินใจ มักจะใช้ธุรกิจขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการและเป็นผู้ที่ใกล้ชิดปัญหาและทราบข้อมูลได้ดีกว่า

๒.๒ การตัดสินใจโดยกลุ่ม เป็นการตัดสินใจที่ยืดหยุ่น และคณะกรรมการเป็นผู้ร่วมตัดสินใจเป็นการมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อใดก็ตามที่ต้องการความร่วมมือผู้บริหาร จึงควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จึงจำเป็นสำหรับองค์กรในอนาคต

อย่างไรก็ตามในการตัดสินใจโดยคนเดียวหรือกลุ่มนั้นผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องพิจารณาความสลับซับซ้อนของปัญหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจด้วย ซึ่งความสลับซับซ้อนของปัญหา^{๒๙}

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

๒.๒.๑ ความหมายของ “การเลือกตั้ง” (Election)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องปรากฏว่า มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ไว้หลายท่าน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายคำว่า การเลือกตั้ง หมายถึง การเลือกบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนตนในกรณีต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น”^{๓๐}

วัชร ไชยสาร ให้ทัศนะว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้อง หรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือการละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งทางการเมือง หรือตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบายและวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตนด้วยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้นจะนำอุดมการณ์ และนโยบายในการบริหารประเทศและทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองปกครองของประชาชน นั่นเอง^{๓๑}

พิรพงษ์ พิพัฒน์เลิศสกุล ได้ให้ความหมายของการเลือกตั้งเป็นข้อๆ ดังนี้

๑. การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่ง เป็นการแสดงออกถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและปกครองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอธิปไตยโดยการไปใช้สิทธิออก

^{๒๙} วรพจน์ บุษราคัมวดี, พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑๐.

^{๓๐} ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๕๖), หน้า ๕๔.

^{๓๑} วัชร ไชยสาร, ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่ : พร้อมการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๑, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๑), หน้า ๘-๙.

เสียงเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในสภาและคณะบริหาร เป็นการระดมประชาชนเข้าสู่ระบอบการปกครองเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรูปแบบการปกครอง

๒. การเลือกตั้งเป็นการเชื่อมโยงเจตจำนงของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะเป็นกระบวนการกล่อมเกลางานการเมืองที่สำคัญ เปิดโอกาสให้องค์กรทางการเมืองต่าง ๆ เข้าไปกระตุ้นให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกแนวนโยบายและทางออกให้กับสังคม

๓. การเลือกตั้งเป็นวิธีการหนึ่ง ในการเลือกสรรผู้ปกครองเข้ามาทำหน้าที่ในการปกครองประเทศ เป็นการสืบทอดอำนาจทางการเมืองโดยสันติวิธี เป็นการลดความตึงเครียดทางการเมืองและสังคม ก่อให้เกิดบูรณาการของชาติ^{๓๒}

วีรพงษ์ รุนโซติ กล่าวว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตน เพื่อทำหน้าที่ในรัฐสภาและในรัฐบาล เป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนของกระบวนการทางการเมือง เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง^{๓๓}

ธโรธร ตูทองคำ กล่าวว่า การเลือกตั้ง (Election) มีนัยความหมายจำแนกออกได้เป็นสองแง่กล่าวคือ การเลือกตั้งในแง่ของกฎหมายและการเลือกตั้งในแง่ปรัชญา

โดยในส่วนแรก การเลือกตั้งในแง่ของกฎหมายนั้น เป็นการพิจารณาจากกฎหมายการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยทั่วไปแล้วจะมีสภาพอยู่ ๓ ประการคือ การเลือกตั้งที่เป็นสิทธิ (rights) ในแง่นี้ การเลือกตั้งถือเป็นสิทธิที่มีความสำคัญประการหนึ่งที่รัฐจะต้องให้ความคุ้มครอง การเลือกตั้งในฐานะที่เป็นอภิสิทธิ์ (Privilege) เป็นการที่ผู้ลงคะแนนเสียงมีความเป็นอิสระที่จะเลือกกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ ที่ได้รับการยอมรับจากกฎหมาย ปราศจากการแทรกแซงหรือเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นเป็นต้น และการเลือกตั้งในฐานะที่เป็นหน้าที่ (Duty) อันหมายถึง การที่บุคคลจำเป็นต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีสภาพเป็นหน้าที่จึงเป็นไปโดยที่กฎหมายได้ระบุหรือบังคับให้ผู้ลงคะแนนไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ากฎหมายได้ระบุหรือบังคับให้ผู้ลงคะแนนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่ต้องกระทำ กระลงคะแนนเสียงที่กำหนดไว้หน้าที่ทางการเมืองของประชาชนโดยผลทางบังคับของกฎหมายเช่นนี้ ยกตัวอย่างได้แก่ประเทศไทย ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของปวงชนชาวไทย หากเพิกเฉยจะต้องถูกลงโทษด้วยการเสียสิทธิทางการเมืองบางประการเป็นต้น

ในส่วนที่สอง การเลือกตั้งในแง่ปรัชญา แบ่งออกได้เป็น ๓ ประการดังนี้

๑. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นสิทธิตามธรรมชาติ กล่าวคือ เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นมากับบุคคลในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งของรัฐ ทั้งนี้เพราะบุคคลย่อมเสมอภาคกัน อันเป็นลักษณะตาม

^{๓๒} วีรพงษ์ พิชฌิม์เลิศสกุล, “ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการไปใช้สิทธิการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดตราด”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๒), หน้า ๗.

^{๓๓} วีรพงษ์ รุนโซติ, “ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๓), หน้า ๙-๑๐.

ธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งหากบุคคลผู้ใดเป็นผู้บรรลุนิติภาวะมีความเป็นผู้ใหญ่และไม่มีลักษณะต้องห้ามแล้ว จะมีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

๒. ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นภารกิจสาธารณะ กล่าวคือ ความก้าวหน้าของสังคมย่อมขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติงานของบุคคลให้เป็นไปตามหน้าที่อย่างชาญฉลาด เมื่อเป็นดังนี้ การให้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจึงจำกัดเฉพาะแก่บุคคลที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยดีเท่านั้น การดำเนินการตามแนวนี้นี้ บุคคลจึงอาจถูกกำหนดสิทธิในการลงคะแนนได้เสมอ หากเมื่อปรากฏว่าบุคคลนั้นเข้าลักษณะที่ไม่สามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างถูกต้อง

๓. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสภาพเป็นสิทธิคัดค้านการกระทำ กล่าวคือ ผู้ออกเสียงลงคะแนนที่คัดค้านการกระทำหรือนโยบายของรัฐ จะลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคการเมืองที่ตรงกันข้ามกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สนับสนุนรัฐบาลหรือร่วมรัฐบาล พรรครัฐบาลหรือพรรคร่วมรัฐบาล ในวันที่มีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือวันเลือกตั้งเป็นสำคัญ^{๓๔}

ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ ให้ความหมายของการเลือกตั้งว่า เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองหรือการตัดสินใจนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายไปเป็นแนวทางในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองการปกครองของประชาชน^{๓๕}

วิสุทธิ โพธิ์แท่น ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า “การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากหลาย ๆ คน หรือเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าสมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลาย ๆ บัญชี เพื่อให้ไปกระทำการอันหนึ่งอันใดแทนตน”^{๓๖}

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ให้ความหมายการเลือกตั้งว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งในกระบวนการทางการเมืองและการปกครอง เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ เจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง (Demand) หรือสนับสนุน (support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง”^{๓๗}

^{๓๔} ธีโสธร ตูทองคำ, การเมืองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๕๓๕-๕๓๖.

^{๓๕} ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับชาติและระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำเย็น อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารรัฐกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๙), หน้า ๑๕.

^{๓๖} วิสุทธิ โพธิ์แท่น อ่างใน ศิลป์ รัตนวงศ์, “ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนตามตัวแบบกรมการปกครองและประชาชนตามตัวแบบชุมชนการเปรียบเทียบ : กรณีศึกษา อำเภอมือง จังหวัดนราธิวาส”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๒๕.

^{๓๗} พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว อ่างใน ศิลป์ รัตนวงศ์, “ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนตามตัวแบบกรมการปกครองและประชาชนตามตัวแบบชุมชนการเปรียบเทียบ : กรณีศึกษา อำเภอมือง จังหวัดนราธิวาส”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘), หน้า ๒๗.

พานิชย์ เจริญเผ่า ให้ความหมาย การเลือกตั้งว่า “การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเองโดยอิสระว่า จะเลือกผู้ใดเป็นผู้แทนของพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน จังหวัดพิษณุโลก ๖ กรณีศึกษาการเลือกตั้งวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่จะได้รับการเลือกตั้งนั้น จะเป็นผู้ที่สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือกและผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครองในที่นี้ขอให้ความหมายการเลือกตั้งว่าเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองหรือการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบาย และวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตน ด้วยความหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายในการบริหารประเทศและทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งซึ่งหมายถึงกิจกรรมทางการเมืองที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยด้วยการไปออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเพื่อทำหน้าที่ในรัฐบาลเป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้อง และสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมืองและการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลต่อประชาชนการที่ประชาชนเลือกผู้แทน หรือกลุ่มทางการเมืองหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์และนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของตน ก็เพราะประชาชนเชื่อว่าผู้แทนที่ตนเลือกไปใช้อำนาจอธิปไตยนั้นจะใช้อุดมการณ์ที่ประกาศเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติและบริหารรัฐกิจในทำนองเดียวกันเพื่อเป็นการพิทักษ์ผลประโยชน์ของตน ประชาชนไม่เลือกผู้แทนที่มีอุดมการณ์และนโยบายที่เป็นกิจกรรมที่ประชาชนแสวงหาทางเลือกในการปกครองและบำบัดความต้องการของตนเองเช่นการเลือกรัฐบาลที่มีอุดมการณ์และนโยบายอนุรักษ์นิยมหรือรัฐบาลที่มีอุดมการณ์และนโยบายก้าวหน้าตามแนวทางสังคมนิยมประชาธิปไตยหรือเสรีนิยมเป็นต้น”^{๓๔}

ดังนั้นการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่สังกัดในกลุ่มอุดมการณ์หรือพรรคการเมืองหนึ่งนั้นกับว่าประชาชนได้มอบอำนาจอธิปไตยของตนให้ผู้แทนเลือกและให้ความชอบธรรมแก่ผู้แทนเลือกในอันที่จะใช้อำนาจการปกครองให้ห้วงเวลาที่กำหนดไว้ การเลือกตั้งมีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับสิทธิ สิทธิเป็นแนวความคิดที่สำคัญในทางรัฐศาสตร์กล่าวคือ เมื่อมนุษย์เกิดมามีสิทธิตามธรรมชาติติดตัวมาด้วย สิทธิตามธรรมชาติที่สำคัญประการหนึ่งคือสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิทธิที่จะแสวงหาความสะดวกสบายหรือสิทธิที่จะดำรงชีวิตตามธรรมชาติบางส่วน คือสิทธิที่กระทำการใดๆได้ตามอำเภอใจและยอมตนอยู่ภายใต้รัฐบาลหรือการปกครองที่ตนได้ ตัดสินใจเลือกแล้ว ดังนั้นสิทธิในพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน

^{๓๔} พานิชย์ เจริญเผ่า, ปัจจัยจูงใจและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีแรงงานหญิงในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอจังหวัดสมุทรปราการ, (นักศึกษาลัทธิสุตร การพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง รุ่นที่ ๑ : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๓), หน้า ๗.

จังหวัดพิษณุโลก ๗ กรณีศึกษาการเลือกตั้งวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘ การเลือกรัฐบาลผู้ปกครองจึงเป็นสิทธิตามธรรมชาติที่ติดตัวบุคคลในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของรัฐในอารยประเทศได้ให้การรับรองว่าการใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นเจตจำนงของประชาชนที่ให้ได้มาซึ่งรัฐบาลที่ชอบธรรม ดังปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ๒๑ (๑) ว่า”เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจรัฐบาลของผู้ปกครอง เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงออกโดยการเลือกตั้งอันสุจริต”การเลือกตั้งจะมีความหมายและถือว่าเป็นบ้านที่มาจากความชอบธรรมในอำนาจของรัฐบาลและผู้ปกครองนั้นจะต้องมีลักษณะตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับเป็นสากลดังต่อไปนี้

๑) ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง หมายถึง การแสดงเจตนารมณ์ในการเลือกตั้งจะต้องเป็นไปอย่างอิสระปราศจากการบีบบังคับข่มขู่ด้วยประการใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้อำนาจสั่งการหรือการให้อิทธิพลบีบบังคับ หลักการหรือเงื่อนไขข้อนี้มีรากฐานมาจากความเชื่อที่ว่าสิทธิในการมีส่วนร่วมใช้อำนาจอธิปไตยนั้นเป็นของประชาชนทุกคน ซึ่งการได้มาซึ่งสิทธิดังกล่าวเป็นผลของการต่อสู้และวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์การเมืองอันยาวนาน ในเมื่อประชาชนเป็นผู้ทรงสิทธิก็ย่อมขึ้นอยู่กับความวินิจฉัยของประชาชนเองว่าตนเองต้องการจะใช้สิทธิของตนมากน้อยเพียงใดองค์กรของรัฐจึงไม่ควรแทรกแซงหรือสั่งการให้ประชาชนต้องการอย่างหนึ่งอย่างใดหมายความว่าองค์การของรัฐหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่สามารถจะบีบบังคับให้ประชาชนคนใดคนหนึ่งไปออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่ไปออกเสียงเลือกตั้งการเลือกตั้งที่ประชาชนขาดอิสระเสรีผู้ปกครองจะอ้างว่าตนมีอำนาจโดยชอบธรรมหาได้ไม่ ความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้งนี้ยังรวมความไปถึงการที่ประชาชนมีโอกาที่จะเลือกบุคคลหรือพรรคการเมืองตามใจชอบอีกด้วย หมายความว่าในการเลือกตั้งครั้งหนึ่งๆประชาชนสามารถเลือกผู้ปกครองจำนวนหนึ่งจากหลายๆ จำนวน หรือจากพรรคการเมืองพรรคเดียว หรือบุคคลจำนวนเดียวโดยไม่มีโอกาสเลือกจากแหล่งอื่นการเลือกตั้งนั้นก็ปราศจากความหมายที่แท้จริงและมิได้ชี้ถึงเจตนารมณ์ของประชาชนแต่อย่างใดอยู่ในอำนาจเมื่อครบวาระแล้วก็มีโอกาสที่จะได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและได้รับการเลือกเข้ามา

๒) หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา หมายถึง การจัดให้มีการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลาเช่น ๓ ปี ๔ ปี ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครองว่าได้หรือไม่ ปฏิบัติไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพิจารณาความชอบธรรมในการใช้อำนาจของผู้ปกครองและเป็นเงื่อนไขเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสสามารถเปลี่ยนแปลงตัวผู้ปกครองได้โดยสันติวิธี ผู้ปกครองที่ใช้อำนาจโดยชอบธรรมในระหว่างที่อยู่ในอำนาจเมื่อครบวาระแล้วก็มีโอกาสที่จะได้รับความไว้วางใจจากประชาชนและได้รับเลือกเข้ามาใหม่

๓) การเลือกตั้งที่ยุติธรรม หมายถึง การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์เป็นไปตามตัวบทกฎหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ปราศจากการครอบงำและเล่ห์ทางการเมือง ปราศจากการใช้อิทธิพลทางพฤติกรรมเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน จังหวัดพิษณุโลก ๘ กรณีศึกษาการเลือกตั้งวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ การเมือง ทางเศรษฐกิจ และสถานภาพทางสังคม เช่น นักการเมืองหรือข้าราชการที่อยู่ในตำแหน่งจะใช้อำนาจหน้าที่ของตนเพื่อให้ได้มาซึ่งคะแนนสนับสนุนหรือใช้อุปกรณ์เครื่องใช้ทางราชการในการหาเสียงไม่ได้ หรือผู้ที่กำลังทางเศรษฐกิจเข้มแข็งกว่าใช้เงินทองทุ่มเทหาเสียง หรือซื้อคะแนนเสียงเพื่อตนเองหรือสนับสนุนผู้สมัครที่ตนสนับสนุนนอกจากนี้การต่อสู้แข่งขันระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะต้องเป็นไปอย่างอิสระเสรีภายใต้

ขอบเขตของกฎหมาย และเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มีพื้นฐานอยู่บนความยุติธรรมและความเสมอภาค

๔) หลักการให้สิทธิเลือกตั้งเป็นการทั่วไป หมายถึง ให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนทั่วไปโดยไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นพิเศษเนื่องมาจากเพศ ศิพ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม เงื่อนไขข้อนี้ก็เนื่องมาจากเหตุผลที่ว่าเมื่ออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ประชาชนย่อมทรงไว้ซึ่งสิทธิในการเลือกตั้งตัวแทน

๕) หลักความเสมอภาค หมายถึง การมีสิทธิในการเลือกตั้งของประชาชนมีความสำคัญและได้รับความยอมรับโดยเท่าเทียมกัน ไม่ว่าผู้เลือกตั้งนั้นจะมีสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างไร หลักการที่ใช้เป็นมาตรการในการให้ความเสมอภาคก็คือการให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคนหนึ่งๆ มีคะแนนเสียงเพียงหนึ่งคะแนน (one man, one vote) และคะแนนเสียงทุกคะแนนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน “การเลือกตั้ง จึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการปกครองของประชาชนนั่นเอง”

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปค่านิยมของการเลือกตั้งได้ว่า การเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ได้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกไปทำหน้าที่ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในการลงคะแนนเสียงหรือเลือกตั้งผู้แทนตามความคิดเห็นและความต้องการของตนเองเพื่อเป็นตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยในการบริหารหรือปกครองประเทศแทนตน

๒.๒.๒ ความสำคัญของการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งตัวแทนประชาชนเป็นกระบวนการทางการเมืองอย่างหนึ่งในระบบการปกครองที่เชื่อว่าอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของปวงชน ซึ่งคิดค้นขึ้นแทนระบบปกครองที่ถือคติอำนาจอธิปไตยเป็นของบุคคลใดเป็นพิเศษเป็นเครื่องมือให้ความชอบธรรมในอำนาจปกครองของตน การเลือกตั้งเป็นกระบวนการที่เลือกสรรรัฐบาลที่จะทำการปกครองและสร้างความชอบธรรมให้แก่อำนาจการปกครองของผู้ปกครองให้เป็นไปโดยสันติการเลือกตั้งในประเทศที่มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรคหรือหนึ่งกลุ่มมีบทบาทสำคัญในการยุติข้อขัดแย้งในระบบการเมืองไทยโดยเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กติกาและกติกาดังกล่าวจะให้คู่ต่อสู้ทางการเมืองยอมรับผลการตัดสินของผู้เลือกตั้ง โดยฝ่ายที่ชนะจะได้รับมอบอำนาจจากประชาชนให้ทำการปกครองในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ฝ่ายแพ้ก็นำพาทางเอาชนะในคราวต่อไปตามวิถีทางที่กฎหมายและกติกาได้กำหนดไว้ วิธีการเช่นนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกให้การสืบทอดอำนาจการเมืองและการปกครองเป็นไปอย่างสันติวิธี ไม่ต้องอาศัยวิธีการที่ผิดกฎหมายและไม่ชอบธรรม เช่น การปฏิวัติรัฐประหารเป็นกลไกในการสับเปลี่ยนอำนาจ

วีรพงษ์ รุงนโชติ กล่าวว่า แม้ประชาชนเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ แต่ย่อมเป็นไปได้ที่ประชาชนทุกคนจะทำหน้าที่ปกครองประเทศพร้อม ๆ กัน จึงมีความจำเป็นต้องเลือกผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนและประชาชนสามารถเปลี่ยนผู้แทนซึ่งใช้อำนาจแทนตนได้โดยเลือกผู้แทนเห็นว่าทำประโยชน์แก่ส่วนรวมตามแนวที่ตนต้องการ โดยพิจารณาจากนโยบายของ

ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองของผู้สมัคร และเมื่อพิจารณาจากความหมายของการเลือกตั้งแล้วจะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งมีบทบาทสำคัญ ๒ ประการ คือ

๑. บทบาทของประชาชน คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการกำหนดผู้บริหาร

๒. บทบาทการบริหารกิจการของประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์และการสนับสนุนของประชาชน ซึ่งทำให้ระบบการเมืองและคณะผู้บริหารได้รับการยอมรับอย่างถูกต้องตามกฎหมาย^{๓๔}

ธโรธร ตูทองคำ ได้จำแนกความสำคัญของการเลือกตั้งไว้ ๒ ลักษณะ ดังนี้

๑. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎี ในทางทฤษฎีกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็นสามส่วนคืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ มีความเชื่อมโยงกับปรัชญาการเลือกตั้ง กล่าวคือ การเลือกตั้งจะเป็นที่มาของกลไกผู้ใช้อำนาจอธิปไตยในประเทศประชาธิปไตย ในความหมายนี้ การเลือกตั้งจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นที่ยอมรับในอำนาจของประชาชนในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ซึ่งได้มีการมอบอำนาจให้กับตัวแทนไปปฏิบัติกรแทนตามกระบวนการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ การเลือกตั้งจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงได้มีส่วนร่วมทางการเมืองในการเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย ด้วยการเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ในทางนิติบัญญัติ และมีความสัมพันธ์กับอำนาจทางฝ่ายบริหาร ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางทฤษฎีที่เป็นไปตามนัยแห่งทฤษฎีประชาธิปไตยแบบคลาสสิก (Classical democratic theory) นี้ บ่งชี้ให้เห็นว่า การเลือกตั้งเป็นการเลือกรัฐบาลที่จะเข้ามาปกครองประเทศ

๒. ความสำคัญของการเลือกตั้งในทางปฏิบัติ การเลือกตั้งในทางปฏิบัตินั้นมีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย อันเห็นได้เด่นชัดจากบทบัญญัติเชิงบังคับข้อ ๒๑ (๑) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (universal declaration of human rights) ซึ่งสรุปใจความสำคัญไว้ว่า "เจตจำนงของประชาชนย่อมเป็นมูลฐานแห่งอำนาจการปกครองของรัฐบาล เจตจำนงดังกล่าวต้องแสดงโดยการเลือกตั้งอันสุจริต ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลา ด้วยการลงคะแนนเสียงของชายหญิง โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากัน และกระทำเป็นการลับ ด้วยวิธีการอื่นใดที่รับประกันได้ว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจะเป็นไปโดยเสรี" ในแง่นี้ การเลือกตั้งจะเป็นกระบวนการทางปฏิบัติหรือขั้นตอนที่สำคัญของประเทศที่ปกครองด้วยระบอบเสรีประชาธิปไตย (liberal democracy) และในทางปฏิบัตินี้ อาจจัดแบ่งความสำคัญของการเลือกตั้งออกได้เป็น ๖ ประการ ประกอบด้วย

๒.๑ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงหรือความต้องการของประชาชนในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การเลือกตั้งจึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นกับระบบการเมือง

^{๓๔} ธีรพงษ์ รุจนโชติ, “ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๓), หน้า ๑๐.

๒.๒ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีผลต่อการจัดตั้งรัฐบาลและการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยสันติวิธี ก่อให้เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนผ่านอำนาจ ป้องกันการผูกขาดอำนาจและการฉ้อราษฎร์บังหลวง ในแง่หนึ่ง การเลือกตั้งเป็นการตัดสินใจของ ผู้มีสิทธิออกเสียงหรือประชาชนในรัฐในอันที่จะกำหนดรัฐบาลนั่นเอง

๒.๓ การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างสถาบันทางการเมืองกับประชาชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นกลไกที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างส่วนบน (Super structure) อันประกอบด้วยรัฐสภา รัฐบาลและศาล กับโครงสร้างส่วนล่าง (infra structure) ซึ่งก็คือประชาชน โดยผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้นการเลือกตั้งจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความคิดความเชื่อ และทัศนคติของประชาชน ที่มีต่อการบริหารงานของรัฐบาลและเป็นพันธะสัญญาที่รัฐบาลจำต้องปฏิบัติตามนโยบายที่ให้ไว้ นโยบายของรัฐนี้ นับเป็นสัญญาประชาคม (social contract) ที่เป็นผลมาจากการเลือกตั้งทั่วไปอันเป็นส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

๒.๔ การเลือกตั้งเป็นกระบวนการ กลไก และขั้นตอนที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตย หรือเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทำให้การเลือกตั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกันการใช้อำนาจรุนแรงทางการเมือง การปฏิวัติ รัฐประหาร เมื่อการเมืองเกิดวิกฤตการณ์ การเลือกตั้งในแง่หนึ่งจึงเป็นเครื่องมือประการหนึ่งที่จะใช้ลดความขัดแย้ง ลงได้

๒.๕ การเลือกตั้งก่อให้เกิดบูรณาการทางสังคม (Societal integration) และความรู้สึกในทางปฏิบัติที่ต่างต้องมีสิทธิหรือหน้าที่ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเลือกตั้งเป็นกลไกสำคัญทั้งในทางการเมืองและสังคม ในการสร้างความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และการเป็นเจ้าของประเทศของประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือเป็นกิจของพลเมือง (civic duty) ที่พลเมืองในประชาคมการเมืองจะต้องปฏิบัติ

๒.๖ การเลือกตั้งก่อให้เกิดการกล่อมเกล้าทางการเมือง (Political socialization) ทั้งนี้เพราะมีกิจกรรมทางการเมืองหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง โดยเฉพาะการรณรงค์หาเสียง (vote-gaining campaign) ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการสื่อสารถ่ายทอดความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสร้างเสริมการเรียนรู้ระหว่างกันจนนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) ร่วมกันในที่สุด^{๔๐}

ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ กล่าวว่า การเลือกตั้งเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตย หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเองให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม เพื่อลดภาวะความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง หรือการสืบทอดอำนาจและเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักรู้เสมอว่า ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนเพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมือง โดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมือง ซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทน เลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัย

^{๔๐} ธีโสธร ตู้ทองคำ, การเมืองในระบอบประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๕๓๘-๕๓๙.

ต่าง ๆ เหล่านี้จะเอื้อต่อการดำรงไว้และบูรณาการทางการเมืองที่พึงปรารถนา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีความสำคัญและเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ฉะนั้นเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนและบรรลุมิติประสงค์ของแต่ละประเทศ จึงต้องพัฒนาปรับปรุงหรือปฏิรูประบบและกระบวนการการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจในปัจจุบัน^{๔๑}

สรุปความสำคัญของการเลือกตั้ง คือ การเลือกตั้งเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งและเป็นกระบวนการทางการเมือง ที่มีอาจขาดไปได้ของการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ที่จะมอบความไว้วางใจให้ตัวแทนของปวงชนได้ใช้อำนาจแทนตน

๒.๒.๓ หลักเกณฑ์การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย

บุญศรี มีวงษ์อุโฆษ การเลือกตั้งจะมีความหมายและถือว่าเป็นที่มาของความชอบธรรมในอำนาจของรัฐบาลและผู้ปกครองนั้น มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญซึ่งมักถูกกำหนดไว้แล้วในกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่มีฐานะเป็นบทบัญญัติสูงสุดแห่งรัฐ โดยมีสถานะเป็นบทรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนและใช้บังคับกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งหรือลงมติทางการเมืองแทบทุกประเภท หลักเกณฑ์พื้นฐานของการเลือกตั้ง สามารถจำแนกได้ในประการสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑. หลักความอิสระแห่งการเลือกตั้ง (freedom of election) ข้อนี้นหมายถึง การจัดการดำเนินงานเลือกตั้งนั้น ต้องให้เกิดอิสระแก่ผู้มีสิทธิออกเสียงในการเลือกตั้งอย่างเต็มที่ กล่าวคือทุกคนย่อมใช้สิทธิของตนได้โดยอิสระปราศจากการบังคับ ความกดดันทางจิตใจ หรือการกระทำใด ๆ รวมทั้งการหาทางป้องกันมิให้มีการกระทำดังกล่าว อันจะมีผลต่อการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้งและเป็นที่เหตุให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนไปจากเจตจำนงที่แท้จริงของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง และยังรวมถึงความเป็นอิสระการไม่ไปออกเสียงเลือกตั้งด้วย ซึ่งหมายความว่า หากผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไม่ประสงค์จะไปใช้สิทธิของตน รัฐบาลก็ไม่อาจที่จะนำมาตราการใด ๆ มาบังคับให้ต้องไปเลือกตั้งได้หลักความเป็นอิสระของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งนี้ ในบางประเทศเช่น สหพันธรัฐ เยอรมัน ยังครอบคลุมไปถึงการเตรียมการเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการหาเสียงเลือกตั้งด้วย เว้นแต่รัฐธรรมนูญของรัฐซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ จะมีบทบัญญัติระบุให้การไปออกเสียงเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชน เช่น รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๔๐) ของประเทศไทย

๒. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดระยะเวลา (Periodic election) หมายถึง การเลือกตั้งจะต้องกำหนดให้มีเวลาที่แน่นอนเช่น กำหนดการเลือกตั้งให้มีการเลือกตั้งโดยปกติทุก ๔ ปี หรือ ๖ ปี ด้วยเหตุที่ต้องการให้ผู้ใช้อำนาจทางการเมืองที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนมีความรับผิดชอบมากขึ้น ลดอำนาจการผูกขาดและเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นได้มีโอกาสเข้าสู่อำนาจทางการเมืองเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมด้วย

^{๔๑} ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับชาติและระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำเย็น อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๙), หน้า ๑๕.

๓. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริงหรือการเลือกตั้งที่ยุติธรรม (Genuine election) กล่าว คือ รัฐบาลมีหน้าที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ตามกฎหมายและเป็นการสะท้อนการแสดงออกซึ่งเจตจำนงที่แท้จริงของประชาชน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงต้องจัดให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดำเนินการเลือกตั้งของตนให้ได้มากที่สุด รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ เมื่อเห็นว่าการเลือกตั้งนั้นไม่เป็นไปโดยบริสุทธิ์อย่างแท้จริง

๔. หลักการออกเสียงทั่วไป (universal suffrage) เป็นการเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึง โดยไม่มีการกีดกันหรือจำกัดสิทธิของบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นพิเศษ โดยอาศัยข้อพิจารณาทางการเมือง เศรษฐกิจหรือสังคม ไม่ว่าจะเป็น เพศ เผ่าพันธุ์ ชาติพันธุ์ ศาสนา สถานะทางเศรษฐกิจ รายได้ จำนวนภาษีที่จ่าย การถือสิทธิ สถานะทางการศึกษาหรืออาชีพ ความคิดเห็นทางการเมือง หรือการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใดว่ามีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่เว้นแต่บุคคลที่มีข้อจำกัดอันเป็นที่ยอมรับทั่วไปหรือที่เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะที่กำหนดไว้ เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก และบุคคลที่จิตบกพร่องผู้ต้องขัง เป็นต้น

๕. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (equal suffrage) หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาคเป็นหลักการที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งยอมรับในคุณค่าความเท่าเทียมกันของมนุษย์ ที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการปรับหลักการความเสมอภาคไปใช้ในบริบทของการเลือกตั้ง หลักการนี้มีสาระสำคัญอยู่ว่า บุคคลมีความเสมอภาคกันที่จะได้รับความคุ้มครอง ได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียมกันในสาระสำคัญมิใช่เลือกปฏิบัติเพราะเหตุความแตกต่างเรื่องเหล่ากำเนิด เพศ การนับถือศาสนา เป็นต้น หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาคนั้น นับเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของการเลือกตั้งที่มีความสำคัญในทางปฏิบัติมากที่สุด โดยมีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับหลักทั่วไปของการเลือกตั้งและทำให้การเลือกตั้งมีความสมบูรณ์มากขึ้นในแง่ของการทำให้คะแนนเสียงแต่ละคะแนนของผู้มีสิทธิออกเสียง ได้มีโอกาสส่งผลในการเลือกตั้งอย่างเต็มที่ ซึ่งหมายความว่า ว่าคุณค่าของสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่งเสียงและคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน และกำหนดออกมาเป็นหลักการที่เรียกกันว่า “one man one vote” เช่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาของประเทศไทยในปัจจุบัน นอกจากนี้ หลักการเลือกตั้งมิได้ใช้บังคับเฉพาะในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเท่านั้น จะพบว่า การเลือกตั้งโดยเสมอภาคยังกินความไปถึงการเลือกตั้งในทุกขั้นตอนรวมทั้งการสมัครรับเลือกตั้ง การเตรียมการเลือกตั้งทั้งหมด การหาเสียง และการนับคะแนนเป็นต้น

๖. หลักการลงคะแนนลับ (Secret election) หลักการนี้ เป็นสาระสำคัญหนึ่งของการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยและเป็นตัวค้ำประกันหลักความเป็นเสรีของการเลือกตั้ง เนื่องจากหากการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยทางลับแล้ว การเลือกตั้งก็จะไม่อาจเป็นไปโดยเสรีได้ ในเชิงหลักการหลักการลงคะแนนลับหมายถึง การให้สิทธิเสรีภาพที่จะลงคะแนน โดยไม่จำเป็นต้องไปบอกผู้อื่นหรือ

ผู้อื่นได้ทราบว่าจะเลือกใคร ทั้งนี้เพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ ป้องกันการใช้อิทธิพลข่มขู่หรือการให้สินจ้างรางวัลแก่ผู้ลงคะแนนเสียง^{๔๒}

หยุด แสงอุทัย กล่าวว่า การเลือกตั้งจะมีคุณค่าสมควรแก่การยกย่องว่าได้ดำเนินไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย และถือว่าเป็นฐานที่มาของความชอบธรรมในอำนาจของรัฐบาล และผู้ปกครอง จะต้องดำเนินไปตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับเป็นสากล ดังนี้

๑. หลักความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง หมายความว่า การเลือกตั้งต้องกระทำโดยเสรี ไม่มีการบังคับ กดขี่ จ้างวาน หรือใช้อิทธิพลใด ๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะคอยเฝ้าดูและดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยเสรีปราศจากการบีบบังคับข่มขู่ด้วยประการใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นใช้อำนาจสั่งจ้าง หรือใช้อิทธิพลบีบบังคับ รัฐเองก็ต้องไม่กดขี่ จ้างวาน หรือใช้อิทธิพลบังคับให้ราษฎรไปเลือกตั้ง การเลือกตั้งที่ปราศจากอิสระ ผู้ปกครองจะอ้างว่าตนมีอำนาจโดยชอบธรรมไม่ได้

๒. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic election) หมายความว่า เมื่อเลือกตั้งไปแล้วก็ต้องเลือกตั้งใหม่อีก โดยกำหนดระยะเวลาแน่นอน เช่น ๔ ปี เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่าปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของประชาชนหรือไม่ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเปลี่ยนแปลงตัวนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใหม่ และเพื่อให้ประชาชนสามารถควบคุมนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๓. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine election) หมายความว่า หลักการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ เป็นไปตามตัวบทกฎหมายปราศจากการครอบงำและเล่ห์กลทางการเมืองปราศจากการใช้อิทธิพลทางการเมือง ทางเศรษฐกิจและสถานภาพทางสังคม วิธีการที่จะทำให้การเลือกตั้งเป็นการเลือกตั้งอย่างแท้จริง คือ

๑) จัดให้ราษฎรจัดการเลือกตั้งของตนเองให้มากที่สุด โดยการให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง เช่น เป็นกรรมการตรวจนับคะแนน เป็นต้น

๒) จัดให้มีวิธีการคัดค้านการเลือกตั้ง

๔. หลักการออกเสียงทั่วไป (Universal suffrage) หมายความว่า การให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนทั่วไป โดยไม่มีการกีดกัน หรือจำกัดสิทธิบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นพิเศษ เนื่องจาก เพศ ผิวดำ สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม トラบใดที่ประชาชนผู้นั้นไม่ขาดคุณสมบัติ การมีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มักจะคำนึงถึงคุณสมบัติที่สำคัญ ๗ ประการ คือ

๑). อายุ ประเทศต่าง ๆ มักจะกำหนดอายุขั้นต่ำของการมีสิทธิเลือกตั้งไว้ ๑๘ ปีหรือ ๒๐ ปี เป็นต้น

๒). ความเป็นพลเมือง หมายถึง การเป็นสมาชิกรัฐหนึ่ง ๆ และการเป็นสมาชิกล้วนนำมาซึ่งสิทธิและหน้าที่ทางการเมือง

๓). การมีถิ่นที่อยู่ หมายถึง การกำหนดระยะเวลาขั้นต่ำในการมีถิ่นที่อยู่ภายในเขตเลือกตั้ง

^{๔๒} บุญศรี มีวงษ์โฆษ, การเลือกตั้งและพรรคการเมือง : บทเรียนจากเยอรมัน, (กรุงเทพมหานคร : สุขุมและบุตร, ๒๕๔๒), หน้า ๒๑-๒๙.

๔). การรู้หนังสือ เงื่อนไขนี้ไม่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

๕). คุณสมบัติเกี่ยวกับความประพฤติ หมายถึง การจำกัดสิทธิบุคคลบางประเภทที่มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงจนถูกศาลตัดสินลงโทษ หรือตัดสิทธิในการเลือกตั้ง

๖). คุณสมบัติเกี่ยวกับสภาพความสมบูรณ์ของจิตใจ ประเทศต่าง ๆ มักจะไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่บุคคลที่มีความเจ็บป่วยทางด้านจิตใจ เช่น คนวิกลจริต จิตไม่สมประกอบ เป็นต้น

๗). คุณสมบัติเกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมบางประการ เช่น นักพรต นักบวชซึ่งสังคมถือว่าไม่สมควรที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะจะไม่เป็นผลดีต่อสถานภาพของตัวเอง

๕. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal suffrage) หมายความว่า การมีสิทธิในการเลือกตั้งของประชาชน มีความสำคัญ และได้รับการยอมรับโดยเท่าเทียมกันไม่ว่าผู้เลือกตั้งจะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างไร หลักการที่ใช้เป็นมาตรการในการให้ความเสมอภาคคือการให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งคนหนึ่ง ๆ มีคะแนนเสียงเพียงหนึ่งคะแนน (one man one vote) และคะแนนเสียงทุกคะแนนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

๖. หลักการลงคะแนนเสียงลับ (Secret vote) หมายความว่า การออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนเป็นเอกสิทธิ์ของผู้เลือกตั้งโดยเด็ดขาด เอกสิทธิ์นี้จะได้รับการพิทักษ์ปกป้องโดยการออกเสียงลับ โดยผู้ออกเสียงไม่จำเป็นต้องบอกผู้อื่นว่าตนเองเลือกใคร ซึ่งจะกระทำโดยวิธีให้เอาบัตรลงคะแนนผนึกในซองแล้วมอบให้กรรมการตรวจคะแนน หรือใส่ในหีบับัตรเลือกตั้งเอง

๗. หลักการวิธีการลงคะแนนเสียงอิสระอย่างอื่น (Free voting procedure) หมายความว่า การที่จะไม่ใช้วิธีการลงคะแนนเสียงโดยลับดังกล่าวแล้ว ก็ต้องใช้วิธีการลงคะแนนเสียงอย่างอิสระอย่างอื่น ^{๔๓}

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง สรุปได้ว่า การเลือกตั้ง คือ การที่ประชาชนใช้สิทธิในการเลือกสรรผู้ปกครองเข้ามาทำหน้าที่ในการปกครองประเทศ ตามระบอบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่กฎหมาย กำหนดให้ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน

๒.๒.๔ ประเภทของการเลือกตั้ง

การพิจารณาแบ่งประเภทของการเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้งวิธีการคิดคะแนน เป็นต้น แต่ในที่นี้จะแบ่งประเภทของการเลือกตั้งโดยถือหลักเกณฑ์ตามลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง สำหรับการกำหนดเขตการเลือกตั้งและวิธีการคิดคะแนนนั้นจะนำไปพิจารณาในส่วนของการวิธีการและระบบการเลือกตั้งในบทต่อไป การแบ่งประเภทของการเลือกตั้งตามที่มาของการเลือกตั้งนั้น ในที่นี้ขอแบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑) การเลือกตั้งทั่วไป (General Election) หมายถึง การเลือกตั้งผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศมาลงคะแนนเสียงพร้อม ๆ กัน การเลือกตั้งทั่วไปมี ๒ กรณี คือ ครบวาระที่จะให้มี

^{๔๓} หุตุ แสงอุทัย, อ่างโน ภัทรวดี แก้วประดับ, “การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย”, ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖), หน้า ๒๐-๒๓.

การเลือกตั้งและยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการเลือกตั้งทั่วไปจะเป็นการชี้วัดกระแสความคิดทางการเมืองของประชาชนได้เป็นอย่างดี แต่จะชี้วัดได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระบบพรรคการเมืองของประเทศนั้น ๆ อาทิ เช่น ประเทศในระบบสองพรรคการเมือง การเลือกตั้งทั่วไปจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นเครื่องชี้วัดว่า ประชาชนยังคงสนับสนุนรัฐเดิมอีกหรือไม่สำหรับประเทศที่เป็นระบบหลายพรรคการเมืองลักษณะการจัดตั้งรัฐบาลเป็นรัฐบาลผสม ผลการเลือกตั้งทั่วไป ไม่อาจชี้วัดได้ชัดเจนว่าประชาชนต้องการรัฐบาลเดิมหรือรัฐบาลใหม่ได้ เพราะการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นอยู่กับการรวบรวมเสียงข้างมากของพรรคการเมืองต่าง ๆ หลังจากการเลือกตั้งได้หรือไม่ อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งทั่วไปยังเป็นภาพสะท้อนความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมือง และแนวโน้มของกระแสความคิดเห็นทางการเมืองประชาชนในประเทศหรือในเขตการเลือกตั้งนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ความแตกต่างของจำนวนผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองกับชนบท ปริมาณและลักษณะการซื้อสิทธิ์-ขายเสียงในเขตเลือกตั้ง ความนิยมพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งในเขตมหานครกับส่วนภูมิภาคอื่น ๆ เป็นต้น

๒) การเลือกตั้งซ่อม (By-election) ในกรณีที่ผู้แทนขาดสมาชิกภาพด้วยปัจจัยองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ตายและลาออก เป็นต้น ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมให้ได้ผู้แทนราษฎรมาแทนที่ผู้ที่พ้นสภาพการเป็นผู้แทนราษฎร แต่บางตำราก็ได้แยกการเลือกตั้งซ่อมในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของสภานิติบัญญัติว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมาไม่เป็นไปโดยชอบ ซึ่งเป็นการขาดสมาชิกภาพ การเลือกตั้งอีกประเภทหนึ่งเรียกว่า “การเลือกตั้งซ้ำ” (Re-Election) การเลือกตั้งซ้ำอาจจะมีผลสำคัญไม่เท่ากับการเลือกตั้งทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งซ่อมในเขตเลือกตั้งที่ประชาชนมีความสนใจทางการเมืองอยู่แล้ว การเลือกตั้งซ่อมก็จะเป็นเครื่องมือในการวัดความนิยมพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งหรือรัฐบาลได้

๓) การเลือกตั้งซ้ำ (Re-Election) การเลือกตั้งซ้ำ หมายถึงการเลือกตั้งที่จัดให้มีขึ้นในเขตเลือกตั้งใดเลือกตั้งหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งอาจจะเกิดจากการฟ้องร้องต่อศาลว่ามีการเลือกตั้งโดยมิชอบ เพื่อขอให้ศาลสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ถ้าศาลมีคำพิพากษาว่าเขตการเลือกตั้งได้มีการเลือกตั้งที่มีชอบด้วยกฎหมายศาลจะมีคำสั่งให้การเลือกตั้งครั้งนั้นเป็นโมฆะและให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ กล่าวว่า การพิจารณาแบ่งประเภทของการเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่างๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้ง วิธีการคิดคะแนน โดยพอที่จะสามารถแบ่งประเภทของการเลือกตั้งออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑) การเลือกตั้งทั่วไป (General election) คือ การเลือกตั้งที่มีผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศมาลงคะแนนเสียงพร้อมๆ กัน เป็นการเลือกตั้งคราวเดียวกันทั่วประเทศ ซึ่งจะเป็นเครื่องชี้วัดกระแสทางการเมืองของประเทศได้เป็นอย่างดี แต่กระนั้น การเลือกตั้งทั่วไปก็ยังเป็นภาพสะท้อนความคิดเห็นและแนวโน้มของกระแสความคิดทางการเมืองของประชาชนในประเทศหรือในเขตเลือกตั้งนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี

๒) การเลือกตั้งซ่อม (By election) เป็นการเลือกตั้งบุคคลเข้าไปทำหน้าที่แทนในกรณีต่างๆตามที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากบุคคลนั้นขาดจากสมาชิกภาพ เช่น ตาย ลาออก ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง เป็นต้น ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมเพื่อให้ได้ผู้แทนประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในตำแหน่ง

นั้น ๆ แทนบุคคลเดิม แต่มีบางกรณีที่มีคำพิพากษา หรือคำวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมาเป็นไปโดยมิชอบ ซึ่งเป็นการขาดสมาชิกสภาอภีกรณีนึง และกำหนดให้เป็นการเลือกตั้งอีกประเภทหนึ่ง เรียกว่า การเลือกตั้งซ้ำ (Re-election)

๓) การเลือกตั้งเพิ่ม เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนหลาย ๆ จังหวัดหรือหลายเขตเลือกตั้งในคราวเดียวกัน แต่มิใช่การเลือกตั้งทั้งประเทศ

๔) การเลือกตั้งซ้ำ (Re-election) คือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่อีกครั้งหนึ่งในกรณีที่สภานิติบัญญัติหรือศาลยุติธรรม/ศาลรัฐธรรมนูญ อันรวมไปถึงองค์การที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการเลือกตั้งที่กฎหมายให้อำนาจไว้วินิจฉัยว่าการเลือกตั้งนั้นเป็นโมฆะ หรือผิดตัวบทกฎหมายและได้มีคำสั่งที่ขอให้เพิกถอนเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนตำแหน่งที่พ้นไป ซึ่งอาจจะเป็นรายบุคคลหรือรายเขตเลือกตั้งก็ได้การสังกัดกลุ่มการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็เป็นเกณฑ์อีกประการหนึ่งที่ใช้เพื่อจำแนกรูปแบบหรือชนิดของการเลือกตั้ง ซึ่งใช้กันอยู่ในการเลือกตั้งในประเทศสหรัฐอเมริกา^{๔๔}

๒.๒.๕ สิทธิในการเลือกตั้ง

ความสำคัญของการใช้สิทธิเลือกตั้งมีเพียงใดและมีความหมายแค่ไหนต่อระบอบการปกครองประเทศที่ต้องนำมาพิจารณาก็คือ หากเสรีภาพในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งเป็นเครื่องกำหนดที่มาของขอบเขตและองค์กรของอำนาจทางการเมืองได้อย่างแท้จริงแล้ว สิทธิในการเลือกตั้งนั้นก็มีความสำคัญทางการเมือง แต่ถ้าการเลือกตั้งเป็นไปในทางหลอกลวงเอารัดเอาเปรียบผูกขาดหรือยุติธรรมแล้ว ความสำคัญของสิทธิในการเลือกตั้งก็หมดไป ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยก็จะให้สิทธิในการเลือกตั้งแก่ประชาชนที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะมีเสียงได้หนึ่งเสียง แต่ละเสียงมีความสำคัญเท่ากัน ความเท่าเทียมกันของสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย

ตรงกันข้ามในสังคมปิด (Closed Society) ที่มีอำนาจทางการเมืองให้สิทธิในการเลือกตั้งก็จริงอยู่ แต่ได้มีการนำเอาวิธีการหลายอย่างมาใช้เพื่อจำกัดสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง จนทำให้ระบบการเลือกตั้งไม่มีความหมาย โดยการให้พรรคการเมืองที่มีอำนาจในประเทศเข้าควบคุมหรือใช้อิทธิพลเหนือการเลือกตั้ง ดังเช่นสหภาพโซเวียตเป็นชาติที่มีระบบการเลือกตั้งที่มีหลักเกณฑ์มากมาย และผู้ที่จะมีอำนาจบันดาลให้การเลือกตั้งเป็นไปในทางใดทางหนึ่งนั่นก็คือ พรรคคอมมิวนิสต์และตำแหน่งต่างๆ ในพรรคนั้น ประชาชนหรือมวลชนไม่มีโอกาสจะเข้าควบคุมโดยการเลือกตั้งได้ การเลือกตั้งในสังคมปิดจึงคงอยู่เพียงรูปแบบที่มีความหมายที่แท้จริงแต่อย่างใดไม่

สิทธิในการเลือกตั้งแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งและสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง

^{๔๔} ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับชาติและระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำเย็น อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๙), หน้า ๑๖-๑๗.

๑) สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง

ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดเช่นเกี่ยวกับอายุ สัญชาติ ความเป็นตำแหน่งสำคัญ เช่น ตำแหน่งประธานาธิบดีหรือตำแหน่งตุลาการ ก็มักจะกำหนดคุณสมบัติดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ ในอดีตได้กำหนดคุณสมบัติในทางทรัพย์สินเงินทองไว้ด้วย แต่ในปัจจุบันได้ยกเลิกไปเพราะเหตุว่าขัดกับหลักประชาธิปไตย

๒) สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง

การให้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในแนวปฏิบัติแล้วแม้ในประเทศที่ประชาธิปไตยมีรากฐานมั่นคง ก็ยังไม่อาจให้ประชาชนทุกคนในประเทศใช้สิทธินี้ได้ บุคคลหลายประเภทอาจจะต้องถูกจำกัดสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง เช่น เยาวชน คนต่างด้าว ผู้ที่ต้องโทษจำคุก ผู้วิกลจริต เป็นต้น ผู้ที่ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติเป็นพิเศษ เช่น สัญชาติ อายุ ภูมิฐานะ ชื่อในทะเบียนบ้าน เป็นต้น ส่วนผู้ที่จะใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต้องมีสัญชาติของประเทศนั้น นับเป็นสิ่งจำเป็น เพราะผู้มีสัญชาติย่อมมีความผูกพันเป็นพิเศษต่อประเทศของตน คือมีความรักและความภักดี ตลอดจนมีภาระหน้าที่ที่จะรับใช้ประเทศชาติ เพราะฉะนั้นจึงควรได้รับสิทธิพิเศษที่จะออกเสียงเลือกตั้ง เพื่อจะมีส่วนในการกำหนดนโยบายในการปกครองประเทศของตน

ประเด็นที่เป็นปัญหาสำหรับสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง คือ อายุ บางประเทศถือว่าอายุ ๑๘ ปี เป็นอายุที่เหมาะสมที่บุคคลมีความสามารถบริบูรณ์ แต่บางประเทศกำหนดอายุขั้นต่ำไว้ ๒๕ ปี วิธีการดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความเชื่อเกี่ยวกับอายุข้อหนึ่งว่า ถ้าอายุสูงก็อาจจะมีความคิดที่มีความคิดเป็นผู้ใหญ่ตามอายุ การมีอายุน้อยก็อาจจะมีวุฒิภาวะและสติปัญญาพอควรแก่การตัดสินใจในทางการเมืองได้

ส่วนเรื่องภูมิฐานะอยู่ในเขตเลือกตั้งตามระยะเวลาที่กำหนดก็ดี หรือการที่จะต้องมียชื่อในทะเบียนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งก็ดี ก็เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และเพื่อให้บุคคลดังกล่าวอยู่ในฐานะที่ควรจะทราบความเป็นไปในการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งนโยบายพรรคการเมืองทั้งนี้ เพราะเชื่อกันว่าผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งได้ถูกต้องส่วนการใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ผู้ทำการเลือกตั้งจะต้องใช้สิทธิของตนได้อย่างอิสระ ปราศจากการบีบบังคับใด ๆ ทั้งสิ้น

๒.๒.๖ ระบบเลือกตั้ง

บุญศรี มีวงษ์อุโฆษ กล่าวว่า ระบบการเลือกตั้ง มีฐานะเป็นระบบการคิดคะแนนของผู้ที่มาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพื่อชี้ขาดว่าใครเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ในสภาหรือฝ่ายบริหารในกรณีที่มีเสียงข้างมากและได้รับการเลือกตั้งจากสภาผู้แทนราษฎรไปเป็นรัฐบาลในประเทศที่ใช้รูปแบบการปกครองแบบรัฐสภา ระบบการเลือกตั้งโดยทั่วไปที่ใช้กันอยู่สำหรับประเทศต่าง ๆ ในปัจจุบัน สามารถแยกประเภทออกได้ คือวิธีการเลือกตั้งอาจกำหนดขึ้นโดยให้เลือกบุคคลหนึ่งจากบุคคลที่เป็นผู้สมัครหลายคน และผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดก็จะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ซึ่งเรียกวิธีการนี้ว่า “ระบบการเลือกตั้งโดยอาศัยเสียงข้างมาก (majority system)” ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นระบบที่มีวิวัฒนาการไปตามขั้นตอนของประวัติศาสตร์ โดยเริ่มต้นจากประเทศอังกฤษ หรืออาจใช้วิธีการเลือกผู้สมัครจากทั้งบัญชีผู้รับสมัครเลือกตั้งซึ่งพรรคการเมืองเป็นผู้จัดทำไว้ ที่มักเรียกกันว่า “ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน” (proportional representation) และอธิบายรูปแบบระบบเลือกตั้ง ดังนี้

๑. ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก อาจมีวิธีดำเนินการแตกต่างกันไปหลากหลายรูปแบบ แต่ก็มีความสำคัญที่สำคัญ คือ กำหนดให้ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดได้รับเลือกเป็นผู้แทน ไม่ว่าคะแนนเสียงที่ได้มานั้นจะเป็นเสียงส่วนใหญ่หรือไม่ก็ตาม หรือที่เรียกกันว่า “first -pass-the-post” ในขณะที่ผู้ที่ได้รับคะแนนในลำดับรองลงมา หากเกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้นก็จะเป็นคะแนนที่สูญเปล่า ไม่มีลักษณะของการขึ้นบัญชีไว้เพื่อรอทดแทนกรณีผู้ที่ได้รับเลือกในลำดับที่สูงขึ้นไปพ้นสถานภาพ ซึ่งก็ถือว่าเป็นวิธีหรือระบบการเลือกตั้งโดยอาศัยเสียงข้างมากอย่างเคร่งครัดจนเป็นที่กล่าวถึงว่าแท้จริงนั้น ระบบนี้มิได้ให้ความสนใจกับเสียงกลุ่มน้อยเลย ประเทศที่ใช้ระบบนี้ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ สวีเดน และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตของไทยในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ดี ด้วยข้อเสียของระบบเสียงข้างมาก (majoritarianism) ที่ทำให้เสียงส่วนน้อยที่ไม่ได้รับเลือกในกลุ่มจำนวนผู้แทน ที่ต้องการต้องสูญเปล่าไป หลายประเทศในยุโรปตะวันตก เช่น ฝรั่งเศส และเบลเยียม จึงพัฒนารูปแบบการเลือกตั้งดังกล่าวมาเป็นวิธีการที่เรียกว่า “ระบบเสียงข้างมากสองรอบ” คือ ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงมากที่สุดนั้น จะต้องเกินกว่าครึ่งวoting (หรือ ๕๐%+ ๑ เสียง) ของคะแนนเสียงทั้งหมด (absolute majority) ด้วย ในกรณีที่ไม่มีผู้สมัครรายใดได้รับคะแนนเสียงถึงจำนวนดังกล่าวจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่ในรอบที่สอง (second ballot) ซึ่งในครั้งที่สองนี้ ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดและลำดับรองลงมา จะได้รับการเลือกตั้งจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

๒. ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน (proportional representation) เป็นการเลือกตั้งโดยกำหนดให้ผู้ลงคะแนนเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองเสนอเป็น บัญชี ๆ ไป ผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงตามส่วนแห่งคะแนนเสียงทั้งหมดจะเป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งในรูปแบบนี้ ระบบการเลือกตั้งดังกล่าวเกิดขึ้นเพื่ออุดช่องว่างของการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก โดยคำนึงถึงโอกาสในการได้รับเลือกตั้งของคนที่มีเสียงข้างน้อย ซึ่งเท่ากับเป็นการสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนทั่วทั้งหมดยังเป็นการบังคับทางอ้อมให้บุคคลกลุ่มต่าง ๆ จำเป็นต้องร่วมมือกันเพื่อจัดตั้งหรือรวมกลุ่มทางเป็นพรรคการเมือง ประเทศที่ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบนี้ได้แก่ นอร์เวย์ สวิตเซอร์แลนด์ และประเทศไทย ภายหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๔๐ ซึ่งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยปัจจุบัน ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งแบบนี้ไว้ด้วย และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับวิธีการเลือกตั้งแบบสัดส่วนของประเทศเยอรมันแล้ว จะพบว่า ระบบสัดส่วนของไทยมีลักษณะที่ใกล้เคียงกันอย่างยิ่ง กล่าวคือ ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนจะเป็นแบบที่มีการเลือกตัวบุคคล โดยกำหนดให้ผู้ลงคะแนนทุกคนมีสิทธิลงคะแนนเสียงได้คนละ ๒ คะแนน คะแนนแรก เป็นคะแนนที่ออกเสียงให้แก่ผู้รับสมัครจากเขตเลือกตั้ง (apportionment) ซึ่งมีได้เขตเลือกตั้งละหนึ่งคน ส่วนอีกคะแนนหนึ่งใช้เลือกพรรคการเมือง ซึ่งจะมีความสำคัญมากเพราะเป็นส่วนที่ใช้ชี้ขาดต่อสถานภาพของพรรคการเมืองนั้นในท้ายที่สุดเมื่อมีการพิจารณาคะแนนตามสัดส่วนแล้ว ในกรณีประเทศไทย หากสัดส่วนเสียงจากระบบบัญชีรายชื่อได้ต่ำกว่าร้อยละ ๕ จากคะแนนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ได้ลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อพรรคการเมือง ก็จะมีผลให้พรรคการเมืองนั้นถูกยุบไป ในขั้นต้นคะแนนจากบัญชีรายชื่อ หรือที่เรียกกันว่าปาร์ตี้ลิสต์จะบอกว่า พรรคการเมืองได้ที่นั่งในสภาเป็นจำนวนเท่าใด และใครบ้างในบัญชีรายชื่อเรียงตามลำดับลงไปจะได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของประเทศไทย ยังกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากระบบบัญชี

รายชื่อเท่านั้นจึงจะมีสิทธิ ทำหน้าที่ในตำแหน่งบริหารหรือรัฐมนตรีตำแหน่งต่าง ๆ ได้ โดยความเช่นนี้ เท่ากับว่า หากผู้แทนราษฎรจากระบบแบ่งเขตเลือกตั้งรายใดต้องการจะไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี จะไม่สามารถกระทำได้เลย เว้นแต่จะต้องลาออกจากสถานะนั้นและจัดการเลือกตั้งซ่อม (by-election) ทดแทนตำแหน่งที่ว่างลง ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบบัญชีรายชื่อที่ได้รับการดำรงตำแหน่งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่ายบริหาร ก็จะต้องพ้นจากสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเช่นกัน แต่ไม่ต้องการเลือกตั้งใหม่ แต่ให้เลื่อนลำดับของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในบัญชีรายชื่อถัดไปขึ้น มาแทนระบบการเลือกตั้ง

๓. ระบบการเลือกตั้งแบบผสม ซึ่งเป็นการผสมระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก และการเลือกตั้งแบบสัดส่วนร่วมกัน ซึ่งก็สามารถแยกออกได้เป็น ๒ รูปแบบหลักคือ (๑) ระบบการเลือกตั้งแบบผสมที่แยกการคิดคะแนนเสียงข้างมาก แต่สำหรับเขตเลือกตั้งใหญ่จะใช้วิธีคิดแบบสัดส่วน ตัวอย่างประเทศที่ใช้ระบบการเลือกตั้งรูปแบบผสมลักษณะนี้ได้แก่ ประเทศฝรั่งเศส ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งฉบับลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๑๙๕๑ และ (๒) ระบบที่ใช้วิธีการคิดคะแนนแบบเสียงข้างมากในเขตเลือกตั้งทั้งหมด แต่ในขณะเดียวกันก็ให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรอีกจำนวนหนึ่งตามระบบสัดส่วนควบคู่กันไป ระบบนี้ใช้อยู่ในประเทศเกาหลีใต้ ญี่ปุ่นและการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของไทยตามรัฐธรรมนูญ^{๔๕}

๒.๒.๗ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการและขั้นตอนการหาเสียง

การศึกษาการเลือกตั้งจากกระบวนการขั้นตอนการหาเสียงเลือกตั้งนั้น จะให้ความสำคัญกับ ประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. การเตรียมตัวรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

นักการเมืองที่มีประสบการณ์และความชำนาญทางการเมืองจะต้องเตรียมการวางแผนหาเสียงล่วงหน้าอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาโดยไม่ต้องคำนึงว่าสภาพหมดวาระแล้วหรือไม่การเตรียมการเพื่อการรณรงค์หาเสียงประกอบด้วย

๑.๑ การวางแผนหาเสียงระยะยาวผู้ที่ต้องการจะได้รับเลือกตั้งจะต้องคิดอยู่ตลอดเวลา การหาเสียงอย่างเป็นทางการเป็นเพียงการหาเสียงพิเศษเพิ่มเติม จากที่ต้องกระทำอยู่เป็นประจำและตลอดเวลา

๑.๒ กำหนดเขตเลือกตั้งที่จะลงสมัครและจัดทีมผู้สมัคร

๑.๓ การวางยุทธศาสตร์ในการหาเสียง

๒. การวางแผนรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ การจัดองค์กรเพื่อการเลือกตั้งในสมัยก่อนผู้สมัครรับเลือกตั้งมักจะใช้วิธีการหาเสียงโดยเน้นที่ตัวบุคคลเป็นหลัก มิได้ให้ความสำคัญต่อการจัดองค์กรเพื่อการเลือกตั้งแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกับอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้สมัครกับเพื่อนฝูงญาติมิตร ช่วยกันรณรงค์หาเสียง โดยใช้บ้านหรือที่ทำงานเป็นศูนย์กลางไม่มีการจัดแบ่งหน้าที่กันอย่างเป็นระบบ ปัจจุบันมีการจัดองค์กรเพื่อการเลือกตั้งในลักษณะที่ต้องว่าจ้างเจ้าหน้าที่มาทำงานโดยตรงมากขึ้นเป็นลำดับใน

^{๔๕} บุญศรี มีวงษ์อุโฆษ, การเลือกตั้งและพรรคการเมือง : บทเรียนจากเยอรมัน, (กรุงเทพมหานคร : สุขุมและบุตร, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๐-๑๐๑.

ลักษณะของศูนย์เลือกตั้ง ในช่วงนี้มักจะใช้บ้านหรือที่ทำงานของผู้สมัครเป็นศูนย์กลางสำหรับรณรงค์หาเสียงเช่นกันแต่จะมีคนทำงานประจำมากขึ้นกว่าเวลาปกติที่อาจใช้เป็นเพียงสถานที่สำหรับรับเรื่องราวของประชาชน และอาจจะตั้งผู้อำนวยการเลือกตั้งเข้ามาบัญชาการหาเสียงอย่างเป็นระบบมากขึ้นและปัจจุบันหลังปีพ.ศ. ๒๕๒๖ ผู้สมัครที่ประสบความสำเร็จ ส่วนใหญ่จะมีการวางแผนการเลือกตั้งเป็นอย่างดีมีการจัดตั้งศูนย์การเลือกตั้ง (campaign center) ขึ้นอย่างเป็นทางการตลอดจนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งส่วนใหญ่จะจัดตั้งศูนย์รณรงค์หาเสียงตามภาคต่าง ๆ โดยศูนย์ของแต่ละภาคจะมีสมาชิกซึ่งเป็นกรรมการกลางของพรรคไปประจำและรับผิดชอบในการรณรงค์หาเสียงให้กับสมาชิกที่พรรคส่งสมัครและจะมีศูนย์บัญชาการหาเสียง (campaign headquarters) ขึ้นที่กรุงเทพมหานครศูนย์นี้ทำหน้าที่วางแผนทั่วไปทั้งประเทศสำหรับช่วยเหลือสมาชิกพรรคที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง สำหรับตัวผู้สมัครเลือกตั้งที่ประสบความสำเร็จส่วนมากจะจัดตั้งศูนย์รณรงค์ของตนเอง หรือผู้สมัครในพรรคเดียวกันโดยตั้งประธานศูนย์หรือผู้จัดการศูนย์ (campaign manager) ขึ้นด้วย

๒.๒ การจัดระบบหัวคะแนน หัวคะแนนมีความสำคัญต่อการหาเสียงเลือกตั้งเป็นอย่างมากสำหรับสังคมการเมืองไทยในปัจจุบันส่วนหนึ่งแห่งความสำเร็จของผู้สมัครรับเลือกตั้งมาจากการที่มีหัวคะแนนที่มีประสิทธิภาพ สามารถหาคะแนนให้กับผู้สมัครได้เป็นจำนวนมากแม้ว่าความคิดเห็นของคนทั่วไปที่มีต่อหัวคะแนนจะเป็นไปในแง่ลบที่ว่า “หัวคะแนน” คือบุคคลที่ช่วยหาเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยใช้เล่ห์เหลี่ยม กลโกง หรือใช้วิธีการให้อำมีสินจ้างกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อจูงใจให้เลือกผู้สมัครที่เขาสนับสนุนจนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งโดยที่หัวคะแนนมักจะหวังสินจ้างรางวัลจากผู้สมัครเป็นการตอบแทน หรือยกยอกสิ่งของเงินทองที่ผู้สมัครให้ไว้ติดสินบนชาวบ้านบางส่วนมาเป็นของตน ส่วนบุคคลที่ช่วยผู้สมัครหาเสียงอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นตัวเงินหรือสินจ้างรางวัลโดยตรง มักจะนิยมเรียกกันว่า “ผู้สนับสนุน” อย่างไรก็ตามบุคคลที่เป็นหัวคะแนนส่วนใหญ่นิยมเรียกตัวเองว่า “ผู้สนับสนุน” มากกว่า “หัวคะแนน” ดังนั้น “ผู้สนับสนุน” หรือ “หัวคะแนน” ก็คือ บุคคลที่สามารถหาคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งได้โดยไม่คำนึงถึงว่าจะใช้วิธีการใดมาแสวงหาความสนับสนุนให้กับผู้สมัครของตน หัวคะแนนจึงเป็นกลไกที่สำคัญภายในกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นเสมือน แขนงที่สำคัญในการประสานงานติดต่อเร่งเร้ากระตุ้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของผู้สมัครที่เขาสันับสนุน

ในเขตเลือกตั้งที่กว้างใหญ่และมีพื้นที่มากหรือในเขตพื้นที่ที่ทุรกันดารการคมนาคมไม่สะดวก พื้นที่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน ประชาชนอยู่กระจายห่างไกลกัน ทำให้การหาเสียงเป็นไปอย่างยากลำบากหรือในพื้นที่ที่ประชาชนขาดความรู้และความสนใจในกิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้ล้วนแต่ทำให้ผู้สมัครจำเป็นต้องอาศัยหัวคะแนนเป็นผู้ดำเนินการคอยกระตุ้นเร่งเร้าเพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญและดึงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายนั้น มาลงคะแนนสนับสนุนตนให้ได้ดังนั้น หัวคะแนนจึงเป็นเสมือนตัวกลางระหว่างชาวบ้านผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ในบางครั้งหัวคะแนนจะต้องเป็นบุคคลผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นเป็นบุคคลที่มีญาติพี่น้องเพื่อนฝูงมากเป็นที่นับถือของประชาชน ผู้สมัครให้การยอมรับหัวคะแนนก็เพราะหัวคะแนนเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวอย่างใกล้ชิด หรือเป็นผู้นำของชุมชนที่ชาวบ้านให้ความยอมรับนับถือ หัวคะแนน

ที่ประสบความสำเร็จในการชักจูงให้ชาวบ้านมาลงคะแนนให้กับผู้สมัครมักจะใช้ความสัมพันธ์และการยอมรับที่ชาวบ้านมีให้กับเขาเป็นเครื่องมือสำคัญในการโน้มน้าวใจให้ชาวบ้านคล้อยตาม แต่ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้านกับหัวหน้าคะแนนไม่มากพอหัวหน้าคะแนนอาจต้องอาศัยปัจจัยอย่างอื่น ในบางกรณีหัวหน้าคะแนนอาจจะทำหน้าที่เป็นเพียงกลไกประสานระหว่าง “การซื้อ - ขายคะแนนเสียง” ของผู้สมัครกับชาวบ้านเท่านั้นก็มี

๒.๓ รูปแบบในการหาเสียง ที่เปิดเผยหรือเป็นทางการ ได้จำแนกรูปแบบในการหาเสียงที่เปิดเผยหรือเป็นทางการไว้ดังนี้

๒.๓.๑ การใช้สิ่งพิมพ์และการประชาสัมพันธ์เป็นการรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นทางการเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในเขตเลือกตั้งได้รู้จักผู้สมัครโดยอาจจะทำเป็นป้ายคัทเอ้าท์ขนาดใหญ่ บอกชื่อ สังกัดพรรคพร้อมคำขวัญและรูปภาพของผู้สมัครนอกจากนั้นก็ยังมีโปสเตอร์หรือใบปลิว หรือการ์ดขนาดเล็ก ๆ สำหรับแนะนำตัวผู้สมัคร ซึ่งอาจจะออกมาเป็นระยะ ๆ ในช่วงระหว่างที่ทำการหาเสียงหรืออาจจะออกมาแก่ชาวบ้านที่ถูกโจมตีนอกจากนี้ก็มีการใช้รถที่มีโปสเตอร์หรือแผ่นป้ายในการโฆษณา ชื่อรูป หมายเลขประจำตัวของผู้สมัครให้วิ่งกระจายเสียงไปตามชุมชนต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทราบข่าวสารของผู้สมัครในกรณีที่ผู้สมัครไม่ได้ออกไปสัมผัสประชาชนโดยตรง

๒.๓.๒ การปราศรัยหาเสียงมีหลายแบบ คืออาจจะเป็นการปราศรัยที่ทำไปอย่างมีพิธีการ มีการจัดเวลาปราศรัยที่มีการนัดหมายหรือประชาสัมพันธ์ไว้ล่วงหน้า หรืออาจเป็นแบบที่ผู้สมัครได้รับเชิญให้ขึ้นเวทีปรากฏตัวและกล่าวคำปราศรัยในงานพิธีต่าง ๆ ที่หัวหน้าคะแนนอ้างโอกาสจัดขึ้น เช่น งานบวชงานแต่งงาน งานวันเกิด ฯลฯ หรืออาจจะไปแบบที่สมัครกระโดดใส่เวทีในเขตจังหวัดที่มีลักษณะภายนอกเป็นองค์กรที่เป็นกลางทางการเมืองเช่น หอการค้าจังหวัดจัดการอภิปรายขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้สมัครที่เป็นหัวหน้าทีมของทุกทีมมีโอกาสสมถะถนอโยบาย หรือให้ประชาชนผู้เข้าฟังได้ซักถามข้อข้องใจได้เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การปราศรัยเพื่อหาเสียงโดยตรงอาจจะเป็นวิธีหลักในบางจังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงแต่ในบางพื้นที่อาจเป็นเพียงผลพลอยได้ของการประชาสัมพันธ์ตัวผู้สมัครให้เป็นที่รู้จักเท่านั้น

๒.๓.๓ การเข้าถึงตัวผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เป็นการหาเสียงแบบที่นิยมเรียกกันว่า “การเคาะประตูบ้าน” เป็นที่นิยมกันมากในหมู่ผู้สมัครหน้าใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่มีประชากรหนาแน่น เพราะนอกจากจะได้ภาพพจน์ว่าเป็นผู้สมัครที่เข้าถึงได้แล้วยังจะดูเป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนมกับชาวบ้านได้ในระยะเวลาอันสั้น

หนังสือพิมพ์มีบทบาทที่สำคัญในการเลือกตั้งโดยเฉพาะการหาเสียงของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในระดับชาตินักการเมืองที่เจนเวทีจะพยายามอาศัยคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์ระดับชาติทำตัวให้เป็นข่าวอยู่เป็นประจำ การเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ระดับชาติมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสำหรับผู้สมัครหน้าใหม่จะให้ความสำคัญกับโอกาสดังกล่าวมากเพราะถือได้ว่าเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ตนเองเป็นอย่างดีเนื่องจากผู้สมัครจะสามารถนำข่าวคราวดังกล่าวไปถ่ายทอด

สารแจกจ่ายให้กับชาวบ้าน หรือเพื่อนำลงในเอกสารประชาสัมพันธ์ที่ตนทำเลียนแบบรูปแบบของหนังสือพิมพ์สำหรับแจกจ่ายในเขตพื้นที่เลือกตั้งอีกทีหนึ่ง^{๔๖}

๒.๒.๘ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนอกจากจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองแล้ว แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งยังถือว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของสิทธิและหน้าที่ของประชาชนทุกคนกล่าวคือ ที่ว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของสิทธิ หมายความว่า ทุกคนมีสิทธิในการเลือกตั้งอย่างถ้วนหน้าสิทธิดังกล่าว เป็นสิทธิในตัวเองไม่ต้องให้มีผู้ใดมามอบหมายและไม่มีผู้ใดจะมาเพิกถอนได้ในเมื่อเป็นสิทธิส่วนตัวของคนทุกคนเช่นนี้แล้วการไปใช้สิทธิหรือไปลงคะแนนเลือกตั้งก็เป็นเรื่องของแต่ละบุคคลไปด้วยกล่าวคือไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดสามารถไปบีบบังคับให้ประชาชนคนหนึ่งคนใดไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้หากว่าประชาชนผู้นั้นไม่ต้องการและที่ว่าการเลือกตั้งเป็นเรื่องของหน้าที่มีพื้นฐานอยู่บนหลักการที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของชาติเพราะฉะนั้นผู้ที่จะมีส่วนใช้อำนาจอธิปไตยจึงไม่จำเป็นต้องเป็นประชาชนทุกคนแต่เป็นเพียงประชาชนบางคนที่มีความสมบัติเหมาะสมไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนของชาติผู้ที่ได้รับหน้าที่ดังกล่าวจึงอาจถูกบังคับให้ไปลงคะแนนเสียงได้สุจริต

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการ กำหนดที่พิจารณาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนดังนี้

๑. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าผู้ลงคะแนนเสียงที่มีความรู้ความสนใจทางการเมืองน้อยจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงโดยไม่อิงกับทัศนคติที่มีต่อประเด็นนโยบายทางการเมือง ปัจจัยด้านการชักจูงการระดมและอำิส สันจางจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกลงคะแนนเสียงของคนกลุ่มนี้

๒. ความรู้สึกรู้สีกทางการเมืองกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเกือบครึ่งหนึ่งใช้เกณฑ์ในการเลือกโดยคำนึงถึงตัวผู้สมัคร ส่วนที่เหลืออย่างละครึ่งแบ่งกันไประหว่างผู้สมัครกับพรรคการเมืองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงที่เห็นได้ชัดแจ้งได้แก่อาชีพ การศึกษาและรายได้ส่วนที่อยู่อาศัยและเพศนั้นมีอิทธิพลที่ชัดเจนในบางกรณีผู้ที่มิฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำมักจะตัดสินใจเลือกในวันเลือกตั้งผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงมักจะตัดสินใจไว้อ่อนวันเลือกตั้งและไม่เปลี่ยนแปลงการตัดสินใจนั้นโดยง่าย

๓. สภาพแวดล้อมของช่วงเวลากับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง พบว่าผู้ลงคะแนนเสียงประมาณหนึ่งในสี่เลือกผู้สมัครโดยคำนึงถึงความนิยมพรรคการเมืองเป็นเกณฑ์สำคัญ ส่วนอีกสามในสี่นั้นเป็นอิทธิพลร่วมของคุณสมบัติเฉพาะตัวในด้านต่าง ๆ ของผู้สมัครเช่นการเป็นคนท้องถิ่นมีศักยภาพที่จะช่วยเหลือท้องถิ่นได้มีความรู้ความสามารถแจกข้าวของเงินทองและ หาเสียงที่ประทับใจเป็นต้น ผู้นำท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อการขึ้นผู้ลงคะแนนเสียงที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจากมากไปน้อยได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง และครูตามลำดับ^{๔๗}

^{๔๖} บุญศรี มิวษ์อุโฆษ, การเลือกตั้งและพรรคการเมือง : บทเรียนจากเยอรมัน, (กรุงเทพมหานคร : สุขุมและบุตร, ๒๕๔๒), หน้า ๑๓.

^{๔๗} พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ข่าวสารการเมืองของคนไทย, (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๔๐), หน้า ๓๐.

๒.๓ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการหลากหลายท่านได้ประมวลแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

แนวคิดในการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองและบริหารกันเองนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับแนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ซึ่งหลักในการกระจายอำนาจการปกครองนี้ มีเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถทำกิจกรรมต่างๆ อย่างมีอิสระ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงมีความเป็นอิสระในระดับหนึ่ง ในการที่จะดำเนินกิจกรรมบริหารตนเองได้ แต่อีกส่วนหนึ่งนั้น รัฐบาลกลางยังคงเอกสิทธิ์ในการควบคุมไว้ ทั้งนี้ เพื่อรักษาสภาพความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความมั่นคงของชาติ

ประธาน คงฤทธิศึกษากร ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง ระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์การนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้^{๔๘}

อุทัย หิรัญโต ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วยการปกครองระดับรองของรัฐหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่าง เพื่อประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ท้องถิ่นโดยตรง การบริหารงานท้องถิ่นจะมีองค์การปกครองที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมโดยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม^{๔๙}

ฮอลโลเวย์ (Holloway) ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอน มีจำนวนประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดมีอำนาจ

^{๔๘} ประธาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองเมืองพัทยา, (กรุงเทพมหานคร : สหยาบล็อกและการพิมพ์, ๒๕๔๔), หน้า ๑๕.

^{๔๙} อุทัย หิรัญโต, อ่างใน ธเนศวร เจริญเมือง, ๑๐๐ ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. ๒๔๔๐-๒๕๔๐, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, ๒๕๔๕), หน้า ๔.

ปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาพท้องถิ่นที่สมาชิกสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชน^{๕๐}

เดเนียล วิท (Danial Wit) นิยามว่าการปกครองท้องถิ่นหมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน^{๕๑}

โจน เจ.คลาร์ก (John J. Clarke) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ และหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง^{๕๒}

วิลเลียม เอ. รอบสัน (Robson, William A.) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นให้อำนาจปกครองตนเอง มีสิทธิตามกฎหมายและต้องมียศที่จำเป็นในการปกครองเพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นท้องถิ่นนั้นๆ^{๕๓}

แฮร์ริส จี. มอนตากู (Mongtagu, Harris G.) ให้ความหมาย การปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการปกครองโดยการปกครองวิธีการซึ่งหน่วยในท้องถิ่น ได้มีการเลือกตั้งผู้ทำหน้าที่ใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยงานการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง แต่การปกครองส่วนท้องถิ่นยังอยู่ภายใต้บังคับด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศมิใช่ว่าได้กลายเป็นรัฐอธิปไตย^{๕๔}

สรุปได้ว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปกครองของชุมชน เป็นหน่วยการปกครองที่มีอำนาจอิสระตามความเหมาะสม มีขอบเขตพอสมควรเป็นหน่วยการปกครองที่มีสิทธิตามกฎหมายโดยปกครองตนเองโดยจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือองค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ

๒.๓.๒ ลักษณะของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้นๆ ดังนั้น ลักษณะของการปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่สำคัญมีดังนี้

๑. มีสถานะตามกฎหมาย หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย

^{๕๐} Holloway, William V, *State and Local Government in the United State*, (New York : Prentice Hall, 1959), pp.101-103.

^{๕๑} Wit, Danie, *A Comparative Survey of Local Government and Administration*, (Bangkok : Kurusapha Press, 1967), p. 101.

^{๕๒} Clark, John J, *Outline of Local Government of The United Kingdom*, (London : Sir Issac Pitman and Son, 1957), pp. 87-89.

^{๕๓} Robson, William A., *Local Government*, In *Encyclopedia of Social Science (Vol. 9-10)*, (New York : Macmillan, 1953), p. 574.

^{๕๔} Montagu, Haris G., *Comparative Local Government*, (Great Britain : William Brendon and Son, 1984), p. 574.

๒. มีพื้นที่และระดับ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหารงาน รายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้นสำหรับประเทศไทย มีเกณฑ์จัดตั้งยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น ๓ ประการ คือ รายได้ย้อนหลัง ๓ ปี ไม่รวมเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและขนาดพื้นที่

๓. มีการกระจายอำนาจและหน้าที่ การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ กำหนดอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่มากขึ้นขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองที่สำคัญ

๔. มีความเป็นนิติบุคคล หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์กรนิติบุคคลโดยเอกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อการดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณทรัพย์สินหนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

๕. มีการเลือกตั้ง การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากกรเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่นในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

๖. มีอำนาจอิสระ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย สามารถกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้จ่ายเงินของตนในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

๗. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

๘. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

สรุปได้ว่า ลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีองค์ประกอบที่มีฐานะตามกฎหมาย มีพื้นที่และระดับ มีการกระจายอำนาจหน้าที่ มีความเป็นนิติบุคคล มีการเลือกตั้งมีอำนาจอิสระ มีงบประมาณของตนเอง อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ

๒.๓.๓ อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทาง การพัฒนาและเพื่อมุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการในอนาคต โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมี ๕ ประเภท ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยาโดยอบจ. รับผิดชอบงานจัดบริการสาธารณะในระดับจังหวัด รับผิดชอบงานที่มีความคาบเกี่ยวหรือซ้ำซ้อนระหว่างพื้นที่ รับผิดชอบงานจัดบริการสาธารณะขนาดใหญ่ หรือมีค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าความสามารถของเทศบาลหรือ อบต. และมีหน้าที่ประสานงานจัดบริการสาธารณะร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ภายในจังหวัดเทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองที่มีความเจริญหรือมีความหนาแน่นของประชากรสูง อบต. เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่สุดที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะในระดับตำบลที่เป็นพื้นที่ชนบทหรือมีความเจริญไม่มากนัก ส่วนกรุงเทพมหานครมีบทบาทเหมือนกับ อบจ. และเทศบาลเนื่องจากเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด อีกทั้งมีหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะโดยตรง และเมืองพัทยามีบทบาทหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะเหมือนกับเทศบาล

ในปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๕๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวน ๗,๘๕๕ แห่ง แบ่งเป็นเทศบาล ๑,๑๖๑ แห่ง (เทศบาลนคร ๒๒ แห่ง เทศบาลเมือง ๑๑๙ แห่ง และเทศบาลตำบล ๑,๐๒๐ แห่ง) องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน ๖,๖๑๗ แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗๕ แห่ง และเขตปกครองพิเศษ ๒ แห่งคือกรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา^{๕๕}

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหัวใจหลักสำคัญทางโครงสร้างองค์กรของการปกครองที่เป็นกลไกในการสร้างกระบวนการประชาธิปไตยระดับพื้นฐานของสังคม สิทธิและการมีส่วนร่วมขั้นพื้นฐานถูกกำหนดให้ประชาชนต้องมีบทบาทและหน้าที่ต่อการปกครองขั้นพื้นฐานมากขึ้น ตั้งแต่มีการประกาศจัดตั้งเทศบาล สภาตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด มาจนกระทั่งการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่มีบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๗๘ ว่า

“...รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณสุขปึก และสาธารณสุขการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น...”

ความสัมพันธ์ในเชิงบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่างๆ จัดแบ่งออกเป็น ๒ ระดับได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับบน (Upper tier) และองค์กรปกครอง

^{๕๕} กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสา รักษาดินแดง กรมการปกครอง, ๒๕๔๖), หน้า ๑๔.

ส่วนท้องถิ่นในระดับปฏิบัติการ (Lower tier) ในระดับบนได้แก่ อบจ. จะทำหน้าที่จัดบริการสาธารณะขนาดใหญ่ในระดับจังหวัดทำหน้าที่ประสานงานการจัดบริการสาธารณะร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ภายในที่ตั้งของจังหวัด และให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปฏิบัติการซึ่งก็คือ เทศบาล อบต. และเมืองพัทยา ส่วนกรุงเทพมหานครมีภารกิจในระดับบนในการบริหารกิจกรรมสาธารณะในพื้นที่กรุงเทพมหานครและในขณะเดียวกันก็มีการให้บริการสาธารณะโดยตรงในพื้นที่เขตต่างๆ

๒.๓.๔ ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบทั่วไป มี ๓ รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแบบพิเศษ มี ๒ รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาตามบทบัญญัติในหมวด ๙ การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา ๒๘๕-๒๘๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่กล่าวถึงที่มาขององค์การปกครองท้องถิ่นโดยสรุปไว้ ดังนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ สมาชิกสภาท้องถิ่น

คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น จะเป็นข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่นมิได้มีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกท้องถิ่นคณะผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่มีการยุบสภาท้องถิ่น หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะและต้องมีการเลือกตั้งคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นชั่วคราวมิให้นำบทบัญญัติตามวรรคสอง วรรคสาม วรรคหก มาบังคับใช้ ทั้งนี้ตามกฎหมายกำหนด^{๕๖}

สรุปได้ว่า ประเภทของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีการแบ่งเป็น ๒ ประเภทได้แก่ องค์การปกครองท้องถิ่นแบบทั่วไปมี ๓ รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การปกครองท้องถิ่นแบบพิเศษมี ๒ รูปแบบ ได้แก่กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

๒.๓.๕ องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

^{๕๖} สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔๔.

หน่วยการปกครองท้องถิ่น มีคุณลักษณะเฉพาะหรือองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมาย และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

๒. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง

๓. หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จะได้รับการจัดตั้งขึ้นนั้น จะต้องมืองค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง โดยประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน

๔. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะต้องมียอำนาจในการจัดเก็บรายได้ โดยการอนุญาตจากรัฐ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้มาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

๕. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและมีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

๖. หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการออกข้อบังคับเพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้ กฎ ข้อบังคับทั้งปวงย่อมมิขัดต่อกฎหมาย หรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

๗. หน่วยการปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการแต่งตั้งแล้วยังคงอยู่ในความรับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม^{๕๗}

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบคือ ได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคล ได้รับอำนาจโดยการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้งโดยประชาชนมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีมาบำรุงท้องที่ มีการกำหนดนโยบายโดยมีประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนด

๒.๓.๖ วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จิรศักดิ์ เกษียนบุตร ได้กล่าวว่าการปกครองท้องถิ่นหรือการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น นั้น เป็นการจัดรูปแบบการปกครองในลักษณะการกระจายอำนาจการปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. เป็นโรงเรียนประชาธิปไตย (School of Democracy) เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

๒. เป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนได้ปกครองตนเอง (Local Self Government) เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง

๓. เป็นการให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ดำเนินจัดบริการสาธารณะ (Public Service) และงานที่รัฐบาลกลางกำหนดแทนรัฐบาลกลาง^{๕๘}

^{๕๗} ประหยัด หงษ์ทองคำ, การกระจายอำนาจ : หลักการและองค์ประกอบที่น่าพิจารณา, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๔๐), หน้า ๑๑.

^{๕๘} จิรศักดิ์ เกษียนบุตร, “องค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล ปัญหาขัดข้อง แนวทางแก้ไขและการพัฒนาในอนาคต”, วารสารเทศบาล, ม.ป.ท..

ชวงค์ ฉายะบุตร ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

๑. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้ชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ สามารถมีรายได้ มีเงินงบประมาณของตนเอง เพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน

๒. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การให้บริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

๓. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็แตกต่างกันด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงจำเป็นต้องให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่นทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

๔. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถานที่ให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเขาไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่ต่างกันอย่างนี้ มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี^{๕๙}

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การกระจายอำนาจในท้องถิ่น เพื่อให้มีบทบาทในการปกครองตนเอง ทั้งนี้ รัฐบาลมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมการปฏิบัติงานของท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย และบังเกิดผลดีแก่ประชาชน โดยส่วนรวมจะเห็นได้ว่าการจัดให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และทำให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจอนาคตของตนเองในท้องถิ่นนั้นๆ ได้สอดคล้องกับสถานการณ์การปกครองในปัจจุบันอย่างมีประสิทธิภาพ

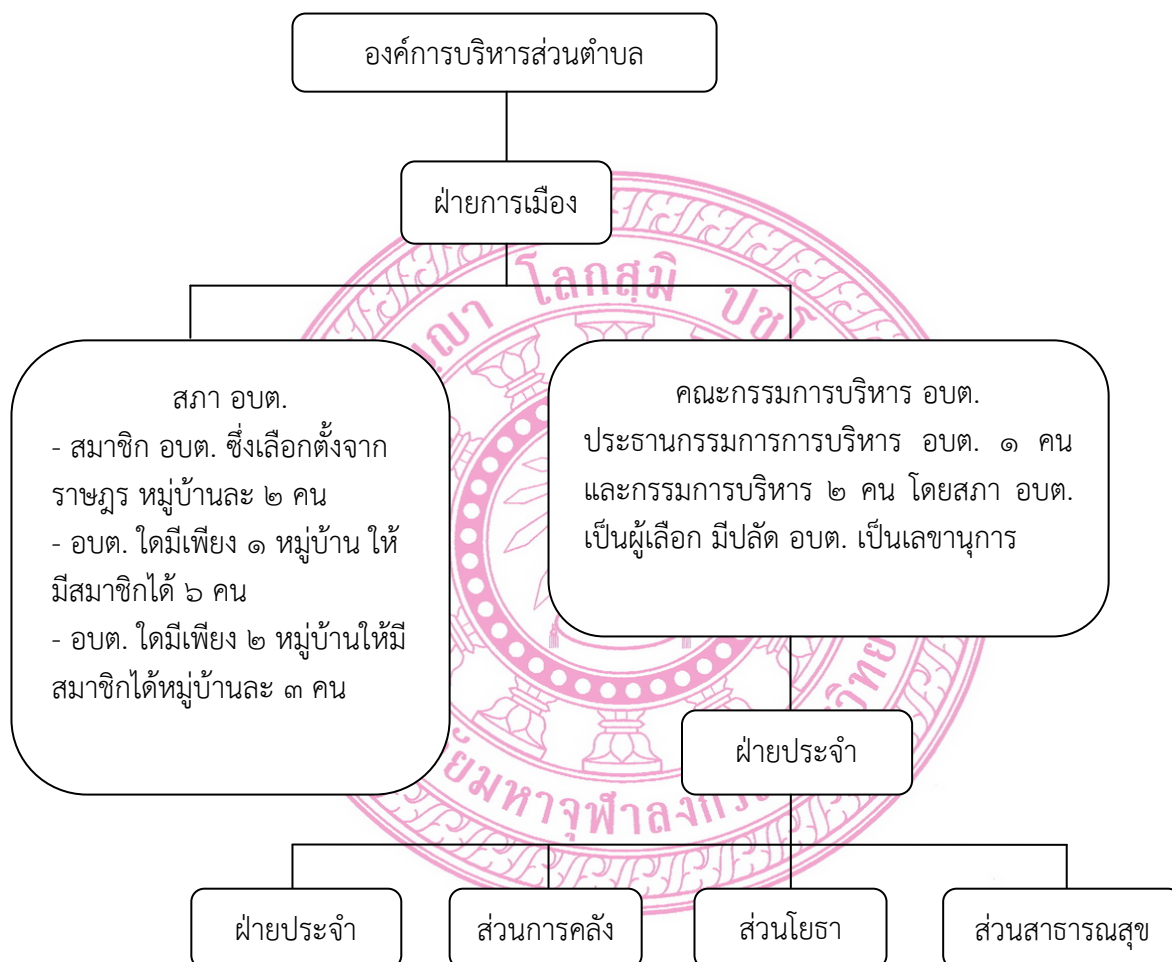
^{๕๙} ชวงค์ ฉายะบุตร, อ้างใน วงศ์เดือน เชิงหอม, “ปัจจัยที่กำหนดความต้องการชำระภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักบก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี”, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๕) หน้า ๓๔.

๒.๔ องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลจัดตั้งขึ้นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. ๒๔๙๙ แต่ประสบปัญหาในการบริหารงานและถูกยกเลิกตามประกาศคณะปฏิวัติที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕ ซึ่งกำหนดให้มีสภาตำบลเพียงรูปแบบเดียว ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๕ พ.ศ.๒๕๔๖ ซึ่งได้บัญญัติให้สภาตำบล ที่มีรายได้เฉลี่ยย้อนหลังเกิน ๑๕๐,๐๐๐ บาท ติดต่อกัน ๓ ปี ให้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล จำแนกเป็น ๓ ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยใช้เกณฑ์รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นไปอย่างอิสระมีอำนาจในการบริหาร การกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ การจัดทำแผนพัฒนาตำบล การทำนิติกรรมที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิทธิในทางกฎหมายด้วยตนเอง ภายใต้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ และยังมีอำนาจในการออกข้อบังคับตำบลที่ใช้กับราษฎรในพื้นที่อีกด้วยในพื้นที่อีกด้วย

โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ ฝ่ายข้าราชการการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ โดยฝ่ายข้าราชการการเมืองประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง และฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนหมู่บ้านละ ๒ คน หาก อบต.ใดมีเพียง ๑ หมู่บ้านให้มี ส.อบต. ได้เพียง ๑ คน ส่วน อบต. ใดมี ๒ หมู่บ้านให้มี ส.อบต. หมู่บ้านละ ๓ คน

ฝ่ายข้าราชการประจำ มีพนักงานส่วนตำบล เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นประจำองค์การบริหารส่วนตำบล โดยแบ่งโครงสร้างของพนักงานส่วนตำบล ออกเป็นสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และส่วนงานต่างๆ เช่น ส่วนการคลัง ส่วนโยธา ส่วนสาธารณสุข

แผนภาพที่ ๒.๑ โครงสร้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล

ลักษณะหน่วยการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

๑) มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอิสระในการบริหารงานท้องถิ่น โดยที่รัฐได้กระจายอำนาจในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจในการ บริหารงานให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล การกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนในการพัฒนาตำบล การให้อำนาจอิสระในการจัดทำงบประมาณ รายจ่ายอำนาจอิสระในการออกข้อบังคับตำบล เพื่อใช้บังคับในเขตตำบลเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายและอำนาจอิสระในการจัดเก็บรายได้ของตนเองคือภาษีบำรุงท้องถิ่นภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นต้น

๒) มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในระยะเริ่มต้นมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และลับเป็นส่วนใหญ่ สำหรับในส่วนที่เหลือนั้นจะมาโดยตำแหน่ง แต่ก็ก็เป็นตำแหน่งที่มาจากการ

เลือกตั้งจากประชาชนเช่นกัน คือ กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน (ยกเว้นตำแหน่งแพทย์ประจำตำบล) แต่ต่อไปต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงทั้งหมด ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ส่วนฝ่ายบริหาร คือคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลก็จะมีที่มาจากการเลือกของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเช่นเดียวกัน^{๖๐}

รูปแบบการปกครอง แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ

๑. ฝ่ายการเมือง ประกอบด้วยสภา องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในหมู่บ้านๆ ละ ๒ คน โดยที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนเป็นผู้เลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่างในสภาฯ ดังนี้

๑) ประธานสภา ๑ คน

๒) รองประธานสภา ๑ คน

๓) เลขานุการ ๑ คน

วาระการดำรงตำแหน่ง คราวละ ๔ ปี โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ดังนี้

๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติตำบลร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบายแผนพัฒนาตำบล กฎระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๔) คณะกรรมการบริหารสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือกคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ๑ คน และรองนายก ๒ คน

๒. ฝ่ายประจำ ประกอบด้วย

๒.๑ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่บริหารทั่วไปงานธุรการ งานการเจ้าหน้าที่ งานสวัสดิการ งานประชุม งานเกี่ยวกับตราข้อบัญญัติตำบล งานนิติกร งานพาณิชย์ งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล งานจัดข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบัญญัติ งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

๒.๒ ส่วนการคลัง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน การหักเงินภาษีเงินได้และการนำส่งภาษี การตัดโอนเงินเดือน การรายงานเงินคงเหลือ การจัดทำงบ จัดทำบัญชีทุกประเภท งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

๒.๓ ส่วนโยธา ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบงานประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการ งานควบคุมอาคาร งานการก่อสร้าง งานซ่อมบำรุง งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับมอบหมาย

^{๖๐} บัญญัติ พุ่มพันธ์, อบต. ของเรา : ท้องถิ่นของเรา, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บพิตรการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๒๓.

๒.๔ ส่วนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศูนย์เด็กเล็กและอนุบาลงาน ส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประสานและสนับสนุนโรงเรียนประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษา งานส่งเสริมสนับสนุน ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒.๔.๑ ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

สังคมโดยส่วนรวมเป็นสังคมเปิดโอกาส ให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการดำเนินการใดๆ ภายใต้กฎระเบียบของสังคม ในเมื่อระบอบประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับประชาชนในฐานะที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยใช้อำนาจอธิปไตยผ่านทางองค์กรทางการเมืองต่างๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดของตนเอง บทบาทของประชาชนในทางการเมืองจึงมีความสำคัญมาก ซึ่งมีผู้กล่าวว่าประชาธิปไตย คือ เสี่ยงสวรรค์เป็นระบอบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมดำเนินการ เพื่อสร้างสรรค์สังคมของตนเอง กิจกรรมเข้าร่วมทางการเมืองของโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าไปทำหน้าที่ แทน หรืออาจเป็นทางตรง เช่น การประท้วง การร้องเรียน ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้รัฐบาลรับทราบถึงปัญหา เป็นต้น

สมบัติ อารังธัญวงศ์ เขียนไว้ว่า ในส่วนความหมายที่เน้นเจตนารมณ์ของประชาชนนั้น ประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น ประธานาธิบดีคนที่ ๑๖ ของสหรัฐอเมริกา ให้ความหมายของคำว่า ประชาธิปไตยไว้อย่างกระชับและคมคายว่าเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน ผู้นำทางการเมืองเป็นตัวแทนเจตนารมณ์ของประชาชน รัฐบาลจึงเป็นตัวแทนของพรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมาก จึงจะบริหารอำนาจได้เพื่อแสดงให้ประชาชนผู้เลือกตั้งเห็นว่า รัฐบาลสามารถสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เท่านั้น เพราะอำนาจสูงสุดมาจากประชาชน^{๖๑}

สนธิ บางยี่ขัน การปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นในปัจจุบัน จึงมีความสำคัญอย่างมากโดยจะเห็นได้จากการที่รัฐกระจายอำนาจการปกครองให้ท้องถิ่นดังกล่าว เพื่อต้องการที่จะให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถปกครองตนเองได้นับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่ง ซึ่งสอดคล้องตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ได้ทรงมีประกาศตั้งสุขาภิบาล อำเภอท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสงครามเป็นแห่งแรกกระจายอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินในการปกครองตนเองไปให้เป็นอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสดำเนินการปกครองทำนุบำรุง ภายในท้องถิ่นนั้นๆ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของท้องถิ่นนั้นๆใน The Royal Decree for Bangkok sanitary government Gazette (๒๔๔๐) จึงได้ประกาศใช้ระบบสุขาภิบาลขึ้นในกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. ๒๔๔๘ โดยได้แต่งตั้งผู้บริหารชั้นแรกขึ้นจากข้าราชการประจำทั้งสิ้น ได้แก่เสนาบดีกระทรวงนครบาลนายช่างและนายแพทย์ การสุขาภิบาลที่เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกดังกล่าวได้ว่ายังไม่มีลักษณะที่จะมีอำนาจปกครองตนเอง แต่เป็นขั้นแนะแนวทางสำหรับราษฎร ที่จะปกครองตนเองได้ต่อไปในอนาคตจึงได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้เริ่มจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้นในชนบท เพื่อเป็นการทดลองอีกแห่งหนึ่ง ที่ตำบลท่าฉลอมโดยได้ประกาศในหนังสือเทศาภิบาล เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน

^{๖๑}สมบัติ อารังธัญวงศ์, การเมืองอเมริกา, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมธรรมการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๓๘๗.

ร.ศ. ๑๒๔ พร้อมกันนั้นก็ได้อำนาจให้สุขาภิบาลจัดเก็บภาษีโรงเรือนสำหรับบำรุงสุขาภิบาลได้ โดยตราไว้เป็นประกาศแก่ภาษีโรงเรือน จัดสุขาภิบาลตลาดท่าฉลอมประกาศไว้ในหนังสือราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๔ หลังจากได้จัดทดลองขึ้นที่ตำบลท่าฉลอมแล้ว ปรากฏว่าการปฏิบัติงานนี้ได้รับผลสำเร็จเป็นที่พอใจ ฉะนั้น ในปี พ.ศ. ๒๔๕๑ จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๗ ขึ้น แต่ระดับของปัญหาในแต่ละยุคสมัยคือความไม่ต่อเนื่องและการไม่ยอมปล่อยอำนาจจาก ส่วนกลางโดยรัฐบาลจะควบคุมอำนาจจากส่วนกลางเป็นสำคัญ จนถึงในยุคสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖

ได้ทรงทดลองจัดระบอบการเทศบาลขึ้นในรูป “ของดุสิตธานี” อันเป็นนครจำลองเล็กๆ จัดขึ้นในบริเวณพระที่นั่งอัมพรสถาน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๑ เนื่องในการนี้ ได้ทรงตรา ธรรมนูญปกครองบ้านเมืองใช้สำหรับดุสิตธานี มีการออกหนังสือพิมพ์ขึ้นในท้องถิ่นนี้ให้มีเสรีภาพในการติชมได้ เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ในระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบันมีการเลือกตั้งเซษฐบุรุษ และนครภิบาล มีการเก็บภาษีที่ดิน ซึ่งเรียกว่า “ธานีโยปกรณ” ปัญหาคือ ยังอยู่ในระดับความคิดและ ไม่ต่อเนื่องจาก ล้นเกล้ารัชกาลที่ ๕ ที่ทรงวางรูปแบบไว้ในตำบล^{๖๒}

ชูวงศ์ ฉายะบุตร ได้มีการจัดตั้งการปกครองท้องถิ่นในรูปของตำบลตามพระราชบัญญัติปกครองท้องที่พุทธศักราช ๒๔๗๕ เรื่อยมาจนถึงในยุคการเปลี่ยนแปลงการปกครอง คณะปฏิวัติ ๒๔๗๕ จัดตั้งเทศบาลเป็นครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ และวิธีการดังกล่าวระบุไว้ในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๗๖ ซึ่งเป็นงานนโยบายขั้นสำคัญของการทรวมมหาดไทยเรื่องหนึ่งที่ได้เริ่มดำเนินการภายหลังที่ได้มีการปฏิวัติเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ แต่ปัญหาคือการขาดความต่อเนื่องเพราะระบบการเมืองระดับประเทศเกิดความขัดแย้งทางการเมืองเป็นระยะการเปลี่ยนแปลงอำนาจจากรัฐประหารทำให้การบริหารประเทศทั้งระบบเป็นไปด้วยความแก่งแย่งระหว่างกองทัพกับพลเรือน ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่(ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๔๘๖ (ฉบับที่๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยจัดให้มีคณะกรรมการตำบลขึ้น ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ครูประชาบาล และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่นายอำเภอเลือกหมู่บ้านละ ๑ คนมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ ต่อมาได้จัดให้มีการบริหารในรูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” เป็นปีแรก พ.ศ. ๒๕๓๘ เรื่อยมาจนถึง การพัฒนาการปกครองท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรมตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐^{๖๓}

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรประชาธิปไตยที่สำคัญมากที่สุดในระดับฐานรากของประเทศ ซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยประชาชนเลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเป็นอิสระในการดำเนินงานภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

^{๖๒} สันธิ์ บางยี่ขัน, การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก. แสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๔๐), หน้า ๑๕๓ - ๑๕๔.

^{๖๓} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๓), หน้า ๑๙๓.

๒.๔.๒ จุดมุ่งหมายของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล

สนิท จรอนันต์ กล่าวไว้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖) ซึ่งได้บัญญัติให้ยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท โดยไม่รวมเงินอุดหนุน เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลก็เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น พัฒนาไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์รายได้เฉลี่ยของสภาตำบลที่จะยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา^{๖๔}

๒.๔.๓ ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๑. เป็นองค์กรตามกฎหมายที่ทำหน้าที่บริหารจัดการพัฒนาตำบล หมู่บ้าน และชุมชน ตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น
๒. เป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนฐานราก มีความอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารงานภายในกรอบที่กฎหมายกำหนด ทำให้สามารถแก้ไขปัญหา อำนวยความสะดวก และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว
๓. เป็นองค์กรที่มีผู้แทนประชาชนเข้าไปบริหารงานทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และฝ่ายบริหาร คือ นายก องค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบ ทำให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาตำบล หมู่บ้านตรงกับความต้องการอันแท้จริงของประชาชน
๔. เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยในทางปฏิบัติแก่ประชาชนในขอบเขตที่ไม่กว้างนัก ทำให้ประชาชนมองเห็นภาพรวมอย่างชัดเจน และมีส่วนร่วมได้ไม่ยาก
๕. เป็นการสร้างผู้นำทางการเมืองที่จะเข้าสู่เวทีการเมืองในระดับต่างๆ รวมทั้งในระดับชาติต่อไป
๖. เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย^{๖๕}

^{๖๔} สนิท จรอนันต์, ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง), (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุชุมและบุตร จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๖๓.

^{๖๕} บัญญัติ พุ่มพันธ์, อบต. ของเรา : ท้องถิ่นของเรา, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บพิธการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๑๑.

๒.๔.๔ อำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ โดยสรุป ดังต่อไปนี้

๑) องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม” (มาตรา ๖๖)

๒) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มาตรา ๖๗ มีหน้าที่ที่ต้องทำ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - (๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล
 - (๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - (๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - (๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - (๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชนผู้สูงอายุและพิการ
 - (๗) คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - (๘) บำรุงรักษาศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย
- ๓) “ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมาตรา ๖๘ อาจจัดทำกิจการ ในดังต่อไปนี้”

- (๑) ให้น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- (๒) ให้น้ำและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- (๓) ให้น้ำและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
- (๔) ให้น้ำและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
- (๕) ให้น้ำและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์ ฯลฯ
- (๖) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (๗) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- (๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (๙) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (๑๐) ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (๑๑) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (๑๒) การผังเมือง

๔) อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ และ มาตรา ๖๘ นั้นไม่เป็นการตัดอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม หรือองค์การ หรือหน่วยงานอื่นของรับที่จะดำเนินกิจการใดๆเพื่อประโยชน์ของประชาชนในตำบลแต่ต้องแจ้งให้องค์การบริหาร

ส่วนตำบลทราบล่วงหน้าตามสมควรหากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวให้นำความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลไปประกอบการพิจารณาดำเนินการนั้นด้วย (มาตรา ๖๙)

๕) มีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางราชการในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการของทางราชการในตำบล (มาตรา ๗๐)

๖) อาจออกข้อบัญญัติตำบลเพื่อใช้บังคับในตำบลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะกำหนดค่าธรรมเนียมที่จะเรียกเก็บและกำหนดโทษปรับผู้ฝ่าฝืนด้วยก็ได้ (มาตรา ๗๑)

๗) อาจขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้โดยไม่ขาดจากต้นสังกัดเดิม

๘) อาจทำกิจการนอกเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหรือร่วมกับสภาตำบลองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อกระทำการร่วมกันได้

๒.๕ หลักธรรมที่เกี่ยวข้อง

การทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายชีวิตของบุคคลอาจพอศึกษาได้จากคำถามที่ว่า **"แต่ละบุคคลต้องการอะไรในชีวิต"** แม้คำถามนี้จะคำถามพื้นฐานคล้ายหยำปากคอก แต่บ่อยครั้งสำหรับคนไทยจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถตอบคำถามนี้ได้อย่างทั่วไป ความต้องการของมนุษย์ย่อมแตกต่างกันในรายละเอียด แต่ถ้าพิจารณาให้กว้างไกลแล้วก็พอจะทราบได้ว่าความต้องการของคนไทยในยุคปัจจุบันมักมุ่งเน้นที่ความต้องการภายนอกเป็นสำคัญอย่างไรก็ดี หลักธรรมในพระพุทธศาสนาได้ครอบคลุมถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสี่ อันได้แก่อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ปัจจัยนอกเหนือจากนี้ยังรวมถึงความต้องการทางเพศและความต้องการ เกียรติยศชื่อเสียง ซึ่งหลวงพ่อบุญทาสภิกขุเรียกโดยย่อว่า **"กิงกาม เกียรติ"** ดังนั้นความต้องการภายนอกของมนุษย์จึงพอจัดกลุ่มได้คือ

(๑) ความต้องการพื้นฐาน เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และเครื่องบำรุงความสุข

(๒) ความต้องการทางเพศ ความรัก และการเป็นเจ้าของ

(๓) ความต้องการชื่อเสียง เกียรติยศ ตำแหน่งหน้าที่การงาน และการยกย่องในสังคม

กล่าวตามความเป็นจริง ความต้องการทั้ง ๓ นี้ จัดเป็นธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนที่อยากมีอยากได้สิ่งดังกล่าวในชีวิต คำถามที่ต้องตามมาคือทำอย่างไรจึงจะได้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ตามความปรารถนาของตน คำตอบก็คือ การที่จะได้สิ่งต่าง ๆ ตามความต้องการก็ด้วยการ **"ทำงาน"** โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักพุทธธรรมเน้นว่าจำเป็นต้องเป็นการประกอบอาชีพที่ชอบ (สัมมาอาชีวะ) และเป็นการกระทำที่ชอบ (สัมมากรรมันตะ) งานจึงเปรียบเสมือนบันไดทองที่ทอดยาวให้บุคคลก้าวไปสู่เป้าหมายในชีวิต งานที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชีวิตมนุษย์ซึ่งในหลักการของพระพุทธศาสนา ก็ปรากฏคำสอนที่ว่า **"บุคคลผู้ทอดทิ้งการทำงาน ย่อมสูญเสียผลประโยชน์อันควรได้จากชีวิต"**

นอกจากนี้ปรัชญาเมธีหลายท่านก็ได้กล่าวในทำนองเดียวกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา ดังเช่น วอลแตร์ถือว่า "งานคือรากฐานของชีวิตมนุษย์" เวอร์ยิล กล่าวเสริมว่า "การมุ่งมั่นทำงานอย่างแท้จริง ย่อมชนะทุกสิ่งทีขวางกั้น" และคำพังเพยในประเทศไทยสมัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ก็มีอยู่ว่า "งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข" เป็นต้น

ในทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง อยู่หลายอย่าง ซึ่งถ้านำมาปรับใช้ในการเลือกตั้งจะทำให้การการเลือกตั้งหรือการสรรหาบุคคลเข้ามาบริหารงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเทศบาล และในองค์การบริหารส่วนตำบล บุคคลที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เข้ามาบริหารงาน งานทุกด้านที่เข้าบริหารก็จะมีประสิทธิภาพเพราะประชาชนเข้าเลือกตั้งโดยใช้หลักธรรมเป็นใหญ่ ซึ่งผู้วิจัยจะยกหลักธรรมที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิจัย ๒ หลักธรรม คือ ๑. หลักอริยปัตถ์ ๓ และ ๒. สังคหวัตถุ

๒.๕.๑ หลักอริยปัตถ์

เพื่อเป็นการนอบน้อมต่อพระพุทธองค์ จะได้ยกอริยปัตถ์ ๓ ที่มีมาในอริยปัตถ์สูตร ในพระไตรปิฎก อังคุตตรนิกาย เอก-ทุก-ติกนิบาต ว่า

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย อริยปัตถ์ ๓ อย่างนี้ ๓ อย่างเป็นไฉน คือ อัตตาริยปัตถ์ ๑ โลกาธิปัตถ์ ๒ ธรรมาริยปัตถ์ ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ อัตตาริยปัตถ์ เป็นไฉน...จิตที่เป็นสมาธิแล้วจักมีอารมณ์แน่วแน่ ดังนี้ เธอทำตนเองแลให้ใหญ่ แล้วละอกุศล เจริญกุศล ละกรรมที่มีโทษ เจริญกรรมที่ไม่มีโทษ บริหารตนให้บริสุทธิ์ ดูกรภิกษุทั้งหลายนี้เรียกว่า อัตตาริยปัตถ์ฯ”

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็ โลกาธิปัตถ์ เป็นไฉน เราออกบวชเป็นบรรพชิต ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งความมี และความไม่มีเช่นนั้น ก็แต่เราเป็นผู้อันชาติ ชรา มรณะ โสกะปริเทวะทุกข์ โทมนัส อุปายาสครอบงำแล้ว ชื่อว่าเป็นผู้มีทุกข์ครอบงำแล้ว มีทุกข์ท่วมทับแล้ว ไฉนความทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้จะพึงปรากฏ จิตที่เป็นสมาธิแล้วจักมีอารมณ์แน่วแน่ดังนี้ เธอทำโลกให้เป็นใหญ่ แล้วละอกุศล เจริญกุศล ละกรรมที่มีโทษ เจริญกรรมที่ไม่มีโทษ บริหารตนให้บริสุทธิ์ ดูกรภิกษุทั้งหลายนี้เรียกว่า โลกาธิปัตถ์

ดูกรภิกษุทั้งหลายก็ ธรรมาริยปัตถ์ เป็นไฉน ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราออกบวชเป็นบรรพชิต ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งจีวร ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งบิณฑบาต ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งเสนาสนะ เราออกบวชเป็นบรรพชิต ไม่ใช่เพราะเหตุแห่งความมีและความไม่มีเช่นนั้น ก็แต่เราเป็นผู้อันชาติ ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ ทุกข์โทมนัส อุปายาส ครอบงำแล้ว ชื่อว่าเป็นผู้มีทุกข์ท่วมทับแล้ว ไฉนความทำที่สุดแห่งกองทุกข์ทั้งสิ้นนี้จะพึงปรากฏ พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคตรัสดีแล้ว อันบุคคล พึงเห็นเอง ไม่ประกอบด้วยกาล ควรเรียกให้มาดู ควรน้อมเข้ามาในตน อัน วิญญูชน จะพึงรู้เฉพาะตน ก็เพื่อนสหพรหมจารีผู้ที่รู้ อยู่ เห็นอยู่ มีอยู่แล เธออย่า ศึกษาว่า ก็ความเพียรที่เราปรารภแล้วจักไม่ย่อหย่อน สติที่เข้าไปตั้งมั่นแล้ว สติที่เข้าไปตั้งมั่นแล้วจักไม่หลงลืม กายที่สงบระงับแล้วจักไม่ระส่ำระสาย จิตที่เป็นสมาธิแล้วจักมีอารมณ์แน่วแน่ดังนี้ เธอทำธรรมนั้นแหละให้เป็นใหญ่ แล้วละอกุศล เจริญกุศล ละ

กรรมที่มีโทษ เจริญกรรมที่ไม่มีโทษ บริหารตนให้บริสุทธิ์ ดุริยภิกษุทั้งหลายนี้เรียกว่า ธรรมาธิปไตย ดุริยภิกษุทั้งหลาย อธิปไตย ๓ อย่างนี้แลฯ” ^{๖๖}

อธิปไตย ๓ คือความเป็นใหญ่, ภาวะที่ถือเอาเป็นใหญ่

๑. อัตตาทิปไตย คือความมีตนเป็นใหญ่

๒. โลกาธิปไตย คือถือโลกเป็นใหญ่

๓. ธัมมาธิปไตย คือถือธรรมเป็นใหญ่ ^{๖๗}

เมื่อนำศัพท์ คือ ปชา + อธิปไตย มารวมกัน ก็จะได้ศัพท์ที่สมบูรณ์ คือ ประชาธิปไตย ซึ่งแปลว่า การปกครองที่ยิ่งใหญ่โดยยึดเสียงของประชาชนส่วนมากเป็นเกณฑ์ หรือจะแปลให้กระชับเข้า คือ การปกครองโดยยึดเสียงข้างมากเป็นใหญ่นั้นเอง และในที่นี้ถ้าเราประยุกต์ธรรม ประชาธิปไตยก็ได้แก่โลกาธิปไตย เพราะหลักอธิปไตยน่าจะเป็นหลักทั่วไปที่สามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจได้ทุกเรื่อง รวมทั้งหลักการปกครองด้วย

ในปัจจุบันมีนักวิชาการหลายท่าน ได้อธิบายความหมายของ อธิปไตย ๓ ไว้อย่างสนใจ ดังนี้

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวว่า อธิปไตยหรือความเป็นใหญ่ โดยนัยแห่งคำสอนในศาสนาพุทธมีอยู่ ๓ ประการคือ

๑. โลกาธิปไตย หมายถึง การถือกระแสโลกเป็นใหญ่ และโลกในที่นี้หมายถึงคน จะเห็นได้ในคำสอนของพระพุทธองค์ที่ตรัสว่า โลกคือหมู่สัตว์ ดังนั้นโลกาธิปไตยตามความหมายนี้เทียบได้กับคำว่า ประชาธิปไตยที่ถือคนส่วนใหญ่เป็นหลัก

๒. อัตตาทิปไตย หมายถึง การถือตัวเองเป็นใหญ่ โดยไม่นำพาว่าคนอื่นจะเห็นเป็นอย่างไร จึงน่าจะเทียบได้กับคำว่า เผด็จการ

๓. ธรรมาธิปไตย หมายถึง ถือความถูกต้องเป็นใหญ่ อันถือได้ว่าเป็นหัวใจที่ปรากฏอยู่ได้ทั้งในโลกาธิปไตย และอัตตาทิปไตย เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำกับให้ผู้กระทำไม่ว่าจะถือโลกเป็นใหญ่ตามข้อ ๑ หรือถือตัวเองเป็นใหญ่ตามข้อ ๒ ดำรงอยู่ได้โดยที่ผู้คนในสังคมยอมรับ ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่มีธรรมาธิปไตยกำกับไม่ว่าจะเป็นโลกาธิปไตย หรืออัตตาทิปไตย ที่มีอำนาจล้นฟ้าแค่ไหนถึงจุดหนึ่งแล้วก็ต้องมีอันพังทลายลง เพราะผู้คนในสังคมมองเห็นภัย และลุกขึ้นมาต่อต้านพร้อมกัน ^{๖๘}

ศาสตราจารย์พิเศษจำนงค์ ทองประเสริฐ ถ้าหากบ้านเมืองใดเกิดบ้านแตกสาแหรกขาด ไม่มีใครเคารพในต้วบทกฎหมาย ซึ่งเราเรียกว่า “บ้านเมืองไม่มีชื่อไม่มีแป” อันหมายถึงว่า แม้จะมีกฎหมายก็เสมือนไม่มีกฎหมาย ใครอยากทำอะไรก็ได้โดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น ปราศจากความเมตตากรุณาต่อกัน คนมีปัญญามากก็จะหลอกลวงคนมีปัญญาน้อย คนมีกำลังมากก็จะรังแกคนที่กำลังน้อย บ้านเมืองก็จะเต็มไปด้วยความวุ่นวายเดือดร้อน กฎหมายก็ไม่มี ความหมาย

^{๖๖} อิง.ตีก. (ไทย) ๒๐ / ๔๗๙ / ๑๘๖.

^{๖๗} อิง.ตีก. (ไทย) ๒๐ / ๔๐ / ๒๐๑.

^{๖๘} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, พิมพ์ครั้งที่ ๙. (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๑๒๓.

อะไร คนก็จะใช้ “กฎหมาย” แทนกฎหมาย อย่างนี้เราเรียกว่า “อนาธิปไตย” คือการปกครองที่ไม่มีใครเป็นใหญ่แล้ว

การปกครองไม่ว่าจะเป็นแบบเอกราธิปไตย คณาธิปไตย หรือประชาธิปไตย ก็ตาม จะไม่มีวามหมายอะไรเลย ถ้าหากกฎหมายไม่ให้ความเป็นธรรมแก่สังคมและผู้ปกครองไม่มีคุณธรรม ไม่ยึดมั่นตามตัวบทกฎหมายอย่างเคร่งครัดหรือบางทีก็มี ๒ มาตรฐานบ้าง หลายมาตรฐานบ้าง

“อธิปไตย” ดังที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นอธิปไตยหรือความเป็นใหญ่ในทางการเมือง ส่วนในทางพระพุทธศาสนานั้น ท่านแบ่งเรื่อง “อธิปไตย” หรือความเป็นใหญ่นี้ออกเป็น ๓ ชนิดด้วยกันคือ

๑. อัตตาธิปไตย หมายถึง การถือเอาตนเป็นใหญ่คือการชอบทำอะไรตามใจตัวเองหรือเอาแต่ใจตัวเองหรือจะพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือการถือเอาอารมณ์ตนเป็นใหญ่หรือพวกเจ้าอารมณ์ ในฐานะที่มนุษย์เราเป็นสัตว์สังคม จำเป็นจะต้องอยู่ร่วมกันในสังคม การที่จะทำอะไร จะเอาแต่ใจตัวเองอย่างเดียวไม่ได้ เพราะคนเราย่อมมีความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ กัน อย่างภาษาพระท่านว่า “นานาจิตตัง” ถ้าเราจะถือแต่ใจเราเป็นใหญ่ คนอื่นเขาย่อมมีสิทธิที่จะถือใจเขาเป็นใหญ่ได้เช่นเดียวกัน เมื่อต่างคนต่างถือเอาตนเป็นใหญ่ ต่างคนก็ต่างจะเอาแต่ใจตัว ก็ย่อมก่อให้เกิดความขัดเคืองกัน การทะเลาะวิวาท และต่อสู้ประหัตประหารกันที่สุดในที่สุด อย่างน้อยที่สุด คนที่ทำอะไรเอาแต่ใจตัวเองนั้น ย่อมไม่เป็นที่พึงปรารถนาของใคร ไม่มีใครอยากคบหาสมาคมด้วย เพราะเป็นคนเจ้าอารมณ์ เดี่ยวอารมณ์ดี เดี่ยวอารมณ์ร้าย เอาใจยาก แต่ในด้านดีก็มีเหมือนกัน ถ้าหากเราเป็นคนดีมีคุณธรรม เราจะหาความดี ก็ไม่ต้องคำนึงถึงว่าจะมีคนอื่นเขาคอนแครงเราว่าโกงหรือไม่ เมื่อเราเห็นว่าเป็นความดีแล้ว แม้ใครจะว่าเราผิด ไม่ทันโลก เราก็ไม่ต้องไปคำนึงถึงคำกล่าวหาของคนพาลเช่นนั้น เมื่อเราเห็นว่าการดีมีคุณธรรม การสุบสุพร เป็นต้น เป็นอภัยมุข ไม่ใช่สิ่งที่ดีงาม เราก็ไม่ประพฤติหรือปฏิบัติอย่างที่คนอื่น ๆ เขาทำกัน อย่างนี้ชื่อว่า เราเป็นตัวของตัวเอง ดังนั้นคำว่า “อัตตาธิปไตย” จึงอาจเป็นได้ทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี ทั้งขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางด้านจิตใจและภูมิธรรมของคน

๒. โลกาธิปไตย หมายถึงการเอาโลกเป็นใหญ่ถือความนิยมของสังคมเป็นหลัก โดยไม่คำนึงถึงว่าการกระทำเช่นนั้นจะดีงามหรือเหมาะสมหรือไม่ เห็นว่าเขาทำอะไรกัน ก็พลอยทำตามเขาไป อย่างนั้นเองแล้วแต่ “พวกมากลากไป” ไม่เป็นตัวของตัวเอง มักเป็นคนที่ไม่มียุติธรรม คำว่า “โลกาธิปไตย” อธิปไตย

๓. ธรรมาธิปไตย หมายถึง การถือธรรมะเป็นใหญ่ การกระทำอะไรที่ทาลงไปแล้ว ย่อมมีผลสะท้อนออกมา ๒ รูปแบบเสมอไป คือ จากพวกที่เห็นด้วย ก็จะบอกว่า “ดี” และพวกที่ไม่เห็นด้วยก็ต้องบอกว่า “ไม่ดี” เช่นกัน การที่จะตัดสินใจให้เด็ดขาดลงไปว่า แค่นั้นดี แค่นั้นชั่วนั้น หาไม่ได้ เพราะไม่มีการแบ่งเขตที่แน่นอนอะไรก็ตามที่เมื่อทาลงไปแล้ว ตัวผู้ทำก็ไม่เดือดร้อน ผู้อื่นหรือสังคมก็ไม่เดือดร้อน วิญญูชนคือนักปราชญ์ที่มีศีลธรรมมีคุณธรรมสูงก็สรรเสริญ อย่างนี้เรียกว่าเป็น “บุญ” ^{๖๔}

^{๖๔} จานงค์ ทองประเสริฐ, วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://www.asia.tu.ac.th/journal/EA_Journal14_2/A1.pdf [๑๒ มิ.ย. ๒๕๕๖].

๒.๕.๒ สังคหัตถุ

นอกจากจะศึกษาแนวคิดทฤษฎีของประเทศตะวันตก และนักวิชาการหลายท่านแล้ว ผู้วิจัยยังได้นำหลักธรรมที่สร้างเสริมความสามัคคีและการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขของการคนในองค์กร คือ หลักสังคหัตถุ ๔ มาประกอบการวิจัย ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงตรัสไว้ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๑ ว่า

“ภิกษุทั้งหลาย สังคหัตถุ (ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยว) ๔ ประการนี้ สังคหัตถุ ๔ ประการ อะไรบ้าง คือ

๑. ทาน (การให้)
๒. เปยยวัชชะ (วาจาเป็นที่รัก)
๓. อัตถจริยา (การประพฤติประโยชน์)
๔. สมานัตตตา (การวางตนสม่ำเสมอ)

ภิกษุทั้งหลาย สังคหัตถุ ๔ ประการนี้แล

ทาน เปยยวัชชะ อัตถจริยาในโลกนี้และสมานัตตตาในธรรมนั้นๆตามสมควรสังคหธรรม เหล่านี้แลช่วยอุ้มชูโลก เหมือนลิมสลักที่ยึดคุมรถซึ่งแล่นไปไว้ได้ฉะนั้น

ถ้าไม่พึงมีธรรมเหล่านี้ มารดาหรือบิดาก็ไม่พึงได้การนบถือหรือการบูชาเพราะบุตรเป็น เหตุ แต่เพราะบัณฑิตเล็งเห็นความสำคัญของสังคหธรรมเหล่านี้ ฉะนั้น บัณฑิตเหล่านั้นจึงถึงความ เป็นใหญ่และเป็นผู้ว่าสรรเสริญ”^{๗๐}

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของสังคหัตถุ ๔ ธรรมเครื่องยึดเหนี่ยวใจคน และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี ดังต่อไปนี้

๑) ทาน ให้ปัน คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วยปัจจัยสี่ ทุนหรือทรัพย์สินสิ่งของ ตลอดจนให้ความรู้ความเข้าใจ และศิลปวิทยา

๒) ปิยวาจา พูดอย่างรักกัน คือ กล่าวคำสุภาพ ไพเราะ น่าฟัง ชี้แจงแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีเหตุผลเป็นหลักฐาน ชักจูงในทางที่ดีงาม หรือคำแสดงความเห็นอกเห็นใจ ให้กำลังใจ รู้จักพูดให้เกิดความเข้าใจดี สามานสามัคคี เกิดไมตรี ทำให้รักใคร่นบถือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

๓) อัตถจริยา ทำประโยชน์แก่เขา คือ ช่วยเหลือด้วยแรงกาย และชวนช่วยช่วยเหลือกิจการต่างๆ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ รวมทั้งช่วยแก้ไขปัญหาและช่วยปรับปรุงส่งเสริมในด้านจริยธรรม

๔) สมานัตตตา เอาตัวเข้าสมาน คือ ทำตัวให้เข้ากับเขาได้ วางตนเสมอต้นเสมอปลาย ให้ความเสมอภาค ปฏิบัติสม่ำเสมอกับต่อคนทั้งหลาย ไม่เอาเปรียบและเสมอในสุขทุกข์คือ ร่วมสุขร่วมทุกข์ ร่วมรับรู้ ร่วมแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขร่วมกัน^{๗๑}

^{๗๐} วจ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๓๒, ๒๕๖/๕๐-๕๑, ๓๗๓.

^{๗๑} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), **ธรรมบุญชีวิต**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๓ - ๑๔.

พุทธทาสภิกขุ ได้กล่าวถึงหลักการบริหารคนว่า การบริหารคนนี้ยังมีสิ่งลึกลับ อีกอย่างหนึ่ง คือ เครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ เราไวใจเขา เรารักเขา เราหวังดีต่อเขา อย่างนี้เป็น เครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจ คงได้ยินได้ฟังมาแล้วจากหนังสือธรรมะทั่วๆ ไป เรื่อง สังคหวัตถุ

- การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- การพูดจาไพเราะ
- การบำเพ็ญประโยชน์
- การทำตัวให้เป็นเกลอ หรือ เป็นเพื่อนมากกว่าที่จะเป็นนาย

หรือเรียกว่าความงดงามในความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อันเป็นเครื่องห่วงเหนี่ยว ให้เกิดความร่วมมือกันได้^{๗๒}

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ได้ให้ความหมายตามหลักจริยศาสตร์สังคมของพุทธศาสนา เรื่อง สังคหวัตถุ ๔ หรือ หลักปฏิบัติตนตามหลักจิตวิทยาสังคมเพื่อให้เกิดความนิยมชมชอบและเคารพนับถือแก่ผู้อื่น หรือสังคมของชุมชนต่าง ๆ คือ

๑) ทาน หรือ การให้ปันสิ่งของตนเองแก่ผู้อื่นที่ควรปัน เพราะ ทาน หมายถึง

๑.๑ ธรรมทาน หรือการบริจาคทางจิตใจ

๑.๒ อามิสทาน หรือการบริจาคทางวัตถุ

๒) ปิยวาจา หรือการเจรจาใช้คำพูดของตนต่อผู้อื่นด้วยความสุภาพอ่อนโยนให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและเหมาะสมแก่สังคมชุมชนทุกชั้น เพื่อให้ชุมชนหรือบุคคลเหล่านั้นเคารพนับถือ ปิยวาจານี้ ใช้กับมิตรสหายของตน ย่อมจะทำให้มิตรสหายเหล่านั้นรักใคร่ รู้จักเจรจาสุภาพอ่อนโยน กับครูอาจารย์ การใช้หลักจริยศาสตร์สังคมในเรื่อง ปิยวาจา นั้น ผู้ใช้จำต้องมีสติควบคุมตนเอง และสามารถบังคับจิตใจตนเองได้ทุกขณะ (mind's control or self control)

๓) อัตถจริยา หมายถึง การสอนให้บุคคลนั้น มีหน้าที่ทางมนุษยสัมพันธ์ทุกระดับชั้นมีหน้าที่ช่วยเหลืออุปการะหรือสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

๔) สมานัตตตา หมายถึงการปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเองสม่ำเสมอโดยไม่ถือตัวและให้เข้ากับสังคมของชุมชนได้ทุกชั้น^{๗๓}

พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย ได้ให้ความหมายว่า สังคหวัตถุ ๔ คือ ข้อปฏิบัติสำหรับการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน

๑) ทาน การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แบ่งปัน มีน้ำใจต่อกันและกัน ได้แก่ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่การแบ่งปันความสุขให้แก่กันและกัน ทั้งที่เป็นวัตถุสิ่งของ และแบ่งปันน้ำใจต่อบุคคลในครอบครัว ไม่ตระหนี่ถี่เหนียวใช้สอยหรือบริโภคสิ่งของแต่เพียงผู้เดียว

๒) ปิยวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพ อ่อนโยน พูดด้วยจิตที่ปรารถนารู้จักกาลเวลาในการพูดอย่างเหมาะสม และรู้จักการใช้คำพูด ไม่ใช่วาจาหักล้างเชือดเฉือนจิตใจของผู้อื่น

^{๗๒} พุทธทาสภิกขุ, **บริหารธุรกิจแบบพุทธ**, (กรุงเทพมหานคร : อตัมมโย, มปป.), หน้า ๑๕.

^{๗๓} สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า อ่างใน จุฑาทิพย์ แก้วมณี, การสร้างชุดการสอนหลักธรรม เรื่อง สังคหวัตถุ ๔ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสำหรับสามเณร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดสุวรณรังสรรค์ จังหวัดระยอง สังเกตการณ์ศาสนา, **งานนิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖), หน้า ๒๕-๒๖.

หรือวาจาที่เป็นคำหยาบคาย กระด้างกระเดื่อง ดุด่าเสียดสี อันจะก่อให้เกิดการขัดใจกันในครอบครัวได้

๓) อัตถจริยา การช่วยเหลือ บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น ได้แก่การสงเคราะห์เกื้อกูลกันของบุคคลในครอบครัว เช่น การช่วยเหลือการทำงาน แบ่งเบาภาระของกันและกัน

๔) สมานัตตตา การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสถานภาพ บทบาท หน้าที่ของตนโดยวางตนเสมอต้นเสมอปลาย สามารถเข้ากับผู้อื่นได้^{๗๔}

โดยสรุป สังคหวัตถุ ๔ คือ หลักธรรมอันเป็นเครื่องจรโลงสังคม เป็นหลักธรรมที่สร้างความสงบสุขสามัคคี สร้างความเกื้อกูลกัน สร้างความผูกพันรักรักใคร่กลมเกลียว และเชื่อมสัมพันธ์กันของคนในสังคม ซึ่งประกอบด้วย ทาน, ปิยวาจา, อัตถจริยา, และสมานัตตตา

ทาน คือ การให้ การแบ่งปัน การให้ในที่นี้เป็นการให้ใน ๒ ลักษณะ คือ ให้เพื่อการสงเคราะห์ และการให้เพื่อตอบแทน หรือแลกเปลี่ยน การให้เพื่อการสงเคราะห์เป็นการช่วยเหลือที่ไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ จากผู้รับโดย มีเจตนาให้เขาเหล่านั้นได้รับสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์ ส่วนการให้เพื่อตอบแทน หรือ แลกเปลี่ยน เป็นการให้โดยมีเงื่อนไขหรือเหตุปัจจัยต่างกันไป เช่น องค์กรให้ค่าตอบแทนหรือค่าตอบแทนพิเศษแก่บุคลากรอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม นี่ถือว่าเป็นการตอบแทนการทำงานที่บุคลากรตั้งใจทำงานจนงานนั้นประสบความสำเร็จ องค์กรได้รับผลสำเร็จของงานไป บุคลากรได้รับค่าตอบแทน ทั้งองค์กรและบุคลากรต่างก็ได้รับการตอบแทนอย่างเหมาะสมตามฐานะของตน การที่องค์กรให้การพัฒนาด้านความรู้แก่บุคลากรเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นตัวอย่างของการให้เพื่อแลกเปลี่ยน

ปิยวาจา คือ การสื่อสารกันด้วยถ้อยคำที่ดีและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น การสื่อสารในเชิงสร้างสรรค์ ปิยวาจาในที่นี้มีได้หมายถึงถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานเท่านั้น แต่หมายรวมถึง การติดเพื่อก่อการว่ากล่าวเมื่อกระทำผิดเพื่อให้ปรับปรุงแก้ไขในสิ่งที่ผิดพลาดไป

อัตถจริยา คือ การสร้างสรรค์สิ่งที่ดี มีคุณประโยชน์แก่ส่วนรวม สัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน การร่วมกันทำงานตามหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบให้ดีที่สุด รวมถึงการสงเคราะห์ การดูแลเอาใจใส่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การส่งเสริมกันให้เกิดผลสำเร็จของงาน อัตถจริยาจึงเปรียบเสมือนการผสาน การเชื่อมต่อกันของระบบย่อยในสังคมเพื่อเกิดผลสำเร็จของงานในภาพรวม

สมานัตตตา คือ การประพฤติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย การไม่เลือกปฏิบัติการรู้จักวางตนให้เหมาะสมตามเวลา สถานที่ และตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง การร่วมทุกข์ร่วมสุขระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และองค์กร

^{๗๔} พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย (แก้ววงศ์น้อย), “แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมในสถาบันครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา”, วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๑๙.

๒.๖ ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๒.๖.๑ ประวัติอำเภอท่าตะโก

อำเภอท่าตะโก เริ่มตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๓ อยู่ที่บ้านเขาน้อย ตำบลท่าตะโก เรียกว่า อำเภอเขาน้อย หรือ อำเภอดอนคา ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด เพราะเขาน้อยและดอนคา อยู่ติดกัน สมัยนั้นนิยมเรียกตำบลที่ตั้งของอำเภอ และนายอำเภอคนแรกชื่อ หลวงมหาไถไทย

พ.ศ. ๒๔๖๐ จึงเปลี่ยนชื่อ เป็นอำเภอท่าตะโก มีหลวงวรวัชรบุรารักษ์ เป็นนายอำเภอคนแรก

สาเหตุชื่ออำเภอท่าตะโกนั้น มีประวัติมาว่า เมื่อมีราษฎรมาตั้งบ้านเรือนอยู่กันหนาแน่น ในระยะนี้ คือ บริเวณริมคลองมีท่อน้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง มีต้นตะโกใหญ่ขึ้นอยู่ ใช้เป็นที่อาศัยร่มเงาเวลาประชาชนไปตักน้ำ อาบน้ำ หรือนำวัว ควายไปพัก ประชาชนทั่วไปจึงเรียกว่า ตำบลท่าตะโก เมื่อมาตั้งเป็นอำเภอที่นี้อีก จึงใช้ชื่อว่า อำเภอท่าตะโก มาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

๒.๖.๒ ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอท่าตะโกตั้งอยู่ทางตอนกลางค่อนไปทางทิศตะวันออกของจังหวัดมีเนื้อที่ ๖๐๗.๒๓ ตร.กม มีพื้นที่ ๓๗๙.๕๑๖ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอข้างเคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอชุมแสงและอำเภอหนองบัว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอหนองบัวและอำเภอไพศาลี

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอไพศาลี อำเภอตากฟ้า และอำเภอพยุหะคีรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอพยุหะคีรี อำเภอเมืองนครสวรรค์ และอำเภอชุมแสง

๒.๖.๓ การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอท่าตะโกแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น ๑๐ ตำบล ๑๐ หมู่บ้าน ได้แก่

๑. ท่าตะโก (Tha Tako)	๗	หมู่บ้าน
๒. พนมรอก (Phanom Rok)	๔	หมู่บ้าน
๓. หัวถนน (Hua Thanon)	๑๐	หมู่บ้าน
๔. สายลำโพง(Sai Lamphong)	๑๖	หมู่บ้าน
๕. วังมหากร (Wang Mahakon)	๑๑	หมู่บ้าน
๖. ดอนคา (Don Kha)	๑๗	หมู่บ้าน
๗. ทำนบ (Thamnop)	๖	หมู่บ้าน
๘. วังใหญ่ (Wang Yai)	๙	หมู่บ้าน
๙. พนมเศษ (Phanom Set)	๑๐	หมู่บ้าน
๑๐. หนองหลวง (Nong Luang)	๑๐	หมู่บ้าน

๒.๖.๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอท่าตะโกประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๑ แห่ง ได้แก่

๑. เทศบาลตำบลท่าตะโก ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลท่าตะโก
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะโก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าตะโก (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลท่าตะโก)
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลพนมรอก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพนมรอกทั้งตำบล
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหัวถนนทั้งตำบล
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลสายลำโพง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสายลำโพงทั้งตำบล
๖. องค์การบริหารส่วนตำบลวังมหากร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวังมหากรทั้งตำบล
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนคา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดอนคาทั้งตำบล
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลท้านบ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท้านบทั้งตำบล
๙. องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหญ่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวังใหญ่ทั้งตำบล
๑๐. องค์การบริหารส่วนตำบลพนมเศษ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลพนมเศษทั้งตำบล
๑๑. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองหลวงทั้งตำบล^{๗๕}

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้างานวิจัยที่มีลักษณะประเด็นที่ใกล้เคียงกันมาประกอบกับการศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

ดุสิต กลางประพันธ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาอำเภอหนองสูง พบว่า พฤติกรรมการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส.) และระดับท้องถิ่น (ส.จ.) ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งของอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ส่วนใหญ่มีการไปเลือกตั้งในช่วงเช้ามืดถึงเที่ยง เมื่อเลือกแล้ว จะไม่บอกว่าเลือกใคร และนิยมไปเป็นกลุ่ม ๔-๕ คน ก่อนเลือกจะตรวจดูรายชื่อผู้สมัครแล้วเข้าคูหา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใครนั้น จะพิจารณาจากลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม ความน่าไว้วางใจหรือความน่าเชื่อถือของผู้สมัคร นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาจากพรรคที่สังกัดว่ามีนโยบายที่ชัดเจนที่จะให้ประโยชน์กับประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม มีความเข้มแข็งมั่นคงพอที่จะทำประโยชน์ให้กับประชาชนได้จริงหากได้เป็นรัฐบาล ส่วนรูปแบบในการหาเสียงที่เห็นว่ามีส่วนต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงนั้น ได้แก่ การเปิดเวทีปราศรัยตามจุดสำคัญ ๆ และการเข้าถึงประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งก่อนการเลือกตั้ง และในระหว่างการเลือกตั้ง^{๗๖}

^{๗๕}สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖, (อัดสำเนา).

^{๗๖}ดุสิต กลางประพันธ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ และระดับท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี), ๒๕๕๒.

ธนิยา ปัญญาแก้ว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๓ ประการ คือ ประการแรกเพื่อทราบถึงระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงใหม่ ประการที่สอง เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในความพึงพอใจในงานของข้าราชการครู กลุ่มต่าง ๆ เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ และการศึกษา

สำหรับปัจจัยเชิงใจ และปัจจัยค้ำจุนที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการครู ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยเชิงใจ ซึ่งได้แก่ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในงาน และความสำเร็จของงาน และปัจจัยค้ำจุน ซึ่งได้แก่ เงินเดือน การเลื่อนตำแหน่ง สถานที่ทำงาน นโยบายสวัสดิการ โอกาสพัฒนาตนเอง ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน กับผู้บังคับบัญชา โดยพิจารณาจากภาพรวมแล้ว ผลปรากฏว่า ปัจจัยเชิงใจ และปัจจัยค้ำจุน มีความสัมพันธ์กับระดับความพอใจและความสุขในการทำงานของข้าราชการครูค่อนข้างสูง

นอกจากนี้ยังพบว่า ข้าราชการครูส่วนใหญ่ยังมีความพึงพอใจและมีความสุขในการทำงานอยู่ จึงสมควรอย่างยิ่งที่ผู้บริหารระดับสูง จะได้หาทางสนับสนุน ส่งเสริม และปรับปรุงปัจจัยเชิงใจต่าง ๆ และปัจจัยค้ำจุน ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นให้ดียิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ครูมีกำลังใจ มีความพอใจและความสุขในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้เกิดผลดีในวงการศึกษาและประเทศชาติต่อไป^{๗๑}

นายธเนศ ขามช่วง ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นต่างๆ พบว่า “ประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ด้านความรู้ ความสามารถ รองลงมาได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรมด้านคุณลักษณะส่วนตัวและด้านภูมิหลัง”^{๗๒}

ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับชาติ และระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำยืน อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า

๑) ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลน้ำยืน อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี มีความคิดเห็นในการพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนทางการเมืองระดับชาติ ในด้านภาพลักษณ์ส่วนตัวของผู้สมัคร ด้านภาพลักษณ์ของพรรคที่สังกัด ด้านปฏิบัติการทางการเมืองของผู้สมัคร และด้านปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ เฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

^{๗๑} ธนิยา ปัญญาแก้ว, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๑.

^{๗๒} ธเนศ ขามช่วง, “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี”, รายงานการค้นคว้าอิสระศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๗๔.

๒) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนทางการเมืองระดับท้องถิ่น คือ สมาชิกเทศบาล (ส.ท.) ในด้านภาพลักษณ์ส่วนตัวของผู้สมัคร ด้านตระกูล/เครือข่าย ด้านปฏิบัติการทางการเมืองของผู้สมัคร และด้านปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านอุปสรรคปัญหาที่พบในการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับชาติและระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำเย็น อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี คือ ในการสมัครรับเลือกตั้งผู้สมัครที่มาให้เลือกไม่มีความหลากหลายทั้งอาชีพ วิชาชีพ รวมทั้งนโยบายใหม่ ๆ และผู้สมัครที่ที่มาสมัครส่วนใหญ่มีแต่หน้าเดิม ๆ ทำให้ในการตัดสินใจจึงต้องขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ส่วนตัวของผู้สมัครที่ได้รับข่าวสารมาและหัวคะแนนที่เข้ามาโดยการขอให้เลือก^{๗๙}

ศรีเพ็ญ ช่วงไรสง ได้ทำการวิจัยโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทศวรรษหน้าโดยใช้เทคนิคเดลฟายในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ กลุ่มประกอบด้วยกลุ่มนักการเมืองกลุ่มนักวิชาการและกลุ่มสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เลือกแบบเจาะจงกลุ่มละ ๗ คน รวม ๒๘ คน ตอบแบบสอบถาม ๓ รอบ โดยรอบแรกเป็นการตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดและในรอบ ๒ และ ๓ เป็นการตอบแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแล้ว นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่าง ควอไทล์ ผลการวิจัยปรากฏว่า

๑. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณลักษณะส่วนตัว

๑.๑ บุคลิกภาพ ควรมีความสุภาพเรียบร้อย ไม่ก้าวร้าว มีสัจจะ พูดจริงทำจริง มีการวางตัวที่เหมาะสม มีความละเอียดรอบคอบ สามารถสรุปประเด็นได้ดี มีความรวดเร็วในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา มีปฏิสัมพันธ์เป็นเลิศในการแก้ไขปัญหา มีความหนักแน่นมั่นคง มีความกระตือรือร้น และตื่นตัวอยู่เสมอ มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีอารมณ์เยือกเย็นมีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยว มีความอดทนและอดกลั้นสูง เชื่อมั่นในอุดมการณ์และมีความเป็นสุภาพบุรุษ

๑.๒ มนุษยสัมพันธ์ ควรมีการวางตัวเป็นกันเองกับประชาชน ผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลทั่วไปในสังคมได้เป็นอย่างดี มีทำที่ที่เป็นมิตรสนใจเห็นใจผู้อื่น ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกิจกรรมของสังคม ให้ความสำคัญกับบุคคลกลุ่มเสมอภาคกัน เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ และให้คำปรึกษาแนะนำกับประชาชน ผู้ร่วมงาน และบุคคลทั่วไป

๑.๓ ความประพฤติ ควรมีการประพฤติตนเป็นที่น่าเชื่อถือทั้งการกระทำและการพูด รู้จักประมาณตนเองและสำรวจตนเองอยู่เสมอ มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความหนักแน่นในสิ่งที่ถูกต้องมีความสำนึกจะทำงานต่อสังคม มีความรับผิดชอบสูง มีวินัยในตนเองมีความเชื่อมั่นในสิ่งที่ถูกต้องตรงเวลา เสมอต้นเสมอปลาย ไม่เร่งรัดเอาเปรียบผู้อื่น และไม่แอบอ้างผลงานผู้อื่นมาเป็นของตน

^{๗๙} ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับชาติและระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำเย็น อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี), ๒๕๕๙.

๒. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม ควรมีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม รู้จักให้อภัย เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ปฏิบัติตนตามกฎหมาย บ้านเมือง ผสมผสานหลักรัฐศาสตร์ อยู่ในกรอบศีลธรรม และยึดมั่นในพระศาสนา มีความขยันหมั่นเพียร มีเมตตาและอนุเคราะห์ต่อประชาชนที่ทุกข์ร้อน คนด้อยโอกาสในสังคมและชนกลุ่มน้อยในประเทศ ห้ามปรามประชาชนจากการทำความชั่ว ส่งเสริมให้ทำความดี ยึดหลักธรรมอริยปุตยเป็นรากฐานประชาธิปไตย มีสติในการพินิจพิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ อย่างละเอียดรอบคอบ ให้เกียรติเคารพในสถานที่และสถาบัน รักษาคำพูดสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนและปฏิบัติตามนโยบายที่แถลงไว้ให้เป็นรูปธรรม ไม่ดำเนินการไปเพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง มีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับในเรื่องของสิทธิมนุษยย์ให้ทุกคนอยู่ร่วมกันด้วยความเสมอภาค รักษาจิตสำนึกให้ถูกต้องและชอบธรรม มีหลักในการดำเนินชีวิตส่วนตัว และในการบริหารประเทศ

๓. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านภูมิหลัง คือ ควรมีความ ๒๕ ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีเป็นต้นไป หรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ทางการเมืองมาก่อน เป็นคนในพื้นที่ มีการดำเนินชีวิตที่โปร่งใสทั้งชีวิตส่วนตัว และหน้าที่การงานสามารถตรวจสอบได้ มีชีวิตครอบครัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีชีวิตที่เปิดเผยมืออาชีพที่แน่นอนเพื่อให้ปรากฏที่มาแห่งรายได้ ควรเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตเป็นหลักและมีคุณธรรม ไม่เป็นผู้มีอิทธิพล และมีสัญชาติไทย

๔. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถ คือ ควรมีความรู้ความสามารถ ผลงานทางการเมืองมีการนำเอาปัญหาต่างๆ ไปวางแผนเป็นนโยบายในการพัฒนาประเทศได้อย่างถูกต้อง มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ มีวิจรณ์ญาณในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องมีความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ กล้ารับผิดชอบ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักใช้อำนาจหน้าที่อย่างชอบธรรม มีความเฉลียวฉลาด รู้ทันเหตุการณ์ สามารถรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างรวดเร็ว สามารถทำให้ผู้ร่วมงาน ประชาชน และบุคคลทั่วไป เชื่อมั่นและศรัทธาสนใจในความสำเร็จของทีมงานมากกว่าความสำเร็จของตนเอง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประเทศชาติ มีความคิดในเชิงรุก หาหนทางที่แก้ไขปัญหที่อาจจะเกิดขึ้นในระยะ ๕ – ๑๐ ปีข้างหน้า และมีความคิดในสิ่งใหม่ๆ ที่สร้างความเจริญทางเทคโนโลยีให้ทัดเทียมกับนานาประเทศ และมีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านรัฐศาสตร์ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ^{๔๐}

สมชอบ นิตินันท์, ดร. ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครพนมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมพึงประสงค์มากที่สุด ส่วนด้านคุณลักษณะส่วนตัวด้านภูมิหลัง ด้านความรู้ความสามารถ และด้านวิสัยทัศน์ พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความต่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม

^{๔๐} ศรีเพ็ญ ช่างไธสง, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทศวรรษหน้า”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๘๗.

ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า “ด้านคุณลักษณะส่วนตัวผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนมีทัศนะแตกต่างกัน ส่วนภูมิหลังด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านวิสัยทัศน์มีทัศนะไม่แตกต่างกัน”^{๘๑}

ไพจิต ศรีวรขาน ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนมผลการศึกษาพบว่า “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวต้องมีสัจจะ พูดจริงทำจริง มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง และมีกิริยาอาการเรียบร้อย ด้านคุณธรรมจริยธรรมต้องมีความซื่อสัตย์หน้าสุจริต มีวินัยในตนเอง และอยู่ในกรอบขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงาม ด้านความรู้ความสามารถมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายของบ้านเมืองเป็นอย่างดี มีความเฉลียวฉลาดรู้ทันเหตุการณ์ และมีความกล้าหาญ กล้าพูด กล้าตัดสินใจ ด้านภูมิหลัง ต้องมีสัญชาติไทย มีการประกอบอาชีพสุจริต สามารถตรวจสอบได้ และดำเนินชีวิตที่โปร่งใสทั้งชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงาน ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม โดยรวมทุกด้านและรายด้านมากกว่า ครู – อาจารย์”^{๘๒}

จรรยา สีหไกร ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุงมี ถึงอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาถึงปัจจัย ๗ ด้าน ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุงมี โดยรวมอยู่ในระดับการตัดสินใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ ปัจจัยด้านหวัศวะแนบ และปัจจัยด้านผลงานในอดีต^{๘๓}

ณภัทร ทินราช ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าในอาชีพของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร : กรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเฉลี่ย ๔๒.๘๒ ปี อายุราชการเฉลี่ย ๒๑.๔๙ ปี อายุราชการชั้นสัญญาบัตรเฉลี่ย ๑๓.๘๓ ปี สมรสแล้วเป็นส่วนใหญ่ จบการศึกษาปริญญาทางรัฐศาสตร์/นิติศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ อาชีพบิดา-มารดาของผู้ตอบ เมื่อก่อนเข้ารับราชการ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาก

^{๘๑} สมชอบ นิตพจน์, ดร., “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๔๓.

^{๘๒} ไพจิต ศรีวรขาน, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๑๖.

^{๘๓} จรรยา สีหไกร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุงมี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรการปกครองมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม), ๒๕๔๗.

ที่สุด ส่วนใหญ่มียศ ร.ต.อ ดำรงตำแหน่งรอง สว. เงินเดือนปัจจุบันอยู่ในระดับ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาทเป็นส่วนมาก การได้รับความดีความชอบประจำปีมีไม่มากนัก

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภูมิหลัง กับตัวแปรความก้าวหน้าในอาชีพราชการ โดยอาศัยค่า Chi-Square และนำมาทดสอบสมมุติฐานผลการวิเคราะห์ พบว่าความก้าวหน้าในด้านตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม กับอายุตัวของผู้ตอบ สายงาน วุฒิการศึกษา มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความก้าวหน้าในด้านเงินเดือนของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร กับอายุตัว อายุราชการ สายงาน วุฒิการศึกษา และอาชีพบิดา-มารดา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการได้รับความดีความชอบพิเศษประจำปีของนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร กับอายุตัว สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา และอาชีพของบิดา-มารดา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ^{๔๔}

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนมี ๑๐ ด้าน ดังนี้

- ๑) เลือกเพราะผู้สมัครเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ
- ๒) เลือกเพราะมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร
- ๓) เลือกเพราะผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร
- ๔) เลือกเพราะนโยบายที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้สมัคร
- ๕) เลือกเพราะผลงานในอดีตของผู้สมัครที่ได้เห็นประจักษ์มาแล้ว
- ๖) เลือกเพราะความคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัคร
- ๗) เลือกเพราะปัจจัยองค์ประกอบสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร
- ๘) เลือกเพราะผู้สมัครมีชื่อเสียง
- ๙) เลือกเพราะครอบครัวของผู้สมัครเป็นที่ยอมรับของสังคม
- ๑๐) เลือกเพราะผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น

^{๔๔} ภัทร ทินราช, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าในอาชีพของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร: กรณีศึกษาดำรงภูมิจังหวัดลำพูน”, การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๕.

๒.๘ กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาโดยสังเคราะห์จากแนวคิดของธनिया ปัญญาแก้ว^{๘๕} จากแนวคิดของนายธเนศ ขามช่วง^{๘๖} จากแนวคิดของศรีเพ็ญ ช่วงไธสง^{๘๗} จากแนวคิดของสมชอบ นิติพจน์^{๘๘} จากแนวคิดของไพจิต ศรีวรขาน^{๘๙} จากแนวคิดของจรรยา สีหไกร^{๙๐} จากแนวคิดของณภัทร ทินราช^{๙๑} ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปออกเป็น ๑๐ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร ๒. ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ๓. ด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร ๔. ด้านนโยบายของผู้สมัคร ๕. ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร ๖. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัคร ๗. ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร ๘. ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ๙. ด้านครอบครัวของผู้สมัคร ๑๐. ด้านการเป็นคนท้องถิ่น

^{๘๕}ธनिया ปัญญาแก้ว, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูในจังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย เชียงใหม่), ๒๕๔๑.

^{๘๖}ธเนศ ขามช่วง, “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด”, รายงานการค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๗๔.

^{๘๗}ศรีเพ็ญ ช่วงไธสง, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทศวรรษหน้า”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๘๗.

^{๘๘}สมชอบ นิติพจน์, ดร., “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๔๓.

^{๘๙}ไพจิต ศรีวรขาน, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๑๖.

^{๙๐}จรรยา สีหไกร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรการปกครองมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม), ๒๕๔๗.

^{๙๑}ณภัทร ทินราช, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าในอาชีพของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร : กรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน”, การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๕.

แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 - ๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - ๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - ๓.๓.๑ แบบสอบถาม
 - ๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือวิจัย
 - ๓.๓.๓ การตรวจสอบและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย
 - ๓.๓.๔ แบบสัมภาษณ์
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูลและประมวลผล
 - ๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
 - ๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
 - ๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
 - ๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด ๔๘,๘๓๓ คน^๑

๒) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชาชน จำนวน ๔๘,๘๓๓ คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamané ซึ่งใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ ๐.๐๕ ดังนี้

โดย

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรทั้งหมด ๔๘,๘๓๓ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{48,833}{1 + 48,833(0.05)^2}$$

$$n = \frac{48,833}{1 + 122.0825}$$

$$n = \frac{48,833}{123.0825}$$

$$n = 396.73$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๓๙๗ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ ตำบล เป็นระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

^๑สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖, (อัดสำเนา).

จำนวนตัวอย่างในแต่ละ อบต. = $\frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละ อบต.}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอบต. ของแต่ละตำบล ในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ รวม ๓๙๗ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

องค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ตำบลท่าตะโก	๒,๕๑๔	๒๐
ตำบลพนมรอก	๕,๐๑๗	๔๑
ตำบลหัวถนน	๖,๓๑๔	๕๑
ตำบลสายลำโพง	๖,๓๓๔	๕๑
ตำบลวังมหากร	๕,๒๕๖	๔๓
ตำบลดอนคา	๙,๕๖๙	๗๘
ตำบลทำนบ	๒,๙๒๖	๒๔
ตำบลวังใหญ่	๒,๐๔๕	๑๗
ตำบลพนมเศษ	๔,๐๔๐	๓๓
ตำบลหนองหลวง	๔,๘๑๘	๓๙
รวม	๔๘,๘๓๓	๓๙๗

๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๙ ท่าน ได้แก่

๑) นายวิสิทธิ์ ศรีบรรเทา	นายอำเภอท่าตะโก
๒) นายสมจิตร พุ่มเจริญ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน
๓) นายชัยชนะ เจริญชัยชนม์	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะโก
๔) พ.อ.อ.สำราญ คล้ายแสง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน
๕) นายวิเชษฐ์ ฤทธิ์บำรุง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหากร
๖) นางประณีต ชุ่มทวี	หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วน
ตำบลวังมหากร	
๗) นายดิเรก อินทรประเสริฐ	ประชาชนในเขตตำบลหัวถนน
๘) นายปรีชา ใหม่คามิ	ประชาชนในเขตตำบลวังมหากร
๙) นางสาวชิษณุชา เรืองพูล	ประชาชนในเขตตำบลท่าตะโก

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

๓.๓.๑ แบบสอบถาม

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕) นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๗) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกจ่ายกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๘) รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๑๐ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร ๒. ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ๓. ด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร ๔. ด้านนโยบายของผู้สมัคร ๕. ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร ๖. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัคร ๗. ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร ๘. ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ๙. ด้านครอบครัวของผู้สมัคร ๑๐. ด้านการเป็นคนท้องถิ่น

โดยแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๕ หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด
 ๔ หมายถึง อยู่ในระดับ มาก
 ๓ หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ๒ หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย
 ๑ หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด^๒

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๓.๓.๓ การตรวจสอบและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษานำมาประกอบการสร้างเครื่องมือซึ่งคือแบบสอบถาม

๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๒.๑) ผศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	รักษาการหัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๒.๒) ผศ.อานนท์ เมธีวรจักร	หัวหน้าสาขาวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๒.๓) ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๒.๔) นายสมจิตร พุ่มเจริญ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน
๒.๕) พ.อ.อ.สำราญ คล้ายแสง	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้ เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างคำถามแต่ละข้อและวัตถุประสงค์หรือหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) ^๓ โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

^๒ ชูติระ ระบอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

^๓ สมนึก ภัททิยธนี, *การวัดผลการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒๐.

ใช้สูตร	IOC	=	$\frac{\sum R}{N}$
	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้อง
	R	คือ	คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	คือ	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- +๑ หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย
- ๐ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย
- ๑ หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย

เกณฑ์การแปลความหมาย ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ ซึ่งเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ได้ค่า IOC ระหว่าง ๐.๖-๑.๐ ทุกข้อ ซึ่งถือว่าเครื่องมือใช้ได้

๓) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)^๔ โดยเครื่องมือการวิจัยได้ค่าของแบบสอบถาม = ๐.๙๒๙

๔) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

๓.๓.๔ แบบสัมภาษณ์

๑) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อนำมาวิเคราะห์

^๔ สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ถึงนายก องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่

๒) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูล กับประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๗ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ทั้งหมดจำนวน ๓๙๗ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ถึงผู้ให้ ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒) ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อ สัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔) นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่ม ตัวอย่างและพรรณนาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๒๑ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๔๑ – ๔.๒๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๖๑ – ๓.๔๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๘๑ – ๒.๖๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๘๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด^๕

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล กับ “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” โดยการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

- ๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- ๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- ๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
- ๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

^๕ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕),

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภотаตะโก จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๗ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภотаตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหา และแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภотаตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภотаตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจำนวน ๓๙๗ คน จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๙๗)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
ชาย	๑๘๒	๔๕.๘๔
หญิง	๒๑๕	๕๔.๑๖
รวม	๓๙๗	๑๐๐
๒. อายุ		
๑๘-๒๕ ปี	๓๐	๗.๕๖
๒๖-๓๕ ปี	๗๑	๑๗.๘๘
๓๖-๔๕ ปี	๙๙	๒๔.๙๔
๔๖-๕๕ ปี	๑๒๒	๓๐.๗๓
๕๖ ปีขึ้นไป	๗๕	๑๘.๘๙
รวม	๓๙๗	๑๐๐
๓. อาชีพ		
ทำนา/ทำไร่	๕๒	๑๓.๑๐
ค้าขาย/ทำธุรกิจ	๒๔	๖.๐๕
รับจ้างหรือลูกจ้าง	๑๓๙	๓๕.๐๑
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๖๘	๑๗.๑๓
เกษตรกร	๑๐๖	๒๖.๗๐
นักศึกษา	๘	๒.๐๒
รวม	๓๙๗	๑๐๐
๔. ระดับการศึกษา		
ป.๑-ป.๖	๓๐	๗.๕๖
ม.๑-ม.๓	๔๖	๑๑.๕๙
ม.๔-ม.๖	๑๔๕	๓๖.๕๒
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	๔๕	๑๑.๓๔
ปริญญาตรี	๑๑๕	๒๘.๙๗
ปริญญาโท	๑๖	๔.๐๓
รวม	๓๙๗	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

๕. รายได้ต่อเดือนโดยประมาณ		
ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ บาท	-	-
๒,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ บาท	๑๔	๓.๕๓
๔,๐๐๑ - ๖,๐๐๐ บาท	๑๖	๔.๐๓
๖,๐๐๑ - ๘,๐๐๐ บาท	๒๘	๗.๐๕
๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๗๓	๑๘.๓๙
๑๐,๐๐๑ - ๑๒,๐๐๐ บาท	๑๐๖	๒๖.๗๐
๑๒,๐๐๑ - ๑๔,๐๐๐ บาท	๖๖	๑๖.๖๒
๑๔,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๙๔	๒๓.๖๘
รวม	๓๙๗	๑๐๐
๖. ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่		
๑ - ๒ ปี	๒๗	๖.๘๐
๓ - ๔ ปี	๓๗	๙.๓๒
๕ - ๖ ปี	๘๗	๒๑.๙๑
๗ - ๘ ปี	๖๐	๑๕.๑๑
๙ - ๑๐ ปี	๕๑	๑๒.๘๕
๑๑ ปีขึ้นไป	๑๓๕	๓๔.๐๑
รวม	๓๙๗	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา” จำแนกได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๑๖ รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘๔

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ผู้ที่มีอายุ ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๓ รองลงมาคือ ผู้ที่มีอายุอยู่ระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี จำนวน ๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๔ และน้อยที่สุดคือ ผู้ที่มีอายุอยู่ระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๕๖

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง จำนวน ๑๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๑ รองลงมามีอาชีพเกษตรกรจำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๐ และน้อยที่สุดคือนักศึกษา จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๒

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระหว่าง ม.๔ - ม.๖ จำนวน ๑๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๒ รองลงมาคือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๙๗ และน้อยที่สุดคือ มีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน ๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๓

รายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนที่ ๑๐,๐๐๑ – ๑๒,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๗๐ รองลงมาคือ ๑๔,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๘ และน้อยที่สุดมีรายได้ต่อเดือนที่ ๒,๐๐๐ – ๔,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๓

ระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ ๑๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐๑ รองลงมาคือ มีระยะเวลาอยู่ในพื้นที่อยู่ระหว่าง ๕ – ๑๐ ปี จำนวน ๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๙๑ และที่น้อยที่สุดคือ มีระยะเวลาอยู่ในพื้นที่อยู่ระหว่าง ๑ – ๒ ปี จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๘๐

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านผลประโยชน์ของผู้สมัคร ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร ด้านชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านครอบครัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม

(n=๓๙๗)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๓.๒๗	๐.๘๒๙	ปานกลาง
๒. ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร	๒.๒๓	๐.๙๗๑	น้อย
๓. ด้านผลประโยชน์ตอบแทนของผู้สมัคร	๒.๔๗	๐.๙๒๕	น้อย
๔. ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๓.๒๘	๐.๗๓๓	ปานกลาง
๕. ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๓.๑๕	๐.๗๐๖	ปานกลาง
๖. ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๓.๑๕	๐.๖๙๙	ปานกลาง
๗. ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร	๓.๒๒	๐.๕๙๙	ปานกลาง
๘. ด้านชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๓.๖๑	๐.๖๖๖	มาก
๙. ด้านครอบครัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	๓.๓๖	๐.๗๑๓	ปานกลาง
๑๐. ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น	๓.๙๑	๐.๖๕๒	มาก
รวม	๓.๑๖	๐.๔๓๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๖$, S.D. = ๐.๔๓๙)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ อยู่ในระดับมากคือ ด้านชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส่วนด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์ของผู้สมัคร อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	ผู้สมัครมีความรู้ด้านกฎหมาย	๓.๑๑	๑.๐๓๒	ปานกลาง
๒	ผู้สมัครมีความรู้ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น	๓.๒๔	๐.๙๒๓	ปานกลาง
๓	ผู้สมัครมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	๓.๒๖	๐.๙๔๔	ปานกลาง
๔	ผู้สมัครมีระดับการศึกษาดี	๓.๓๕	๐.๙๐๘	ปานกลาง
๕	ผู้สมัครมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานในตำบล	๓.๓๘	๐.๙๖๘	ปานกลาง
	รวม	๓.๒๗	๐.๘๒๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X} = ๓.๒๗$ S.D. = ๐.๘๒๙) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	เคยพึ่งพาอาศัยกันกับผู้สมัคร	๒.๔๑	๑.๑๑๙	น้อย
๒	เป็นญาติพี่น้องกันกับผู้สมัคร	๒.๒๒	๑.๐๘๔	น้อย
๓	อยู่ในกลุ่มหรือสถาบันเดียวกันกับผู้สมัคร	๒.๒๓	๑.๑๐๒	น้อย
๔	เป็นพวกพ้องเพื่อนกันกับผู้สมัคร	๒.๑๕	๑.๑๗๖	น้อย
๕	รู้จักเป็นการส่วนตัวกับผู้สมัคร	๒.๑๔	๑.๑๒๒	น้อย
	รวม	๒.๒๓	๐.๙๗๑	น้อย

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ($\bar{X}=2.23$ S.D. = ๐.๙๗๑) โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลประโยชน์ของผู้สมัคร

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านผลประโยชน์ของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	ได้รับการแจกเงิน หรือสิ่งของ	๒.๘๓	๑.๒๔๑	ปานกลาง
๒	รับเข้าทำงานหรือฝากให้ทำงาน	๒.๔๑	๑.๑๗๘	น้อย
๓	จัดเลี้ยงฟรีและสนับสนุนการจัดงานในชุมชน	๒.๔๑	๑.๐๔๔	น้อย
๔	ผู้สมัครให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา	๒.๕๐	๑.๐๖๕	น้อย
๕	ผู้สมัครมอบทุนการศึกษาให้กับบุตรของท่าน	๒.๒๓	๑.๐๗๐	น้อย
	รวม	๒.๔๗	๐.๙๒๕	น้อย

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลประโยชน์ของผู้สมัคร ($\bar{X} = ๒.๔๗$ S.D. = ๐.๙๒๕) โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ได้รับการแจกเงิน หรือสิ่งของ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านนโยบาย ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	ผู้สมัครมีนโยบายในการสร้างอาชีพ	๓.๒๓	๑.๐๗๐	ปานกลาง
๒	ผู้สมัครให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย	๓.๑๓	๐.๙๑๒	ปานกลาง
๓	ผู้สมัครมีนโยบายในการพัฒนาการศึกษา	๓.๓๖	๐.๘๗๒	ปานกลาง
๔	ผู้สมัครมีนโยบายในการพัฒนาสาธารณสุข	๓.๔๐	๐.๘๙๐	ปานกลาง
๕	การกำหนดนโยบายมีการปรึกษาหารือหรือตัดสินใจโดยกลุ่ม	๓.๒๗	๐.๘๖๗	ปานกลาง
	รวม	๓.๒๘	๐.๗๓๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านนโยบาย ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X} = 3.28$ S.D. = 0.733) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	ท่านเลือกเพราะเคยได้รับเลือกตั้งมาแล้ว	๓.๐๑	๑.๐๗๔	ปานกลาง
๒	ท่านเลือกเพราะมีผลงานในอดีต	๓.๒๓	๐.๙๒๗	ปานกลาง
๓	เป็นคนที่สามารถพบได้ง่าย ไม่ถือตัว	๓.๑๖	๐.๘๑๕	ปานกลาง
๔	ปฏิบัติงานเสมอต้นเสมอปลาย	๓.๑๒	๐.๘๘๐	ปานกลาง
๕	ผู้สมัครเคยทำคุณประโยชน์ให้กับตำบล	๓.๒๐	๐.๙๐๔	ปานกลาง
	รวม	๓.๑๕	๐.๗๐๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X}$ = ๓.๑๕, S.D. = ๐.๗๐๖) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ
เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก
จังหวัดนครสวรรค์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	เป็นคนที่ซื่อสัตย์สุจริตต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	๓.๒๒	๐.๘๓๓	ปานกลาง
๒	เป็นคนที่ซื่อสัตย์ สุจริต ต่อประชาชน และสังคม	๓.๑๓	๐.๘๐๗	ปานกลาง
๓	เป็นคนที่ซื่อสัตย์ สุจริต ต่อตนเองและครอบครัว	๓.๑๓	๐.๗๗๓	ปานกลาง
๔	เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม	๓.๑๕	๐.๗๔๐	ปานกลาง
๕	เป็นผู้ที่เคารพตามกฎหมาย	๓.๑๔	๐.๘๐๐	ปานกลาง
	รวม	๓.๑๕	๐.๖๙๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหาร
ท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน
คุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X}$ = ๓.๑๕ S.D. = ๐.๖๙๙) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน
กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้สมัคร	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	เป็นคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี	๓.๕๖	๐.๗๙๙	มาก
๒	เป็นคนที่มีการบริจาเงินให้สังคมเสมอ	๓.๑๕	๐.๗๕๘	ปานกลาง
๓	เป็นคนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา	๓.๑๕	๐.๖๗๕	ปานกลาง
๔	คนในเขตเลือกตั้งพึงได้	๓.๑๙	๐.๗๔๒	ปานกลาง
๕	เป็นผู้มีการทำงานที่ดีในสังคมมาก่อน	๓.๑๕	๐.๗๗๙	ปานกลาง
	รวม	๓.๒๒	๐.๕๙๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.22$ S.D. = 0.599) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้สมัครเป็นคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี อยู่ในระดับมาก และข้ออื่นๆ นั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	เป็นคนที่รู้จักทั้งตำบล	๔.๐๑	๐.๘๔๘	มาก
๒	เป็นคนที่รู้จักทั้งหมู่บ้าน	๔.๐๘	๐.๘๔๖	มาก
๓	เป็นผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้กับตำบลมาก่อน	๓.๗๔	๐.๘๔๘	มาก
๔	เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องจากหน่วยงานต่างๆ	๓.๔๐	๐.๙๒๕	ปานกลาง
๕	เป็นคนที่เคยมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดีมาก่อน เช่น นายทหาร นายตำรวจ เป็นต้น	๒.๘๐	๑.๑๒๒	ปานกลาง
	รวม	๓.๖๑	๐.๖๖๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X}=3.61$ S.D. = 0.666) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นคนที่รู้จักทั้งหมู่บ้าน เป็นลำดับสูงสุด ($\bar{X}=4.08$, S.D. = 0.846) รองลงมาคือ เป็นคนที่รู้จักทั้งตำบล ($\bar{X}=4.01$, S.D. = 0.848) และระดับสุดท้ายคือ เป็นคนที่เคยมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดีมาก่อน เช่น นายทหาร นายตำรวจ เป็นต้น ($\bar{X}=2.80$, S.D. = 1.122)

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ
เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก
จังหวัดนครสวรรค์ ด้านครอบครัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านครอบครัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	มีลูกดี มีการศึกษา มีคุณภาพและจริยธรรม	๓.๒๓	๐.๗๒๑	ปานกลาง
๒	คู่สมรสมีความประพฤติเป็นที่ยอมรับของสังคม	๓.๒๔	๐.๖๓๘	ปานกลาง
๓	มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว	๓.๒๙	๐.๖๕๔	ปานกลาง
๔	ครอบครัวของผู้สมัครมีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	๓.๓๕	๐.๗๓๕	ปานกลาง
๕	ผู้สมัครมีความกตัญญูต่อบิดามารดา	๓.๕๔	๐.๗๘๓	มาก
	รวม	๓.๓๖	๐.๗๑๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหาร
ท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้าน
ครอบครัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ($\bar{X} = ๓.๓๖$, S.D. = ๐.๗๑๓) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้สมัครมีความกตัญญูต่อบิดามารดา อยู่ในระดับมากที่สุดส่วนข้ออื่นๆ อยู่
ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น

(n=๓๙๗)

ลำดับ	ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑	เป็นคนที่เกิดในตำบลในเขตเลือกตั้ง	๓.๘๗	๑.๐๖๒	มาก
๒	เป็นคนที่เคยเรียนในตำบลในเขตเลือกตั้ง	๓.๙๑	๐.๘๓๓	มาก
๓	เป็นคนที่ทำงานในตำบลในเขตเลือกตั้ง	๓.๘๕	๐.๘๐๒	มาก
๔	เป็นคนที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากประชาชนในพื้นที่มาก่อน	๓.๘๗	๐.๘๑๔	มาก
๕	ครอบครัวผู้สมัครเป็นคนในท้องถิ่น	๔.๐๖	๐.๙๑๘	มาก
	รวม	๓.๙๑	๐.๖๔๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น ($\bar{X}$ = ๓.๙๑ S.D. = ๐.๖๔๒) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

H_1 : ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

เพศ	ระดับการตัดสินใจ			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ชาย	๒	๑๓๓	๕๗	๑๘๒	๒๐.๙๙๓*	๐.๐๐๐
	(๙.๒)	(๑๓๙.๔)	(๓๓.๕)	(๑๘๒.๐)		
หญิง	๑๘	๑๗๑	๒๖	๒๑๕		
	(๑๐.๘)	(๑๖๔.๖)	(๗.๓)	(๒๑๕.๐)		
รวม	๒๐	๓๐๔	๘๓	๓๙๗		
	(๒๐.๐)	(๓๐๔.๐)	(๗๓.๐)	(๓๙๗.๐)		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๒๐.๙๙๓ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๐๐๐ ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า เพศมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

อายุ	ระดับการตัดสินใจ			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
๑๘-๓๕	๐ (๑.๕)	๒๑ (๒๓.๐)	๙ (๕.๕)	๓๐ (๓๐.๐)	๓๒.๘๗๔*	๐.๐๐๐
๒๖-๓๕	๙ (๓.๖)	๔๘ (๕๕.๕)	๑๔ (๑๓.๑)	๗๑ (๗๑.๐)		
๓๖-๔๕	๐ (๕.๐)	๘๒ (๗๕.๘)	๑๗ (๑๘.๒)	๙๙ (๙๙.๐)		
๔๖-๕๕	๙ (๖.๑)	๑๐๒ (๙๓.๕)	๑๑ (๒๒.๔)	๑๒๒ (๑๒๒.๐)		
๕๖ ปีขึ้นไป	๒ (๓.๘)	๕๑ (๕๗.๔)	๒๒ (๑๓.๘)	๗๕ (๗๕.๐)		
รวม	๒๐ (๒๐.๐)	๓๐๔ (๓๐๔.๐)	๗๓ (๗๓.๐)	๓๙๗ (๓๙๗.๐)		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๓๒.๘๗๔ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๐๐๐ ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า อายุมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

อาชีพ	ระดับการตัดสินใจ			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ทำนา/ทำไร่	๐ (๒.๖)	๔๒ (๓๙.๘)	๑๐ (๙.๖)	๕๒ (๕๒.๐)	๓๕.๗๘๑*	๐.๐๐๐
ค้าขาย/ทำธุรกิจ	๐ (๑.๒)	๒๒ (๑๘.๕)	๒ (๔.๕)	๒๔ (๒๔.๐)		
รับจ้างหรือลูกจ้าง	๖ (๓.๐)	๑๑๖ (๑๐๖.๕)	๑๗ (๒๕.๖)	๑๓๙ (๑๓๙.๐)		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๖ (๓.๕)	๕๕ (๕๒.๑)	๘ (๑๒.๕)	๖๘ (๖๘.๐)		
เกษตรกร	๘ (๕.๓)	๖๒ (๘๑.๒)	๓๖ (๑๙.๕)	๑๐๖ (๑๐๖.๐)		
นักศึกษา	๐ (๐.๕)	๘ (๖.๑)	๐ (๑.๕)	๘ (๘.๐)		
รวม	๒๐ (๒๐.๐)	๓๐๔ (๓๐๔.๐)	๗๓ (๗๓.๐)	๓๙๗ (๓๙๗.๐)		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๓๕.๗๘๑ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๐๐๐ ซึ่งมีความน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ระดับการศึกษา	ระดับการตัดสินใจ			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ป.๑-ป.๖	๐ (๑.๕)	๑๖ (๒๓.๐)	๑๔ (๕.๕)	๓๐ (๓๐.๐)	๘๑.๑๐๕*	๐.๐๐๐
ม.๑-ม.๓	๒ (๒.๓)	๓๐ (๓๕.๒)	๑๔ (๘.๕)	๔๖ (๔๖.๐)		
ม.๔-ม.๖	๕ (๓.๓)	๑๑๗ (๑๑๑.๐)	๒๔ (๒๖.๗)	๑๔๕ (๑๔๕.๐)		
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	๐ (๒.๓)	๓๘ (๓๕.๕)	๗ (๘.๓)	๔๕ (๔๕.๐)		
ปริญญาตรี	๗ (๕.๘)	๙๖ (๘๘.๑)	๑๒ (๒๑.๑)	๑๑๕ (๑๑๕.๐)		
ปริญญาโท	๗ (๐.๘)	๗ (๑๒.๓)	๒ (๒.๙)	๑๖ (๑๖.๐)		
ปริญญาเอก	๐ (๐)	๐ (๐)	๐ (๐)	๐ (๐)		
รวม	๒๐ (๒๐.๐)	๓๐๔ (๓๐๔.๐)	๗๓ (๗๓.๐)	๓๙๗ (๓๙๗.๐)		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๘๑.๑๐๕ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๐๐๐ ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

รายได้ต่อเดือน โดยประมาณ	ระดับการตัดสินใจ			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
ต่ำกว่า ๒,๐๐๐	๐ (๐)	๐ (๐)	๐ (๐)	๐ (๐)	๓๕.๔๖๒*	๐.๐๐๐
๒,๐๐๑-๔,๐๐๐	๐ (๐.๗)	๘ (๑๐.๗)	๖ (๒.๖)	๑๔ (๑๔.๐)		
๔,๐๐๑-๖,๐๐๐	๐ (๐.๘)	๑๑ (๑๒.๓)	๕ (๒.๙)	๑๖ (๑๖.๐)		
๖,๐๐๑-๘,๐๐๐	๐ (๑.๔)	๒๓ (๒๑.๔)	๕ (๕.๑)	๒๘ (๒๘.๐)		
๘,๐๐๑-๑๐,๐๐๐	๐ (๓.๗)	๕๒ (๕๕.๙)	๒๑ (๑๓.๔)	๗๓ (๗๓.๐)		
๑๐,๐๐๑-๑๒,๐๐๐	๗ (๕.๓)	๘๗ (๘๑.๒)	๑๒ (๑๔.๕)	๑๐๖ (๑๐๖.๐)		
๑๒,๐๐๑-๑๔,๐๐๐	๒ (๓.๓)	๔๙ (๕๐.๕)	๑๕ (๑๒.๑)	๖๖ (๖๖.๐)		
๑๔,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๑๑ (๔.๗)	๗๔ (๗๒.๐)	๙ (๑๗.๓)	๙๔ (๙๔.๐)		
มาก	๒๐ (๒๐.๐)	๓๐๔ (๓๐๔.๐)	๗๓ (๗๓.๐)	๓๙๗ (๓๙๗.๐)		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๓๕.๔๖๒ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๐๐๐ ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า รายได้ต่อเดือนโดยประมาณมีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ระยะเวลาอยู่ในพื้นที่	ระดับการตัดสินใจ			รวม	χ^2	Sig
	น้อย	ปานกลาง	มาก			
๑-๒	๒ (๑.๔)	๒๑ (๒๐.๗)	๔ (๕.๐)	๒๗ (๒๗.๐)		
๓-๔	๒ (๑.๙)	๓๑ (๒๘.๓)	๔ (๖.๘)	๓๗ (๓๗.๐)		
๕-๖	๒ (๔.๔)	๗๘ (๖๖.๖)	๗ (๑๖.๐)	๘๗ (๘๗.๐)		
๗-๘	๘ (๓.๐)	๓๔ (๔๕.๙)	๑๘ (๑๑.๐)	๖๐ (๖๐.๐)	๓๐.๖๒๙*	๐.๐๐๑
๙-๑๐	๐ (๒.๖)	๔๒ (๓๙.๑)	๙ (๙.๔)	๕๑ (๕๑.๐)		
๑๑ ปีขึ้นไป	๖ (๖.๘)	๙๘ (๑๐๓.๔)	๓๑ (๒๔.๘)	๑๓๕ (๑๓๕.๐)		
รวม	๒๐ (๒๐.๐)	๓๐๔ (๓๐๔.๐)	๗๓ (๗๓.๐)	๓๙๗ (๓๙๗.๐)		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ค่า χ^2 ที่คำนวณได้มีค่า ๓๐.๖๒๙ โดยมีนัยสำคัญที่คำนวณได้เท่ากับ ๐.๐๐๑ ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ตั้งไว้ = ๐.๐๕ แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาและแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ปัญหาและแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามรายด้าน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๙ - ๔.๒๐

ตารางที่ ๔.๑๙ ปัญหา การตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ลำดับ	ปัญหา	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑	ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง		
๑.๑	ผู้หญิงมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อยกว่าผู้ชายส่งผลให้จำนวนผู้สมัครมีจำนวนน้อย	๕๒	๑๐.๕๘
๑.๒	กฎหมายไม่ได้กำหนดคุณสมบัติผู้สมัครด้านการศึกษา	๓๐	๗.๕๖
๑.๓	ผู้สมัครไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองมาก่อน	๓๕	๘.๘๒
๒	ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง		
๒.๑	นโยบายเน้นการก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่	๕๕	๑๓.๘๕
๓	ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง		
๓.๑	ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในตนเอง	๖๓	๑๕.๘๗
๔	ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร		
๔.๑	ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรแสดงบัญชีทรัพย์สินหนี้สินของตนและคู่สมรสทั้งก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง	๔๒	๑๐.๕๘

ตารางที่ ๔.๒๐ แนวทางการส่งเสริมเกี่ยวกับปัจจัยแนวทางการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหาร
ท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัด
นครสวรรค์

ลำดับ	แนวทางส่งเสริม	ความถี่	
		จำนวน	ร้อยละ
๑	ด้านความรู้ความสามารถของผู้สมัครรับเลือกตั้ง		
๑.๑	ทางราชการตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ควรส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้นโดยดำเนินการกระตุ้นให้ผู้หญิงได้เข้ามามีส่วนร่วมตลอดจนจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆที่จะส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น	๔๒	๑๐.๕๘
๑.๒	ต้องมีกฎหมายรองรับในด้านคุณสมบัติวุฒิการศึกษาของผู้สมัครด้วยเพื่อให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถ	๓๐	๗.๕๖
๑.๓	องค์การบริหารส่วนตำบลต้องให้ความสำคัญและมีการจัดอบรมโดยกำหนดหลักสูตรต่างๆที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่	๓๕	๘.๘๒
๒	ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง		
๒.๑	ส่วนราชการจะต้องให้ความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้กับหมู่บ้าน ชุมชนอย่างจริงจังโดยเน้นการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน	๕๕	๑๓.๘๕
๓	ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง		
๓.๑	องค์การบริหารส่วนตำบลต้องให้ความสำคัญในการจัดระบบประมาณด้านฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้สมัครเพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด	๖๓	๑๕.๘๗
๔	ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร		
๔.๑	ควรมีกฎหมายมารองรับในการแสดงบัญชีทรัพย์สินของผู้สมัครและครอบครัวทั้งก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง	๔๒	๑๐.๕๘

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

การสัมภาษณ์นี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ คือ ๑. ความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๒. รูปแบบการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ๓. วิธีการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ๔. ปัญหาและอุปสรรค ๕. รูปแบบและวิธีการ เพื่อให้การพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน ๙ ท่าน

๑. ความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในการทำงาน ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารงานในองค์กร ทั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภา ต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในแนวทางการทำงาน การหาเสียงเลือกตั้งเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกตั้ง ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ความเป็นผู้มีชื่อเสียงของผู้สมัครผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเป็นผู้มีชื่อเสียงที่ดีเป็นที่ยอมรับของประชาชน ด้านผู้สมัคร เป็นเครือข่ายนักการเมืองระดับชาติ ระดับการศึกษาของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (ประชาชน)^๑

ในอุดมคติของตนเองนั้น ต้องเป็นบุคคลที่ใจกว้าง เด็ดเดี่ยว อดทน ไม่วอกแวก รู้จักตนเอง และเข้าใจผู้อื่น มีความขยัน อดทน เอาใจเขามาใส่ใจเรา เข้าใจเพื่อนมนุษย์ และควรจบการศึกษาในระดับสูง เช่นในระดับปริญญาโท รวมถึงต้องมีคุณธรรมด้วย ในด้านบุคลิกภาพต้องมีความคล่องแคล่ว ว่องไว เรียบร้อย สุขภาพ สุขุม ต้องมีฐานะความมั่นคงทางการเงินที่ดี อีกทั้งผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ให้ความสำคัญในเรื่องชาติตระกูล แต่พฤติกรรมส่วนตัวนั้น และต้องเป็นพุทธจริยะ เรียบร้อยโดยปัจจุบันลักษณะที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งฯ นั้น จะต้องมีลักษณะเด็ดเดี่ยว รับผิดชอบหน้าที่ ซึ่งเด็ดเดี่ยวและถูกต้อง และผู้ให้สัมภาษณ์ยังให้แนวคิดเห็นว่า ด้านความสัมพันธ์ทางสายเลือด ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้นำเพราะต้องดูที่พฤติกรรมที่ปรากฏ โดยคุณสมบัติสูงสุดที่ผู้ให้สัมภาษณ์จะใช้เลือกผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นคือความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เพราะต้องแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด^๒

^๑สัมภาษณ์ นายวิสิทธิ์ ศรีบรรเทา, นายอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, วันที่ ๒๓ เดือน ธันวาคม ๒๕๕๖.

^๒สัมภาษณ์ นายสมจิตร พุ่มเจริญ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, วันที่ ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

ความรู้ความสามารถของผู้สมัครเลือกตั้งผู้บริหารไม่เป็นปัญหาและอุปสรรค แต่สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับต่ำ แต่ส่วนใหญ่เป็นคนของนักการเมือง ของผู้นำภายในหมู่บ้าน ควรแก้กฎหมายคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาฯ โดยกำหนดคุณวุฒิการศึกษา ปัญหาการเลือกตั้งโดยเฉพาะการเลือกตั้งสมาชิกสภาฯ ผู้สมัครที่มีเครือข่ายมากส่วนใหญ่จะได้รับการเลือกตั้งในลักษณะพวกมากลากไป ทำให้คนดีมีความสามารถพลาดโอกาสได้รับการเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นการเลือกตั้งภายในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นวงแคบ ในกรณีนี้แก้ไขยาก เพราะขัดกับหลักประชาธิปไตย ซึ่งใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจเลือกตั้ง^๓

ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะนำนโยบายของรัฐบาลบางส่วนมากำหนดเป็นนโยบายตนเองในรูปแบบรัฐสวัสดิการและนโยบายหลายอย่างที่ตนกำหนดเองนั้นขัดต่อระเบียบกฎหมายหนังสือสั่งการของทางราชการทำให้เมื่อได้รับเลือกตั้งเข้ามาแล้ว เกิดปัญหาในการปฏิบัติราชการเกิดความขัดแย้งกับข้าราชการฝ่ายประจำดังนั้นนักการเมืองจึงมักกล่าวปิดกั้นนโยบายนายองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้สมัครควรศึกษา กฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องว่าอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลคืออะไร มิใช่ว่านำบทบาทหน้าที่ที่ทุกกระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านผลงานในอดีตผู้สมัครมักจะถูกนำมาหาเสียง แต่ผลงานที่ล้มเหลวก็มีมากมาย แต่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมักไม่ค่อยสนใจผลงาน มักดูเรื่องผลประโยชน์ เรื่องเงินที่ผู้สมัครนำมาซื้อเสียงมากกว่า

ตราบไต่คนในชาติยังยากจน การแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งให้เกิดความโปร่งใส สุจริต เทียบธรรม นั้น ทำไม่ได้ ดังนั้นเงินจึงมีค่าสำหรับการซื้อเสียง ใครเป็นนักการเมืองก็โกงกินบ้านกินเมือง เหมือนเดิม หลายคนจึงมักพูดว่า เลือกไปก็เท่านั้น เสียเวลาทำมาหากิน^๔

ในการตัดสินใจจะเลือกตั้งผู้สมัครจะเป็นผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ต้องมีลักษณะคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว เมื่อเกิดปัญหาอะไรก็ต้องรีบแก้ไข ไม่ปล่อยทิ้งไว้ โดยยกตัวอย่างกรณีเกิดอุทกภัยชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนน้ำท่วมข้าวเกิดการเสียหาย รวมถึงบ้านเรือน ต้องกล้าตัดสินใจในการสั่งการช่วยเหลือไม่ไ้รอจนกว่าแจ้งเปิดภัยพิบัติฉุกเฉินจากจังหวัดก่อน ถึงจะดำเนินการ ชาวบ้านจะได้รับการช่วยเหลือนั้น ต้องใช้เวลาจากทางราชการนานหลายวัน ในการตัดสินใจเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ต้องกล้าคิดและตัดสินใจอย่างรวดเร็ว และด้านพฤติกรรมต้องดีตลอดเวลา ทั้งต่อหน้าและลับหลัง โดยในปัจจุบันต้องเป็นคนตรง และจะดูจากคุณสมบัติอื่นประกอบ โดยคุณสมบัติสูงสุดที่ผู้ถูกสัมภาษณ์จะใช้เลือกตั้งนั้นคือ ความคิด การตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์^๕

ผู้นำต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ กล้าตัดสินใจ ยึดหยุ่นได้ในบางกรณี สิ่งสำคัญผู้นำควรจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ในด้านบุคลิกภาพไม่สำคัญ ในด้านฐานะความมั่นคงปานกลาง

^๓สัมภาษณ์ นายชัยชนะ เจริญชัยชนม์, นายองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะโก อำเภوتاตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๔ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^๔สัมภาษณ์ สำราญ คล้ายแสง, พ.อ.อ., ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภوتاตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^๕สัมภาษณ์ นายวิเชษฐ์ ฤทธิบำรุง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหาร อำเภوتاตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

ผู้สมัครควรศึกษา กฎหมาย อบต. และกฎหมายที่เกี่ยวข้องว่าอำนาจหน้าที่ของ อบต.คืออะไร มีไว้ว่า นำบทบาทหน้าที่ที่ทุกกระทรวง ทบวง กรม มาปฏิบัติใน อบต. ต้องรู้ถึงความต้องการของชุมชน แล้ว สร้างค่านิยมประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง ว่าเป็นหัวใจของการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย ^๖

การที่จะตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล รูปแบบการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง คือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะพยายามศึกษาเพิ่มเติม ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน / การกำหนดนโยบายในการทำงานพยายามให้ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้ การหาเสียง รูปแบบการพัฒนาคือพยายามสื่อโฆษณาต่างๆ หัวคะแนน โดยเฉพาะหัวคะแนนที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นผู้นำท้องถิ่น นำความเจริญสู่ท้องถิ่น แวดล้อมอื่นๆ เช่น กระแสสังคม ความเข้มแข็ง ของทีม ผู้สมัคร สิ่งที่สำคัญต้องเป็นคนดีของสังคม ซื่อสัตย์ ต้องเข้าถึงคนง่าย พูดจริงทำจริง ทันสมัย มอง การณ์ไกลทันต่อเหตุการณ์บ้านเมืองปัจจุบัน ^๗

ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีลักษณะ ๑. มีความรู้ ๒. จิตใจดี ๓. เสียสละ ๔. มีความขยัน ๕. หมั่นหาความรู้ และประสบการณ์ ๕. การศึกษาของผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องสูง ๖. ความประพฤติส่วนตัวต้องดี ไม่มีความสัมพันธ์ เข้ากับทุกคนได้ แก้ไขปัญหาได้ ไม่เลือกที่รัก มักที่ชัง หากผู้รับสมัครเลือกตั้งมีทั้งหมดที่กล่าวมา ก็จะทำให้ผู้เลือก คือประชาชนในพื้นที่จะได้รับผลประโยชน์กับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง มากที่สุด ^๘

การจะเลือกตั้งแต่ละครั้งของผู้ถูกสัมภาษณ์นั้น ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ ชอบช่วยเหลือประชาชน มีภาวะการเป็นผู้นำ รักครอบครัว และควรจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ขึ้นไป รวมทั้งมีประสบการณ์ ในด้านบุคลิกภาพนั้น ต้องกล้าตัดสินใจ กล้าพูด รอบคอบ ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม และควรมีความประพฤติดีงาม มีหลักการ นานับถือ ต้องมีความใส่ใจต่อประชาชน ต้อง ทำได้อย่างที่พูดไว้ และควรแก้กฎหมายคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาฯ โดยกำหนดคุณสมบัติ การศึกษาเพราะการจะเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถ มักจะสำเร็จไปแล้ว ๕๐% และหากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม ก็จะเป็นเหตุในการตัดสินใจเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น ^๙

^๖สัมภาษณ์ นางประณีต ชุ่มทวี, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหาราช อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^๗สัมภาษณ์ นายดิเรก อินทรประเสริฐ, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^๘สัมภาษณ์ นายปรีชา ใหม่คำมี, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^๙สัมภาษณ์ นางสาวชิษณุชา เรืองพูล, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

๒. รูปแบบการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง

รูปแบบการพัฒนาสิ่งสำคัญคือการตัดสินใจต้องถูกต้อง ชัดเจน ถ้าจะตัดสินใจในการจะดำเนินการตามโครงการที่ได้ประชาคม ต้องมีช่องทางในการให้ประชาชนมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกคน ควรกำหนดเวลาที่ชัดเจน ในการกำหนดกิจกรรมให้แน่นอนว่าจะดำเนินการอะไร^{๑๐}

การพัฒนาถือว่าเป็นในรูปแบบของกิจกรรม จะต้องมีการปฏิบัติที่มีอยู่ในโลกของความเป็นจริง และต้องมีความเจริญก้าวหน้ามากกว่าเดิม ดีกว่าเดิมที่เป็นอยู่ หากผู้นำหรือผู้บริหารส่วนท้องถิ่นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีการพัฒนาชุมชนได้เห็นภาพก็แสดงถึงความสำเร็จ เช่น การบริหารงานมีการวางแผน มีนโยบาย มีการจัดองค์กร และการบริหารงานงบประมาณ ก็จะมีคุณภาพและประสบความสำเร็จ ส่งถึงยังประชาชนอย่างแท้จริง^{๑๑}

การพัฒนาคือการที่ได้กระทำจริงๆ การนำไปปรับใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาองค์กรสังคมหรือชุมชนให้เหมาะสมกับสถานที่ บุคคล เวลา ของในพื้นที่เขตอำเภอท่าตะโก การศึกษาสภาพพื้นที่ สังเกตจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว นำมาวิเคราะห์หาเหตุผล แล้วนำมาแก้ไข หากผู้บริหารหรือสมาชิกให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนา ก็จะส่งผลให้ประชาชนทราบถึงวิสัยทัศน์ในการบริหารท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน จนถึงอนาคตภายหน้ามีการต่อยอดได้ถูกแนวทางไม่เดินหลงทาง การจะเลือกผู้สมัครนั้น ต้องคำนึงถึงแต่ละบุคคลด้วย ต้องมีการพัฒนาเป็นสิ่งแรก เป็นสิ่งสำคัญ^{๑๒}

การพัฒนาในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีการพัฒนาในด้าน การซื้อเสียงทั้งทางตรง ทางอ้อม หรือแอบแฝงต่างๆ เช่นการจัดหา หรือสัญญาว่าจะให้ จะจัดหาสาธารณูปโภคให้กับประชาชน ช่วยเหลือแก้ปัญหาความเดือดร้อนส่วนตัวของผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ตลอดจนการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อเสียงในรูปแบบต่างๆ รูปแบบการซื้อเสียงทางอ้อม เช่น การจัดทัวร์นำไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่างๆ ซึ่งการจัดทัวร์แบบนี้จะทำทาน กลุ่มแม่บ้านหรือองค์กรสตรี ทำให้กลุ่มแม่บ้านที่บอกจะมีกิจกรรมด้านอาชีพเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตแล้ว ยังเป็นกลุ่มที่เป็นอำนาจต่อรองเพื่อให้ได้ผลประโยชน์รูปแบบต่างๆ จากนั้นการเมืองก็พยายามเข้าไปกุมอำนาจในกลุ่มแม่บ้านเพื่อหวังผลทางการเมือง^{๑๓}

ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีรูปแบบการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง จะต้องรู้จักแก้ปัญหาในหมู่บ้าน พัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า การนำความรู้ความสามารถมาใช้ประโยชน์จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ดูจากผลงานเดิม

^{๑๐}สัมภาษณ์ นายวิสิทธิ์ ศรีบรรเทา, นายอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, วันที่ ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๑}สัมภาษณ์ นายสมจิตร พุ่มเจริญ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๒}สัมภาษณ์ นายชัยชนะ เจริญชัยนัม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๔ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๓}สัมภาษณ์ สำราญ คล้ายแสง, พ.อ.อ., ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

ที่ผ่านมาว่ามีจุดอ่อน จุดแข็ง อย่างไรบ้าง แล้วหาวิธีในการดำเนินการครั้งใหม่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งขึ้น^{๑๔}

ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีรูปแบบการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง กิจกรรมทั้งปวงของฝ่ายบริหาร นั้นต้องเป็นระบบ ขั้นตอน มีนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง ต้องมีเหตุผล มีการจัดการ มีตัวแบบทางด้านพัฒนาองค์กร และพัฒนาในเขตพื้นที่ พัฒนาชุมชน ให้ได้ประโยชน์มากที่สุดจึงจะเป็นเหตุให้ได้รับการเลือกตั้งทุกครั้งเมื่อลงสมัครเป็นผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล^{๑๕}

ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องพยายามศึกษาเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน / การกำหนดนโยบายในการทำงานพยายามให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้ การหาเสียงรูปแบบการพัฒนาคือพยายามส่อโฆษณาต่างๆ หัวคะแนน โดยเฉพาะหัวคะแนนที่มีความน่าเชื่อถือ เป็นผู้นำท้องถิ่น นำความเจริญสู่ท้องถิ่น แวดล้อมอื่นๆ เช่นกระแสวิกขม ความเข้มแข็ง ของทีมผู้สมัคร^{๑๖}

แนวทางการพัฒนานั้นต้องเน้นการบริหารการปฏิบัติงาน การสื่อสารนโยบาย ต้องมีระดับเป้าหมายการสื่อสาร และมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในทุกด้าน การพัฒนาโครงการของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการประเมินผลในการดำเนินการตามโครงการทุกโครงการ มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีผลลัพธ์ หรือผลกระทบอะไรบ้าง จึงจะสำเร็จของการดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณในท้องถิ่นในแต่ละตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก^{๑๗}

ในการพัฒนาบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นสำคัญมากการที่จะประสบความสำเร็จในการเลือกผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามานั่งบริหารงบประมาณ ต้องมีข้าราชการประจำ หากข้าราชการประจำไม่มีการพัฒนาควบคู่กันไปก็จะมีไม่ประสบความสำเร็จ จะเกิดปัญหาอุปสรรคมากมาย จึงต้องเห็นความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรส่วนท้องถิ่นด้วย ให้อำนาจความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่อย่างแท้จริง และนำทั้งสองทางคือ ทางข้าราชการทางการเมือง และข้าราชการประจำ ผสมผสานกันให้ได้ จึงจะเห็นผลงานที่ลงไปถึงประชาชนในเขตพื้นที่ของตน^{๑๘}

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายวิเชษฐ์ ฤทธิบำรุง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหาร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นางประณีต ชุ่มทวี, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหาร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายดิเรก อินทรประเสริฐ, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๗} สัมภาษณ์ ปรีชา ใหม่คำมี, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวชิษณุชา เรืองพล, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

๓. วิธีการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง

การพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติผู้สมัครวิธีการพัฒนาคือการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อยกระดับการศึกษา เมื่อหาเสียงการเลือกตั้ง ก็ถ่ายรูปชุดครุยปริญญาหรือเครื่องแบบ เพื่อให้เป็นที่รับรู้ได้ว่า เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ด้านการกำหนดนโยบายวิธีการพัฒนาคือ การใช้โปสเตอร์ แผ่นพับการใช้รถโฆษณาหาเสียง การปราศรัยหาเสียง การเดินทางหาเสียงตามบ้าน การหาเสียง วิธีการพัฒนาคือการจัดป้ายหาเสียง ใช้โปสเตอร์ แผ่นพับ การใช้รถหาเสียง การปราศรัย หาเสียง การเดินทาง^{๑๙}

การพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง ต้องสร้างความเชื่อมั่น ในการบริหารงาน งบประมาณจากรัฐบาลจัดสรรให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของประชาชนสูงสุด การพัฒนาต้องเน้นการให้ความรู้ความเข้าใจ ให้มีการศึกษารูถึงวิธีการดำเนินการกับประชาชนเข้าใจชัดเจน ตรงกับนโยบาย และนำผลผลิตมาใช้ได้จริงสามารถต่อยอดได้ นำไปถึงผลกำไรในอนาคต ต้องมีการวางแผนงานให้ชัดเจนและปฏิบัติตามแผน และประชาชนจะตัดสินใจเลือกหากเห็นเป็นรูปธรรม^{๒๐}

ตราบใดที่คนในชาติยังยากจน การแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งให้เกิดความโปร่งใส สุจริต เทียงธรรมนั้น ทำไม่ได้ ดังนั้นเงินจึงมีค่าสำหรับการซื้อเสียง ใครเป็นนักการเมืองก็โกงกินบ้านกินเมืองเหมือนเดิม หลายคนจึงมักพูดว่า เลือกไปก็เท่านั้น เสียเวลาทำมาหากิน ต้องมีการดำเนินการพัฒนาจิตใจของชาวบ้านให้เข้าใจถึงความสำคัญของการเลือกคนดีเข้าไปบริหารงบประมาณ หากประชาชนมีจิตสำนึกดีแล้ว ก็จะคิดดี เลือกผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาบริหารงาน บริหารเงิน จะส่งผลให้ประชาชนได้ประโยชน์สูงสุด และจะไม่มีใครเสียใจที่ได้เลือกผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของเขาเอง^{๒๑}

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเมื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งควรใช้วิจารณญาณในการเลือกตั้งเสมอว่า การเลือกคนดีเป็นตัวแทนของตนเป็นสิ่งที่ดี เพราะคนดี จะต้องคิดดี ประพฤติดี ทำเพื่อส่วนรวมเป็นที่ตั้ง^{๒๒}

การแสดงออกทางการเมืองคือการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ต้องมีการซื้อเสียง ขायสิทธิ หากประชาชนรู้ถึงผลกระทบของการ รับเงิน แล้วจะเกิดปัญหาอื่นๆ ตามอีกมากมาย ทั้งหมดนั้นคือการที่นักการเมืองหยิบยื่นให้กับชาวบ้านประชาชนยังเห็นไม่ชัดเจนจะเสียสิทธิอะไร ต้องมีการนำเสนอให้เห็นภาพชัดเจน ถึงการทุจริตของผู้รับสมัครที่ไม่ซื่อสัตย์กับตนเอง และยังหวังผลกำไรในการจะได้รับ การเลือกตั้ง จะนำผลประโยชน์มาสู่ตนเอง และพวกพ้อง การพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการ

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายวิสิทธิ์ ศรีบรรเทา, นายอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายสมจิตร พุ่มเจริญ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายชัยชนะ เจริญชัยชนม์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๔ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๒} สัมภาษณ์ สำราญ คล้ายแสง, พ.อ.อ., ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

ตัดสินใจเลือกตั้ง ต้องเห็นความสำคัญของการนำเสนอถึงผลกระทบที่ประชาชนจะได้รับให้มากที่สุด ทั้งทางด้านสื่อสารมวลชน หรือโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน และมากพอถึงประชาชนทุกครัวเรือน และมีการรณรงค์ให้ข้าราชการประจำออกประชาสัมพันธ์ ถึงผลเสียจากการรับเงิน ทุกครัวเรือน ต้องร่วมมือและอุทิศเวลาให้ประชาชนในพื้นที่ของตนเอง^{๒๓}

การพัฒนาด้านความรู้ของของประชาชน ต้องมีการส่งเสริม มีการอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้ง เพราะประเทศไทยเรานั้น มีการเลือกตั้งหลายครั้ง เช่นจะระดับชาติ การเลือก ส.ส. หรือ ส.ว. หรือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือจะเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นสิ่งสำคัญคือผู้เลือกตั้งก็ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย แยกคนดี หรือคนเลว ได้อย่างชัดเจน จะนำประเทศ ไปสู่เป้าหมายคือระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงให้ได้^{๒๔}

การรวมอำนาจ การเผด็จการของผู้บริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นั้นเป็นสิ่งสำคัญ หากมีการกระจายอำนาจภารกิจเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารนโยบาย คือ การช่วยกันทำงาน ทำงานเป็นทีม “งานกระจุก ผู้บริหารตาย งานกระจายผู้บริหารรอด” เป็นสิ่งที่ผู้สัมภาษณ์เห็นความสำคัญในด้านการกระจายอำนาจของผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะได้รับเลือกในคราวต่อไป ต้องเน้นและพัฒนาด้านการกระจายอำนาจของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้ถึงประชาชนให้มากที่สุด^{๒๕}

การจะพัฒนาองค์กรใดๆ ก็ตาม ต้องเห็นความสำคัญ และผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก แล้วจึงมองกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการตามโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก เพราะหากคิดถึงประชาชนเป็นหลักย่อมเห็นผลชัดเจนทุกๆ ด้าน และทุกโครงการก็จะดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย ไม่เกิดปัญหาในท้องถิ่น นั้นๆ ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นหลัก และจริงใจ ประชาชนจะเห็นและเลือกท่านเข้าไปบริหารงบประมาณของแต่ละตำบลเอง โดยไม่มีการซื้อเสียงขายสิทธิ^{๒๖}

ระบบการฮั้วคะแนน มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันทั้งในรูปการให้ความช่วยเหลือในเรื่องส่วนตัว การดึงโครงการพัฒนาเข้ามาสู่พื้นที่และการตอบแทนกันด้วยข้าวของเงินทอง การหาเสียงหรือแนะนำตัวผ่านเครือข่ายหรือผู้ใกล้ชิดซึ่งมีตำแหน่งหรือบทบาทสำคัญในชุมชน เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่ถือว่ามีความสัมพันธ์อย่างมากในการโน้มน้าวให้ประชาชนไปลงคะแนนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง และความสำคัญกับการหาเสียงของผู้สมัครรับการเลือกตั้ง มากเพราะการหาเสียงในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ หากประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ตนเองในการให้ความหวัง

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายวิเชษฐ์ ฤทธิบำรุง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหาร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๔} สัมภาษณ์ นางประณีต ชุ่มทวี, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหาร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายดิเรก อินทรประเสริฐ, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายปรีชา ใหม่คำมี, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

หรือเงินเพียงเล็กน้อยในแต่ละครั้งของการเลือกตั้งที่หวัคะแนนนำมาจ่าย ก็จะพัฒนาการเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอท่าตะโกได้^{๒๗}

๔. ปัญหาและอุปสรรค

ความเข้าใจของประชาชนในสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองไม่เพียงพอ และข้อมูลข่าวสารการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ทำให้สับสน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความผิดพลาดในการเลือกบุคคลเข้ารับการเลือกตั้ง^{๒๘}

ควรแก้ไขกฎหมายเลือกตั้งในเรื่องคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น เพราะหากคนต่างพื้นที่ได้รับเลือกตั้งส่วนใหญ่มักเป็นผลเสีย เพราะเป็นผู้มีบาร์มี ปัญหาในท้องถิ่นของประชาชนจะไม่ได้รับการแก้ไข กับมีปัญหาเพิ่มมากขึ้นอีก^{๒๙}

ผู้สมัครรับเลือกตั้งมักขาดคุณธรรม ตั้งแต่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ต่างคนก็มุ่งที่จะเอาชนะเพื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองจนลืมคุณธรรม จริยธรรมของนักการเมือง และเมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้วก็มักใช้อำนาจในทางที่มิชอบธรรมมักแสวงหาผลประโยชน์ คอร์รัปชั่นเสมอ และคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องภายในจิตใจของมนุษย์นักการเมืองมักไม่คำนึงถึงและกฎหมายก็ห้ามนักบวชนักพรตลงสมัครรับเลือกตั้ง ควรรณรงค์การใช้ถ้อยคำว่าลง เล่นการเมือง ผู้ที่เข้ามาจะได้มีจิตสำนึกว่าเข้ามาแล้วต้องทำงานการเมือง ส่วนการเล่นการเมืองนั้น มักหวังผลเรื่องกำไรเป็นส่วนใหญ่^{๓๐}

สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเลือกตั้ง เพราะความยากจน คนจึงเห็นว่าเงินเป็นสิ่งสำคัญกว่าการเลือกตั้ง แม้กฎหมายเลือกตั้งจะแก้ไขโดยรวมนับคะแนน หรือ นับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง ก็ตาม ไม่มีประโยชน์อันใด โดยเฉพาะวัฒนธรรมไทยเมื่อรับมาแล้วก็ต้องเลือก ควรจะสร้างค่านิยมประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง ว่าเป็นหัวใจของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย^{๓๑}

ปัญหาในการซื้อเสียงขายสิทธิเป็นปัญหาที่แก้ไขไม่ได้ แต่ขึ้นอยู่กับบุคคล สาเหตุมาจากบางคนกลัว และมีการเอื้อเฟื้อต่อกันในระบบอุปถัมภ์ บางครั้งมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องของความสัมพันธ์ อีกทั้งวิธีการเลือกตั้งที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าใครเลือกหรือไม่เลือก และในอดีตที่บ้านไม่เคยได้รับการติดต่อในการซื้อเสียงขายสิทธิ อาจจะเนื่องจากเป็นข้าราชการ และไม่มีการแสดงออกทางการเมือง โดยผู้ถูกสัมภาษณ์ยังกล่าวอีกว่าไม่เคยพบเห็นพฤติกรรมในการซื้อสิทธิขาย

^{๒๗} สัมภาษณ์ นางสาวชิษณุชา เรืองพูล, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายวิสิทธิ์ ศรีบรรเทา, นายอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๒๙} สัมภาษณ์ นายสมจิตร พุ่มเจริญ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นายชัยชนะ เจริญชัยนัม, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๔ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๑} สัมภาษณ์ สำราญ คล้ายแสง, พ.อ.อ., ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

เสียงของเพื่อนบ้าน แต่ถ้าเจตตองดูหลักฐานก่อนว่าสามารถจับได้หรือไม่ โดยในความรู้สึกส่วนตัวนั้น มองว่า คนไทยชอบเล่นการพนันน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการซื้อเสียง^{๓๒}

ปัจจัยในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังคงเป็นญาติหรือพวกพ้องเดียวกัน^{๓๓}

ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในตนเอง ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรแสดงบัญชีทรัพย์สินหนี้สินของตนและคู่สมรสทั้งก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง เพื่อเป็นการตรวจสอบได้และการขาดคุณค่าและจิตสำนึกสาธารณะของประชาชน^{๓๔}

ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นนั้นอยู่แล้ว โดยเฉพาะสมาชิกสภาท้องถิ่น กฎหมายกำหนดเรื่องภูมิสำเนา ยกเว้นผู้บริหารท้องถิ่น กฎหมายยังผ่อนผัน เช่นเป็นผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน การขาดระบบการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เช่นการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบมักเป็นลักษณะฟ้อง หรือร้องเรียนเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเองที่ค่อนข้างเป็นรายประเด็นความเคลื่อนไหวเพื่อตรวจสอบการทำงานของภาครัฐมีลักษณะการคิดและทำแบบแยกไม่เชื่อมโยงกัน^{๓๕}

ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความสามารถและความเข้าใจอย่างแท้จริงในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยเท่าใดนักแต่กลับเป็นกลุ่มบุคคล ที่มีความสัมพันธ์ต่อการกำหนดพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะบทบาทในการชักชวน ชี้นำให้ประชาชนในหมู่บ้านไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การรณรงค์ตามนโยบาย การเลือกตั้งเป็นบทบาทที่ต้องกระทำ เพราะถูกกำหนดโดยทางการไว้อย่างชัดเจน ขณะเดียวกันต้องประสานผลประโยชน์กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อตนเองจะได้รับการเลือกตั้งที่จัดให้มีขึ้น^{๓๖}

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายวิเชษฐ์ ฤทธิบำรุง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหากกร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นางประณีต ชุ่มทวี, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหากกร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายดิเรก อินทรประเสริฐ, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นายปรีชา ใหม่คำมี, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๖} สัมภาษณ์ นางสาวชิษณุชา เรืองพูล, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

๕. รูปแบบและวิธีการ เพื่อให้การพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวทางส่งเสริมของประชาชนต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ปรับเปลี่ยนทัศนคติให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเน้นและประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่ถูกต้อง^{๓๗}

แนวทางส่งเสริมของประชาชนต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก ด้านความรู้ความสามารถ คือ ทางราชการตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ควรส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้นโดยดำเนินการกระตุ้นให้ผู้หญิงได้เข้ามามีส่วนร่วมตลอดจนจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่จะส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น^{๓๘}

ควรแก้ไขกฎหมาย พรบ. สภาพตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประเด็นของคุณสมบัติผู้สมัครรับเลือกตั้ง เรื่องคุณวุฒิ โดยเฉพาะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มิได้กำหนดวุฒิการศึกษาไว้เลย แต่เมื่อได้รับเลือกตั้งเข้าไปเป็นสมาชิกแล้ว เป็นผู้พิจารณาตามข้อบัญญัติท้องถิ่น จึงขาดการใช้ดุลพินิจการผ่านข้อบัญญัติตำบล หามาตรการวิธีการในการรณรงค์การสร้างจิตใต้สำนึก การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยให้เห็นว่าการเลือกตั้ง คือ “หัวใจของชาติ” จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งระดับชาติผู้มาใช้สิทธิน้อยกว่าการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น แม้กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่าการเลือกตั้งเป็นหน้าที่ หากไม่ไปใช้สิทธิจะทำให้เสียสิทธิบางประการก็ตาม^{๓๙}

ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งรวมทั้งเจ้าหน้าที่ เล็งเห็นผลร้ายของการทุจริต ซื่อเสียม ขาดสิทธิ ในการเลือกตั้งจะส่งผลเสียให้แก่ตนเองและท้องถิ่น^{๔๐}

แนวทางส่งเสริมของประชาชนต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก ด้านนโยบาย คือ ส่วนราชการจะต้องให้ความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้กับหมู่บ้าน ชุมชนอย่างจริงจังโดยเน้นการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน^{๔๑}

^{๓๗} สัมภาษณ์ นายวิสิทธิ์ ศรีบรรเทา, นายอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๘} สัมภาษณ์ นายสมจิตร พุ่มเจริญ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายชัยชนะ เจริญชัยชนม์, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะโก อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๔๐} สัมภาษณ์ สำราญ คล้ายแสง, พ.อ.อ., ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๔๑} สัมภาษณ์ นายวิเชษฐ์ ฤทธิบำรุง, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหาร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

แนวทางส่งเสริมของประชาชนต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ องค์การบริหารส่วนตำบลต้องให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณด้านฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้สมัครเพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด^{๔๒}

การนำแนวทางปรับปรุง แก้ไขเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเขตอำเภอท่าตะโก ในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก การชูนโยบายในการพัฒนาตำบล หรือหมู่บ้านต้องเด่นชัด ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง ประโยชน์ตกอยู่กับประชาชน ในการเลือกผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง การนำนโยบาย กฎข้อบังคับ และระเบียบปฏิบัติต้องให้เกิดผล^{๔๓}

การตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยชุมชนจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงสำนึกในการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ดีที่สุด แต่วัฒนธรรมอำนาจนิยม การรวมศูนย์ทางการพัฒนามารวมทั้งอำนาจทางการเมืองท้องถิ่น แบบอุปถัมภ์ก็ยังเป็นสาเหตุสำคัญในการเลือกตั้ง การขาดระบบการจัดการในการตรวจสอบที่เหมาะสม การขาดความรู้ความเข้าใจ และความพร้อมของประชาชน ระเบียบปฏิบัติ และวิธีการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายๆ ประการ ยังเอื้อต่อการคอร์รัปชันและยากต่อการตรวจสอบ^{๔๔}

การแก้ปัญหาของผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นั้น ควรสอดคล้องกับความเป็นจริงในแต่ละตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก ควรเกิดจากเวทีประชาคม โดยดูจากข้อมูลพื้นฐานของแต่ละตำบล ทำให้ประชาชนมีความพอใจต่อการบริหารงาน ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ ตามที่อำนาจกฎหมายวางไว้ และสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล^{๔๕}

^{๔๒} สัมภาษณ์ นางประณีต ชุ่มทวี, หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมหาร อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๓ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

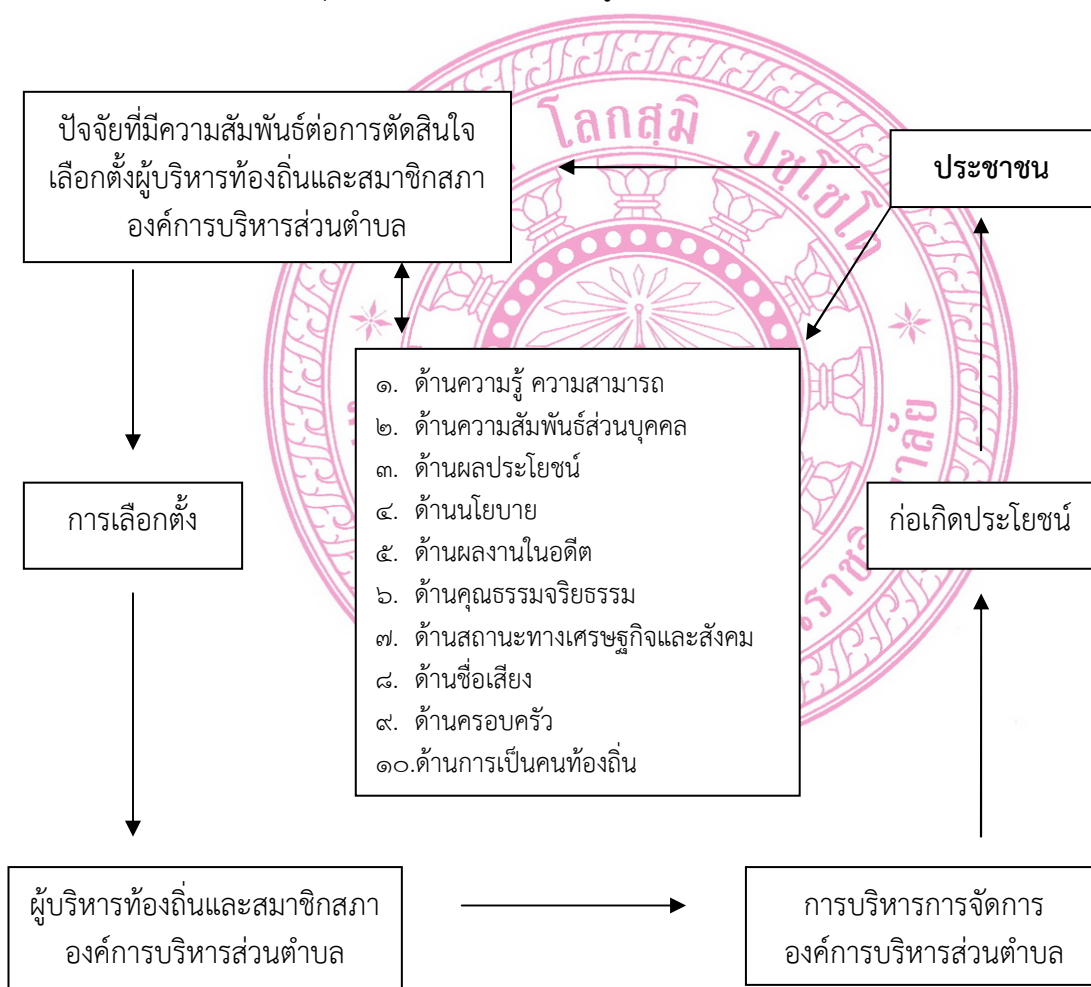
^{๔๓} สัมภาษณ์ นายดิเรก อินทรประเสริฐ, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายปรีชา ใหม่คำม, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นางสาวชิษณุชา เรืองพล, ประชาชนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์, ๒๐ เดือนธันวาคม ๒๕๕๖.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้ทราบถึงระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปัญหาและแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชน สามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านความสามารถของผู้สมัคร ผู้สมัครต้องมีความรู้ความสามารถในหลายๆด้านโดยเฉพาะความรู้เรื่อง การบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายและข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ถ้าผู้สมัครได้รับการเลือกตั้งเข้ามาแล้วจะได้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ก่อนเกิดประโยชน์กับประชาชน

ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง เป็นเพื่อน หรือรู้จักกัน ความสัมพันธ์เหล่านี้มีผลต่อการเลือกตั้ง แต่ในทางกลับกันถ้าประชาชนเลือกผู้สมัครโดยที่ไม่สนใจเรื่องความสัมพันธ์แต่เลือกเพราะสิ่งอื่นเช่น เพราะเป็นคนมีคุณธรรม ตั้งใจจะมาพัฒนาตำบล ก็จะทำให้การเลือกตั้งนั้น ไม่ได้เอาความสัมพันธ์มาเกี่ยวข้องเลย

ด้านผลประโยชน์ เป็นที่รู้กันดีว่าหากมีการเลือกตั้งก็จะมีผลประโยชน์หรือสิ่งตอบแทนเข้ามาเกี่ยวข้อง จะทำให้การเลือกตั้งนั้นไม่มีความเป็นประชาธิปไตย เพราะเกิดจากผู้สมัครสัญญากับประชาชน ถ้าประชาชนมาสนใจในเรื่องผลประโยชน์ตอบแทน แต่สนใจเรื่องความเจริญของตำบล ประชาชนก็จะเลือกผู้สมัครที่มีความตั้งใจจริงที่จะเข้ามาทำคุณประโยชน์ให้กับตำบลได้เข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชน

ด้านนโยบายของผู้สมัคร นโยบายเป็นสิ่งสำคัญที่ประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้ง หากนโยบายตรงกับปัญหาในแต่พื้นที่ ประชาชนก็จะตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครคนนั้น

ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัคร มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งเพราะประชาชนได้มองเห็นผลงานในอดีตที่ผู้สมัครเคยทำไว้จึงมีส่วนทำให้ได้รับเลือกตั้งจากประชาชน

ด้วยคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัคร เป็นสิ่งสำคัญอีกด้านหนึ่งที่ผู้สมัครทุกคนพึงมีเพราะถ้าผู้สมัครคนไหนมีคุณธรรมจริยธรรมแล้ว การบริหารงานในองค์กรก็จะมีโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ซึ่งจะส่งผลถึงประชาชนด้วย

ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นสิ่งสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง เพราะประชาชนมองว่าหากผู้สมัครมีฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคงจะมีผลต่อการทุจริต น้อยเพราะผู้สมัครมีฐานะที่ดีแล้วไม่จำเป็นต้องทุจริต

ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ชื่อเสียงของผู้สมัครเป็นสิ่งสำคัญในการเลือกตั้งเพราะถ้าผู้สมัครเป็นผู้มีชื่อเสียงในตำบลซึ่งชื่อเสียงนี้ถ้าเกิดมาจากการทำคุณประโยชน์ ได้รับยกย่องจากหน่วยงาน หรือเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ การงานที่ดีมาก่อนก็จะส่งผลกับการเลือกตั้งของประชาชน

ด้านครอบครัวของผู้สมัคร ในการเลือกตั้งนั้นประชาชนจะมองว่าตัวผู้สมัคร ว่าถ้าครอบครัวของผู้สมัครมีหน้ามีตาทางสังคม เป็นครอบครัวที่ดี มีภรรยาที่ดี มีลูกที่ดี ตัวผู้สมัครเองก็เป็นคนกตัญญูก็จะได้รับเลือกตั้งจากประชาชน

ด้านผู้สมัครเป็นคนในท้องถิ่น ถ้าผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่นแล้ว ก็จะมีผลต่อการเลือกตั้ง เพราะว่าประชาชนจะมองในทุกด้านของผู้สมัคร ดังนั้นถ้าผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น ประชาชนก็จะให้ความสำคัญมากกว่า คนอื่นที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ๒) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือประชาชนอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปเป็นประชากรในการศึกษา โดยเลือกประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน ๓๙๗ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๗ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวน ๒๑๕ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๑๖ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี จำนวน ๑๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๓ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างหรือลูกจ้าง มีจำนวน ๑๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐๑ ส่วนใหญ่มีระดับม.๔-ม.๖ จำนวน ๑๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๕๒ ส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑ - ๑๒,๐๐๐ บาทต่อเดือน จำนวน ๑๐๖ คน คิดเป็น ร้อยละ ๒๖.๗๐ และส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ ๑๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๓๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๓๔.๐๑

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๒) ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ปัจจุบันที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจ
เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัด
นครสวรรค์โดยรวมอยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย ๒.๒๓

๔) ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัด นครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๘

๖) ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอบ้านนา จังหวัดนครสวรรค์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๕

๘) ด้านชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัด นครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๖๑

๙) **ด้านครอบครัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง** ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัด นครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๓๖

๑๐) ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๙๑

๕.๑.๔ สรุปปัญหา และแนวทางการส่งเสริม

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหา และแนวทางการส่งเสริม ได้ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

๑. นโยบายเน้นการก่อสร้างด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นส่วนใหญ่
๒. ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในตนเอง
๓. ผู้สมัครรับเลือกตั้งควรแสดงบัญชีทรัพย์สินหนี้สินของตนและคู่สมรสทั้งก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง
๔. ผู้หญิงมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อยกว่าผู้ชายส่งผลให้จำนวนผู้สมัครมีจำนวนน้อย
๕. ปัจจัยในการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังคงเป็นญาติหรือพวกพ้องเดียวกัน

แนวทางการส่งเสริมปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกได้ดังนี้

๑. ส่วนราชการจะต้องให้ความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้กับหมู่บ้าน ชุมชนอย่างจริงจังโดยเน้นการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลต้องให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณด้านฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้สมัครเพื่อให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด
๓. ควรมีกฎหมายมารองรับในการแสดงบัญชีทรัพย์สินของผู้สมัครและครอบครัวทั้งก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง
๔. ทางราชการตลอดจนหน่วยงานต่างๆควรส่งเสริมให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้นโดยดำเนินการกระตุ้นให้ผู้หญิงได้เข้ามามีส่วนร่วมตลอดจนจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆที่จะส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองท้องถิ่นให้มากขึ้น
๕. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ปรับเปลี่ยนทัศนคติให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเน้นและประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบเพื่อให้ประชาชนตัดสินใจเลือกผู้สมัครที่ถูกต้อง

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมทั้ง ๑๐ ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมทั้ง ๑๐ ด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยจะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจมีอยู่ทุกระดับทุกกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำขึ้น แต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโกนั้น เพราะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาท หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับผู้รับสมัครเลือกตั้งในชุมชน เขตพื้นที่เดียวกัน ที่จะให้ผลประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นของตนเองมากที่สุดเช่นเดียวกับแนวคิดของ **กุลธน รัตนพงศ์ธร** ได้สรุปความหมายของการตัดสินใจคือการพิจารณาไตร่ตรองซึ่งใจ ตัดสินใจหรือตกลงใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดก็ตามในการเลือกแนวทางปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่เล็งเห็นว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุด หรือได้รับประโยชน์มากที่สุดจากบรรดาทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่หลายทางเลือกทั้งนี้เพื่อที่จะให้เป็นแนวทางปฏิบัติอันจะนำไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลสอดคล้องกับการศึกษาของ **สมชอบ นิติพจน์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครพนมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับการศึกษาของ **ไพจิตร ศรีวรรณ** ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับการศึกษาของ **นายธเนศ ขามช่วง** ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นต่างๆ พบว่า “ประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

เมื่อแยกออกเป็นรายด้าน ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

๑) ด้านความรู้ความสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาท หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น มีความรู้ด้านกฎหมาย มีระดับการศึกษาดี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของผู้รับสมัคร

เลือกตั้งและรวมผลประโยชน์ของชุมชนและท้องถิ่นของตนเองด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ **นาย ธเนศ ขามช่วง** ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอฟุ่ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นต่างๆ พบว่า “ประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอฟุ่ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอฟุ่ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ด้านความรู้ ความสามารถ รองลงมาได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านคุณลักษณะส่วนตัวและด้านภูมิหลัง”^๑

๒) ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดย เคยพ้องพ้องอาศัยกัน เป็นญาติกันหรือเป็นพวกพ้องเพื่อนกันและอยู่ในกลุ่มหรือสถาบันเดียวกัน อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากความคุ้นเคยสนิทสนมกันหรือความเป็นญาติพี่น้องกันสอดคล้องกับการศึกษาของ **สมชอบ นิติพจน์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครพนม พบว่า ด้านคุณลักษณะส่วนตัวด้านภูมิหลังด้านความรู้ความสามารถและด้านวิสัยทัศน์ พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก”^๒

๓) ด้านผลประโยชน์ของผู้สมัคร โดยรวมอยู่ในระดับน้อย กล่าวคือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยได้รับการแจกเงิน หรือสิ่งของ รับเข้าทำงานหรือฝากให้ทำงานและจัดเลี้ยงฟรี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในเกี่ยวกับระเบียบการรับสมัครเลือกตั้งท้องถิ่นพอสมควร ส่วนคำถามที่ว่าได้รับการแจกเงินหรือสิ่งของ อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจ เพราะว่าตามบริบทของชุมชนประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนมากหาเช้ากินค่ำ เวลามีการเลือกตั้งท้องถิ่น มีหวั่นแค้นเอาเงินหรือสิ่งของมาแจกก็จะรับไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ **จรรยา สีไกร** ได้ทำการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทำบุญมี กิ่งอำเภอกะฉัง จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาถึงปัจจัย ๗ ด้าน ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำบุญ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชน มี ๑๐ ด้าน ดังนี้ ๑) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งเพราะผู้สมัครเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ๒) เพราะมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ๓) เลือกเพราะผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร ๔) เลือกเพราะนโยบายที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของ

^๑ ธเนศ ขามช่วง, “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอฟุ่ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด”, รายงานการค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๗๔.

^๒ สมชอบ นิติพจน์, ดร., “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๑๔๓.

ผู้สมัคร ๕) เลือกเพราะผลงานในอดีตของผู้สมัครที่ได้เห็นประจักษ์มาแล้ว ๖) เลือกเพราะความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้สมัคร ๗) เลือกเพราะปัจจัยองค์ประกอบสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร ๘) เลือกเพราะผู้สมัครมีชื่อเสียง ๙) เพราะครอบครัวของผู้สมัครเป็นที่ยอมรับของสังคม ๑๐) เพราะผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น และพบว่ามียะดับของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก^๓

๔) ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย มีนโยบายในการพัฒนาการศึกษาและมีนโยบายในการพัฒนาสาธารณูปโภค อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเพราะประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายกับผู้สมัครเลือกตั้งเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของ **จรรยา สิทไกร** ได้ทำการศึกษปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาถึงปัจจัย ๗ ด้าน ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมีพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชน มี ๑๐ ด้าน ดังนี้ ๑) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งเพราะผู้สมัครเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ๒) เพราะมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร ๓) เลือกเพราะผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร ๔) เลือกเพราะนโยบายที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้สมัคร ๕) เลือกเพราะผลงานในอดีตของผู้สมัครที่ได้เห็นประจักษ์มาแล้ว ๖) เลือกเพราะความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้สมัคร ๗) เลือกเพราะปัจจัยองค์ประกอบสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร ๘) เลือกเพราะผู้สมัครมีชื่อเสียง ๙) เพราะครอบครัวของผู้สมัครเป็นที่ยอมรับของสังคม ๑๐) เพราะผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น และพบว่ามียะดับของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก^๔

๕) ด้านผลงานในอดีตของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยท่านเลือกเพราะเคยได้รับเลือกตั้งมาแล้ว เป็นคนที่สามารถพบได้ง่าย ไม่ถือตัว ปฏิบัติงานเสมอต้นเสมอปลายและท่านเลือกเพราะมีผลงานในอดีต อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเพราะผลงานของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผ่านมาได้ทำคุณประโยชน์ให้กับชุมชนหรือหมู่บ้านของตนเองอย่างเสมอต้นเสมอปลาย สอดคล้องกับการศึกษาของ **นายธเนศ ขามช่วง** ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภโพนธิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นต่างๆ พบว่า “ประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภโพนธิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อ

^๓จรรยา สิทไกร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรการปกครองมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม), ๒๕๔๗.

^๔จรรยา สิทไกร, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรการปกครองมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม), ๒๕๔๗.

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอฟุ่ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ด้านความรู้ ความสามารถ รองลงมาได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านคุณลักษณะส่วนตัวและด้านภูมิหลัง^๕

๖) ด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดย เป็นคนที่ซื่อสัตย์ สุจริต ต่อประชาชน และสังคม เป็นคนที่ซื่อสัตย์ สุจริตต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเพราะประชาชนได้รับรู้ถึงผลงานที่ผ่านมาของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์ยุติธรรมต่อส่วนรวมมากกว่าของตนเอง และเพื่อนพ้อง สอดคล้องกับการศึกษาของ **สมชอบ นิติพจน์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนครพนมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมพึงประสงค์มากที่สุด ส่วนด้านคุณลักษณะส่วนตัวด้านภูมิหลังด้านความรู้ความสามารถและด้านวิสัยทัศน์ พึงประสงค์อยู่ในระดับมากผลการเปรียบเทียบ ความต่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพนมตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครพนมโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า “ด้านคุณลักษณะส่วนตัวผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนมีทัศนะแตกต่างกัน ส่วนภูมิหลังด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านวิสัยทัศน์มีทัศนะไม่แตกต่างกัน”

๗) ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเป็นคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี คนในเขตเลือกตั้งพึงได้ เป็นคนที่เคร่งศาสนาและเป็นคนที่มีการบริจาคเงินให้สังคมเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเพราะประชาชนตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความยุติธรรม ซื่อสัตย์แล้วยังดูถึงคุณสมบัติทางฐานะของผู้สมัครด้วยเพื่อความสะดวกในการช่วยเหลือบริการและมีความทุจริตในหน้าที่การงานน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของ **จรรยา สีหไกร** ได้ทำการศึกษปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี กิ่งอำเภอกะฉันทร์ จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาถึงปัจจัย ๗ ด้าน ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี โดยรวมอยู่ในระดับการตัดสินใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล

^๕ ธเนศ ขามช่วง, “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอฟุ่ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด”, รายงานการค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๗๔.

^๖ สมชอบ นิติพจน์, ดร., “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๕๐.

ปัจจัยด้านฐานะทางเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ ปัจจัยด้านหวัคะแนน และปัจจัยด้านผลงานในอดีต^๗

๘) **ด้านชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง** โดยรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเป็นคนที่ยึดทั้งหมู่บ้านและเป็นคนที่ยึดทั้งตำบล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะประชาชนได้รับรู้ถึงคุณงามความดีของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่าเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงานและส่วนรวม สอดคล้องกับการศึกษาของ **นายธนศ ขามช่วง** ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นต่างๆ พบว่า “ประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ด้านความรู้ความสามารถ รองลงมาได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านคุณลักษณะส่วนตัวและด้านภูมิหลัง”

๙) **ด้านครอบครัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง** โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีลูกดีไม่เกเร มีการศึกษาและคู่สมรสมีความประพฤติเป็นที่ยอมรับของสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเพราะประชาชนได้อยู่ใกล้ชิดหรืออยู่หมู่บ้านเดียวกันกับผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงรู้ถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สมัครเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของ **ไพจิต ศรีวรรณ** ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครพนมผลการศึกษาพบว่า “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย คือด้านคุณลักษณะส่วนตัวต้องมีสัจจะพูดจริงทำจริง มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรงและมีกิริยาจาเราะเรียบร้อย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในตนเอง และอยู่ในกรอบขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่ดำรงด้านความรู้ความสามารถ มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายของบ้านเมืองเป็นอย่างดี มีความเฉลียวฉลาดรู้ทันเหตุการณ์ และมีความกล้าหาญ กล้าพูด กล้าตัดสินใจ ด้านภูมิหลัง ต้องมีสัญชาติไทย มีการประกอบอาชีพสุจริต สามารถตรวจสอบได้ และดำเนินชีวิตที่โปร่งใสทั้งชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงาน ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนมี

^๗จรรยา สีโท, “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี”, **วิทยานพนธ์รัฐศาสตร์การปกครองมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีปทุม), ๒๕๔๗.

^๘ธนศ ขามช่วง, “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด”, **รายงานการค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย), ๒๕๕๐.

ความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม โดยรวมทุกด้านและรายด้านมากกว่า ครู – อาจารย์^{๙๙}

๑๐) ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเป็นคนที่เกิดในตำบล เป็นคนที่เคยเรียนในตำบลและเป็นคนที่เคยทำงานในตำบล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะผู้สมัครเป็นบุคคลในท้องถิ่นหรือหมู่บ้านเดียวกันเลยมีความคุ้นเคยเป็นที่รู้ของประชาชนเป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของนายธเนศ ขามช่วง ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นต่างๆ พบว่า “ประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประชาชนมีความนิยมทางการเมืองต่อ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ด้านความรู้ความสามารถ รองลงมาได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้านคุณลักษณะส่วนตัวและด้านภูมิหลัง”^{๑๐๐}

จากขั้นตอนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประชาชนในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง ๑๐ ด้านข้างต้น ได้นำมาจากแนวคิดของจรรยา สี่ไพกร ได้ทำการศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทำบุญมี กิ่งอำเภอกะจันทร์ จังหวัดชลบุรี” มาเป็นหลักคิด ซึ่งตามหลักการตามระบอบประชาธิปไตยการมีส่วนร่วมของประชาชนคือกระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามาดำเนินการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองในท้องถิ่นของตนเองดังที่ **กุลธนะ ธนาพงศ์ธร** ได้สรุปความหมายของการตัดสินใจคือการพิจารณาไตร่ตรองซึ่งใจ ตัดสินใจหรือตกลงใจของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดก็ตามในการเลือกแนวทางปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่เล็งเห็นว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุด หรือได้รับประโยชน์มากที่สุดจากบรรดาทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่หลายทางเลือกทั้งนี้เพื่อที่จะให้เป็นแนวทางปฏิบัติอันจะนำไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลเป็นแนวทางเดียวกับแนวคิดของ **จิระจิตต์ รากา** ได้สรุปว่าการตัดสินใจเป็นกระบวนการทางเลือกที่มีอยู่หลายๆทางเลือกเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานดังนั้นเมื่อมีการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งก็ถือว่าเกิดการตัดสินใจขึ้นแล้วแต่อย่างไรก็ตามการตัดสินใจที่ถือว่าดีที่สุดนั้นจะต้องเป็นทางเลือกซึ่งเป็นแนวทางที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

^{๙๙}ไพจิต ศรีวรขาน, “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม”, รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม) , ๒๕๕๐.

^{๑๐๐}ธเนศ ขามช่วง, “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอโศกชัย จังหวัดร้อยเอ็ด”, รายงานการค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม) , ๒๕๕๐.

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายในการบริหารท้องถิ่นกับประชาชนให้รู้เข้าใจในสิทธิของประชาชนมากขึ้น

๒) หน่วยงานราชการควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อประชาชนจะนำไปใช้ในการตัดสินใจเลือกตั้งครั้งต่อไป

๓) หน่วยงานราชการควรให้ความรู้ในสิทธิบทบาทหน้าที่ของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมการเมืองท้องถิ่นอย่างแท้จริง

๔) หน่วยงานราชการควรส่งเสริมและให้การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้มาใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๕) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องต้องเสริมสร้างส่งเสริมศักยภาพท้องถิ่นและความเข้มแข็งให้กับชุมชนและองค์กรประชาชน โดยทุกภาคส่วนต้องบูรณาการวางแผนและทำร่วมกัน และส่งเสริมควบคู่ไปกับระบบเศรษฐกิจชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานไม่กระทบกระเทือนต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการเสนอความต้องการและปัญหา ประชาชนเคยร้องทุกข์ ร้องเรียน ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต โดยผ่านกระบวนการ การร้องเรียนร้องทุกข์ เพื่อเรียกร้องผลประโยชน์ของส่วนรวม มิให้ตกแก่ผู้ใดผู้หนึ่ง และผู้ประพฤติผิดควรต้องได้รับโทษตามกฎหมาย

๒) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในเขตอำเภอท่าตะโก การมีส่วนร่วมในทางการเมืองท้องถิ่นด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งท้องถิ่น ประชาชนจะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโกควรรักษาระดับการมีส่วนร่วมด้านนี้ไว้ และส่งเสริมให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตย

๓) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกตั้ง การเสนอความต้องการและปัญหา คือประชาชนเข้าร่วมทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อนำความเสนอความต้องการและปัญหาของหมู่บ้าน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโกควรส่งเสริมให้ประชาชนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอความต้องการและปัญหาผ่านประชาคมหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องเพราะจะทำให้ประชาชนสามารถนำเสนอปัญหาที่ตรงต่อความต้องการที่แท้จริง และผลของการเข้าร่วมในการทำประชาคมหมู่บ้านจะ

ส่งผลต่อการกำหนดแผนงาน โครงการ ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สามารถใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการตัดสินใจเลือกตั้งในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นด้านการตรวจสอบและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประชาชนติดตามข้อมูลข่าวสาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลเสมอ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง โดยการรักษาระดับการมีส่วนร่วมด้านนี้อยู่เสมอ เพื่อจะได้เป็นส่วนหนึ่งในการสะท้อนภาพลักษณ์ องค์การผ่านระบบข้อมูลข่าวสารตามช่องทางต่างๆ

๕) ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้งอย่างทั่วถึงควรเลือกผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ ควรไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นการป้องกันสิทธิของตนเอง ควรให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้า ควรขยายเวลาในการเลือกตั้งให้มากขึ้น ไม่ควรซื้อสิทธิขายเสียง ควรให้รางวัลจูงใจกับผู้ไปเลือกตั้งทุกครั้ง ควรตรวจสอบรายชื่อก่อนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่ควรตัดสิทธิเลือกตั้งหากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๒) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๓) ควรศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสตรีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๔) ควรศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการกำหนดนโยบายในการบริหารท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๕) ควรศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

บรรณานุกรม

๑.ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ :

(๑) หนังสือ

- กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทยกับการกระจายอำนาจ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง, ๒๕๔๖.
- กรองแก้ว อยู่สุข. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒.
- กุลธน ธนาพงศธร. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมจริราช, ๒๕๔๐.
- โกวิทย์ พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย. (พิมพ์ครั้งที่ ๗). กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๒.
- จิระจิตต์ รากา. พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ ๑๖. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมจริราช, ๒๕๔๒.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. การจัดการองค์กร. กรุงเทพมหานคร : ทิฆังเอ็น, ๒๕๔๔.
- ชนงค์กรณ กุณชลบุตร. หลักการจัดการ : องค์การและการจัดการแนวคิดการบริหารธุรกิจ สถานการณ์ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
- ชุตีระ ระบอบ และคณะ. ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๓.
- ธนสวรรค์ เจริญเมือง. ๑๐๐ ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. ๒๔๔๐-๒๕๔๐. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, ๒๕๔๕.
- ธโสธร ตูทองคำ. การเมืองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.
- บรรยงค์ โตจินดา. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : รวมสาส์น, ๒๕๔๘.
- บัญญัติ พุ่มพันธ์. อบต. ของเรา : ท้องถิ่นของเรา. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ บพิธการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๘.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.
- บุญศรี มีวงษ์อุโฆษ. การเลือกตั้งและพรรคการเมือง : บทเรียนจากเยอรมัน. กรุงเทพมหานคร : สุขุมและบุตร, ๒๕๔๒.

- บุญอริ ยี่หะ. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. (พิมพ์ครั้งที่ ๖). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. **การปกครองเมืองพัทยา**. กรุงเทพมหานคร : สหยาบบล็อกและการพิมพ์, ๒๕๔๔.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. **การกระจายอำนาจ : หลักการและองค์ประกอบที่น่าพิจารณา**. กรุงเทพมหานคร, ม.ป.ท.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **ข่าวสารการเมืองของคนไทย**. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๔๐.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๓.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). **ธรรมญูชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๐.
- พานิชย์ เจริญเผ่า. **ปัจจัยจูงใจและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีแรงงานหญิงในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอจังหวัดสมุทรปราการ**. นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง รุ่นที่ ๑ : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, ๒๕๕๓.
- พุทธทาสภิกขุ. **บริหารธุรกิจแบบพุทธ**. กรุงเทพมหานคร : อตัมมโย, มปป..
- ราชบัณฑิตสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทนามมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด, ๒๕๔๖.
- วรพจน์ บุษราคัมวดี. **พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๘.
- วัชร ไชยสาร. **ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองไทยยุคใหม่ : พร้อมการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๔๑**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. **ความลับขององค์การ : พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมนิติ, ๒๕๓๕.
- วิฑูรย์ ตันศิริคงคล. **กระบวนการตัดสินใจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก**. กรุงเทพมหานคร : กราฟฟิค แอนด์ ปริ้นตัง เซ็นเตอร์ , ๒๕๔๒.
- วุฒิชัย จำนง. **พฤติกรรมการตัดสินใจ**. กรุงเทพมหานคร : คู่แข่งการพิมพ์, ๒๕๔๑.
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. **องค์การและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๐.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่นๆ. **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธีระฟอลม์และไซเท็กซ์, ๒๕๔๑.
- สนธิ์ บางยี่ขัน. **การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : ห.จ.ก. แสงจันทร์การพิมพ์, ๒๕๔๐.

สนธิ จรอนันต์. **ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท
สุขุมและบุตร จำกัด, ๒๕๔๘.

สมคิด บางโม. **องค์การและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร : วิทย์พัฒน์, ๒๕๔๘.

สมนึก ภัททิยธนี. **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙.

สมบัติ อารังธัญวงศ์. **การเมืองอเมริกา**. กรุงเทพมหานคร : เสมาธรรมการพิมพ์, ๒๕๔๒.

สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๔๐**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎร, ๒๕๔๐.

สิน พันธุ์พินิจ. **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุฬาลงกรณ์ฯ จำกัด,
๒๕๔๗.

อรอร ภูเจริญ. ดร. การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. เอกสารประกอบการสอน ภาควิชารัฐประศาสน
ศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

(๒) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

จรรยา สีไกร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี”.
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรการปกครองมหาดบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรี
ปทุม, ๒๕๔๗.

จุฑาทิพย์ แก้วมณี. “การสร้างชุดการสอนหลักธรรม เรื่อง สังคหวัตถุ ๔ โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสำหรับ
สามเณร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดสุวรรณ
รังสรรค์ จังหวัดระยอง สังเกตกรรมศาสนา”. **งานนิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาดบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖.

ณภัทร ทินราช. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความก้าวหน้าในอาชีพของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร:
กรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดลำพูน”. **การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาดบัณฑิต**. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๕.

ดุสิต กลางประพันธ์ “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับชาติ และระดับ
ท้องถิ่นของประชาชน : กรณีศึกษาอำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร”. **วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๕๒.

ธनिया ปัญญาแก้ว. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานของข้าราชการครูในจังหวัด
เชียงใหม่”. **การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาดบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๑.

ธเนศ ขามช่วง. “ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดร้อยเอ็ด”. **รายงานการค้นคว้า
อิสระศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

- นรินทร์ วรรณหิรินทร์. “การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำนันผู้ใหญ่บ้าน: กรณีศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย”. **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๓๙.
- ประเสริฐ สมบูรณ์สินชัย. “ปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๓ : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตทุ่งครุ”. **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕.
- พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย (แก้ววงศ์น้อย). “แนวคิดและวิธีการขัดเกลาทางสังคมในสถาบันครอบครัวตามแนวพระพุทธศาสนา”. **วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔.
- พิรพงษ์ พิพัฒน์เลิศสกุล. “ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการไปใช้สิทธิการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดตราด”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๒.
- ไพจิต ศรีวรขาน. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม”. **รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐.
- ภัทรวดี แก้วประดับ. “การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านค่าย”. **ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๖.
- วงศ์เดือน เชิงหอม. “ปัจจัยที่กำหนดความต้องการชำระภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักบก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี”. **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ๒๕๕๕.
- วีรพงษ์ รุจน์โชติ. “ความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๓.
- ศรีเพ็ญ ช่วงไธสง. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในทศวรรษหน้า”. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐.
- ศิริจันทร์ วงศ์ศิริ. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับชาติและระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลน้ำเย็น อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๙.
- ศิลป์ รัตนวงศ์. “ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาคมตามตัวแบบกรมการปกครองและประชาคมตามตัวแบบชุมชนการเปรียบเทียบ : กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัด

นราธิวาส”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๘.

สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยรามคำแหง. “ผลการประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจและกำกับดูแลตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. **รายงานการวิจัย**. สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๗.

สถิต คำลาเลี้ยง. “ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของช่างอากาศ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองการบินทหารเรือ”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔.

สมชอบ นิติพจน์. ดร. “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม”. **รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

(๓) เอกสารไม่ตีพิมพ์

สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์. เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๖, (อัดสำเนา).

(๔) ข้อมูลจากเว็บไซต์

จำนงค์ ทองประเสริฐ. **วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.asia.tu.ac.th/journal/EA_Journal14_2/A1.pdf, สืบค้นวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๖.

ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. ดร. **ขั้นตอนการตัดสินใจ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=614&p=1, สืบค้นวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๖.

สำนักงาน ก.พ. “**โครงการตามรอยพระราโชวาท**”, ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ : [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <<http://www.oeadc.org/caution/plonearticlemultipage>>, สืบค้นวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. “**ปัจจัย**”. ๖ ธันวาคม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <<http://th.wikipedia.org/wiki>>, สืบค้นวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖.

๒. ภาษาอังกฤษ

Barnard, Chester I. **The functions of executive**. Massachusetts Havard University Press, 1972.

Clark, John J. **Outline of Local Government of The United Kingdom**. London : Sir Issac Pitman and Son, 1957.

Donald J.Clough. **Concepts in management science**. New Delhi : Prentice-Hall of India, 1968.

- Gibson, J.L., and Ivancevich, J.M.. **Organizational: Behavior, Structure.** Process. Boston : McGraw-Hill Companies Inc, 1997.
- Holloway, William V. **State and Local Government in the United State.** New York : Prentice Hall, 1959.
- Montagu, Haris G.. **Comparative Local Government.** Great Britain : William Brendonand Son, 1984.
- Plunkett W.R. & Attner R.F.. **Introduction to manarement.** (5th ed). CA :Wadswort, 1994.
- Robson, William A. Local Government. In **Encyclopedia of Social Science (Vol. 9-10).** New York : Macmillan, 1953.
- Simon, Herbert A. **Administrative Behavior** (8th ed). New York : The Free Press, 1997.
- Wit, Danie. **A Comparative Survey of Local Government and Administration** Bangkok : Kurusapha Press, 1967.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผศ.ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง	รักษาการหัวหน้าสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา	อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
ผศ.อานนท์ เมธีวรฉัตร	หัวหน้าสาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
นายสมจิตร พุ่มเจริญ พ.อ.อ. สำราญ คล้ายแสง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ โทร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/ ๖๓๑

วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร อ.ผศ.ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ด้วย นางสาวสรตณ คุ่มภัย รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๒๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว ว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมหาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ดร.วรกฤต/ดร.วรกฤต

ลงชื่อ.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง)
กรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๑๐ ๓.๑. ๕๖

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ โทร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/ ๖๓๑

วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติโครงการตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร อ.ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ด้วย นางสาวยลรตณ คุ่มภัย รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๒๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว ว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๑๕/๑๑/๕๖
อ.ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา

บันทึกข้อความ

สำนักงาน ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ โทร ๐๕๖-๒๑๑๘๗๖๒

ที่ กอ ๖๑๐๗๒/ ๖๓๑

วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติเพราะเหตุตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร อ.ผศ.อาวนท์ เมธีวรฉัตร หัวหน้าสำนักวิชาพระพุทธศาสนา

ด้วย นางสาวยรรธณ คุ่มภัย รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๖๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้ว ว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

องค์การบริหารส่วนตำบลวังน้อย
วันที่ 2 ก.ย. 2556
หน้า ๑๓. ๘๐

ที่ กธ ๖๓๖๔๗/๖๓๖๐

ศูนย์วิจัยศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๖๔๐๐๐

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอดำเนินการขอเช่ารถจักรยานยนต์เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียนพระ นายสมจิตร พุ่มเจริญ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังน้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการวิทยานิพนธ์

จำนวน ๑ ชุด

๒. แบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวชลรตณ คุ่มน้อย รหัสประจำตัวนักศึกษา ๕๕๒๓๔๐๕๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์วิจัยศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาลงแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี

ฉะนั้น จึงเรียนมาขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกันนี้ขออภัยเป็นอย่างสูงหากท่านไม่สะดวกที่จะตอบรับการขอเรียนมา ณ โอกาสนี้

เรียน ๒๒๓

- มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

นางสาวชลรตณ คุ่มน้อย

ผู้วิจัยวิทยานิพนธ์

- กิตติกร วัฒนกุล

ขอเจริญพร

(พระเทพวิสุทธิเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์วิจัยศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

เรียน

นางสาว ชลรตณ คุ่มน้อย
ผู้วิจัยวิทยานิพนธ์

นางสาวชลรตณ คุ่มน้อย

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๒๒-๘-๕๖

(นางสาวชลรตณ คุ่มน้อย)

เจ้าหน้าที่งานธุรการ

๒ ก.ย. ๒๕๕๖

โทร ๐๕๖-๒๓๔๗๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๓๔๗๗๘

(นางสาวชลรตณ คุ่มน้อย)

นางสาวชลรตณ คุ่มน้อย

ที่ ศธ ๒๓๐๙(๙)/๖๓๓๑

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จังหวัดนครสวรรค์ ๒๐๐๐๐

๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เจริญพร พ.อ.อ.สำราญ คล้ายแสง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ โครงร่างวิทยานิพนธ์

จำนวน ๑ ชุด

๒. แบบสอบถาม

จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวสรตณ คุ่มวัย รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๒๓๔๐๕๕๔๖๗ นิสิตปริญญาโท
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
เลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก
จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทางศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญใน
เรื่องนี้เป็นอย่างดี

ฉะนั้น จึงเจริญพรมหาขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ใน
การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมกับหนังสือฉบับนี้แล้ว
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

เรียน ปลัด อบต.

- มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ตามแบบและมาตรฐานแก้ไขเครื่องมือ

ใช้ปีเตอร์สันท์

- ปลัด อบต.ท่าตะโก

นางสาววิภา (เพ็ญรัตน์)

ผู้อำนวยการศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๓๔๕๗๐

2 ก.ย. 2556 โทรสาร ๐๕๖-๒๓๔๕๗๕

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

เรียน

มจร ๒๓๐๙(๙)/๖๓๓๑
- ปลัด อบต.ท่าตะโก
- ปลัด อบต.ท่าตะโก

นางสาวสรตณ คุ่มวัย
นักศึกษานิเทศศาสตร์
๒ ก.ย. ๕๖

ค.อ.อ.

(เจ้าอาวาส วิทยาลัยสงฆ์)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะโก

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อการวิจัย

ตรวจแล้ว
ค่า IOC นี้ ผิดเล็กน้อย
จึงไม่นับรวม

(Signature)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อการวิจัย

ผศ.ดร.วิมลทิพย์ วัฒนศิริกุล

เรื่อง

๑.๑๑-๑-๑๑

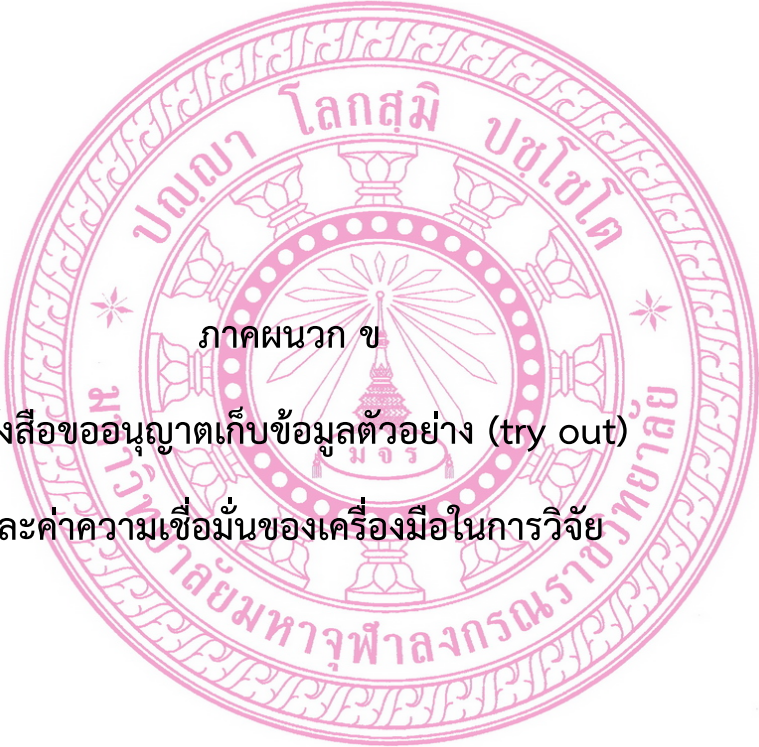
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิก

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลโน อำเภอนาคู จังหวัดนครราชสีมา

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๑๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๒๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๒๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๓	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๔	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๕	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๖	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๗	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๘	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๓๙	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๐	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๔๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๑	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๒	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๓	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๔	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ ๕		
ข้อ ๕๓	๓	๓	๓	๑	๑	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕๔	๑	๑	๓	๓	๓	๓.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕๕	๑	๑	๓	๓	๓	๓.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕๖	๑	๑	๑	๓	๓	๓.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕๗	๑	๑	๓	๓	๓	๑.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕๘	๓	๓	๓	๓	๓	๓.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕๙	๑	๑	๓	๓	๓	๓.๐๐	ใช้ได้
ข้อ ๕๐	๑	๑	๓	๓	๓	๓.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ข
หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลตัวอย่าง (try out)
และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัย

หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลตัวอย่าง (try out)

ที่ ศธ ๖๑๐๘(๒)/๔๑๓๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๙ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลตัวอย่าง (try out)

เจริญพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบึง

ซึ่งได้ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

จำนวน ๓ ชุด

ด้วยนางสาววยลรัตน์ คุ่มภัย รหัสประจำตัวนิสิต ๕๕๒๒๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง
ผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัด
นครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง (try out)
จากหน่วยงานที่ท่านบริหารอยู่ จึงเจริญพรมมาเพื่อขอขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
กลุ่มตัวอย่างในหน่วยงานของท่าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ หวังเป็น
อย่างนี้จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ
โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖ ๒๑๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖ ๒๑๑๙๙๘๘

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการวิจัย

สรุปผลการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าจากผู้ขายที่มีความสัมพันธ์กันและกัน
 หมายถึง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในเชิงสถิติ โดยใช้โปรแกรม SPSS 25.0 เพื่อหาความเชื่อมั่น

วันที่

นางสาวบรรณรัตน์ จันทน์

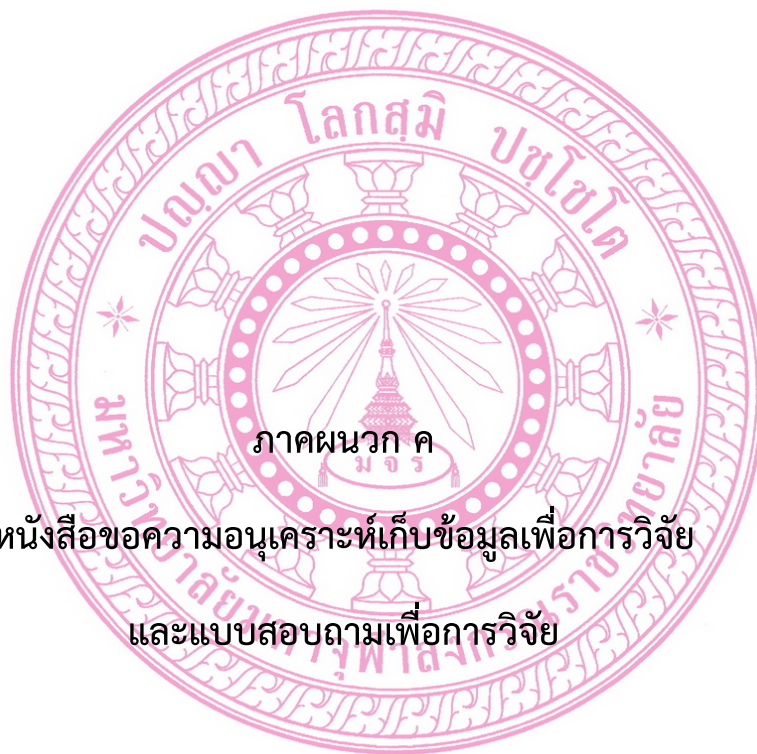
ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของวิธีการทดลองทดลอง (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยเครื่องมือการวิจัยได้ค่าของแบบสอบถาม = ๐.๙๒๘ ดังตาราง

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.928	50

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	150.57	505.289	-.127	.933
a2	156.47	505.104	-.150	.932
a3	166.00	502.062	-.073	.932
a4	156.50	500.741	-.026	.931
a5	156.27	600.685	-.177	.932
b1	157.30	478.848	.398	.928
b2	157.57	463.975	.618	.926
b3	157.77	458.254	.710	.925
b4	157.47	464.051	.552	.927
b5	157.70	466.734	.512	.927
c1	158.00	483.793	.264	.930
c2	158.10	477.472	.447	.928
c3	158.02	478.240	.420	.928
c4	167.83	464.213	.005	.926
c5	160.37	471.584	.387	.926
d1	156.47	504.002	-.110	.933
d2	157.07	476.340	.451	.928
d3	156.53	469.351	.228	.930

d4	156.60	493.293	.133	.931
d5	157.03	476.654	.584	.927
e1	156.40	480.377	.417	.928
e2	156.37	486.585	.351	.929
e3	156.97	471.626	.758	.926
e4	157.13	460.533	.921	.925
e5	157.10	476.599	.004	.920
f1	157.13	479.644	.637	.927
f2	157.27	479.623	.731	.927
f3	157.23	477.259	.750	.926
f4	157.17	470.704	.070	.927
f5	157.17	473.651	.721	.926
g1	157.10	477.679	.645	.927
g2	157.30	470.424	.925	.925
g3	157.23	475.835	.700	.929
g4	157.20	470.303	.340	.926
g5	157.10	475.406	.641	.927
h1	158.00	475.931	.527	.927
h2	155.70	489.252	.355	.929
h3	158.37	477.620	.568	.927
h4	157.00	469.882	.688	.926
h5	157.63	462.782	.765	.925
i1	158.83	490.000	.680	.927
i2	150.83	482.823	.625	.927
i3	158.53	488.409	.619	.928
i4	157.03	483.551	.595	.927
i5	156.77	481.357	.504	.927
j1	155.83	506.213	-.197	.932
j2	155.80	500.573	-.023	.931
j3	150.02	494.447	.182	.930
j4	153.50	484.250	.500	.925
j5	156.50	486.810	.288	.929

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

๒๕๐๘(ป)/๒๕๔๘

ศูนย์วิจัยศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๓๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายกองคํารับการส่วนตำบลห้วยตะโก

สิ่งส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวบรรณณ คุ่มกัญ เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอด่านช้าง จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจาก
หน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออานุภาพ
ขอบคุณไมตรีความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๕๔๗๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๕๔๗๗๔

24 ธ.ค. 2556

๖๑๐๙(๒)/๒๖๔๙

ศูนย์โคมทิศศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายกองดีการบริหารส่วนตำบลพนมรอก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวบรรณณ คุ่มภัย เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นั้นมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจาก
หน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้รับผิดชอบดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้มีริตดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หากเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออโนไมทนา
ขอบคุนในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์โคมทิศศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์โคมทิศศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๓๔๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๓๔๙๗๑

รับทราบ
๑๐๑๓๓๓๓ คดีไทย
๑๐ ก.ค. ๒๕๕๖

๖๓๖๘(๗)/๒๖๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๑

๑๗ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถุน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวชลรณ คูณภัย เลขประจำตัว ๕๕๒๓๕๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจาก
หน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออัญมทนา
ขอบคุณไมพวนเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

บรรณานุกรมกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๔๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๔๙๗๙

(นางสาววันดา เทือกหิน)
เจ้าหน้าที่งานธุรการ
18 ธ.ค. 2556

๖๑๐๘(๗)/๑๖๕๓

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติขอทราบข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายกองดีการบริหารส่วนตำบลสายบัว

จังหวัดสงขลา ด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวชลรตม์ คุ่มก๊วย เลขประจำตัว ๕๕๐๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาตามวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจาก
หน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หากเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับ ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา
ขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๙

13 ธ.ค 2556

๒๑๐๘(๓)/๑๖๕๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะนาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวยลธรรม คุ่มภัย เลขประจำตัว ๕๕๖๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นร่วมนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องมี นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจากหน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้โปรดดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย จึงขอเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับ ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพวิสุทธิเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๑๙๙๙๙

(นางสาวกัญญา ชุ่มภัย)

20 ธ.ค. 2556

มคอ๖(๓)/๑๖๕๙

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลคองคา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวกมลธณ คูนวีย์ เลขประจำตัว ๕๕๒๗๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องมี นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจาก
หน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้มีสื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้มีสื่อดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะได้รับ ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา
ขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๑๙๙๙๙

รับทราบ
นางดวงนภา ทรัพย์
๒๐ ธ.ค. ๒๕๕๖

๕๓๐๘(๗)/๑๖๕๕

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๑๐๐๐

๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รับข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวชลรตม์ คุณภัย เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้
ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษารวบรวมจาก
หน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้โปรดดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเห็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

อนึ่ง จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการ
เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนา
ขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติมณี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๕๖-๒๓๔๗๗๐

โทรสาร ๐๕๕๖-๒๓๔๗๗๐๔๔

๒๐ ธ.ค. ๒๕๕๖

๖๓๐๘(๗)/๑๖๕๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาเขตสงขลานครินทร์
จ.นครศรีธรรมราช ๖๐๐๐๐

๑๗ กันยายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลวังใหญ่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวสรตม คุ่มภัย เลขประจำตัว ๕๕๒๗๙๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครศรีธรรมราช" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจากหน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมหาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพวิจิตรเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๑๙๙๙๙

ศุภสิทธิ์ ๒๐๑/๒๕๖

18 ธ.ค. 2556

๑๑๐๔(ต)/๑๖๕๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๓๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลพยอม.ศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวอรุณคน ตุ่มภัย เลขประจำตัว ๕๕๑๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในตำบลท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ นิสิตมีความประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจากหน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออัญมณนาขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๗๙

นายสุวิทย์ วัฒนพานิช
20 ธ.ค. 2556

๖๓๐๘(พ)/๑๖๕๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๓๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กับข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

เจริญพร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหลวง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวอรอนงค์ คุณรัมย์ เลขประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เข้าการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่องมี วัตถุประสงค์จัดเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยจากหน่วยงานของท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สนับสนุนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้พิจารณาอนุญาตให้สนับสนุนการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย หากเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๙๑๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙๙

จุฑามาศ ศรีจันทร์

18 ธ.ค. 2556

**แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

**เรื่อง : ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์**

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ ๒ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท คณะรัฐประศาสนศาสตร์ นิสิตปริญญาโท ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาในเชิงวิชาการเท่านั้น จะไม่เกิดผลเสียหรือผลกระทบต่อท่านผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความอนุเคราะห์จากทุกท่านได้ให้คำตอบตามข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่สุด และขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
นางสาวยลรตณ คุ่มภัย
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความตามสภาพที่เป็นจริงที่เกี่ยวข้องกับความ
เป็นจริงของท่าน

๑. เพศ () ๑. ชาย () ๒. หญิง
๒. อายุ () ๑. ๑๘-๒๕ ปี () ๒. ๒๖-๓๕ ปี
() ๓. ๓๖-๔๕ ปี () ๔. ๔๖-๕๕ ปี
() ๕. ๕๖ ปีขึ้นไป
๓. อาชีพ () ๑. ทำนา/ทำไร่ () ๒. ค้าขาย/ทำธุรกิจ
() ๓. รับจ้างหรือลูกจ้าง () ๔. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
() ๕. เกษตรกร () ๖. นักศึกษา
๔. ระดับการศึกษา () ๑. ป.๑-ป.๖ () ๒. ม.๑-ม.๓
() ๓. ม.๔-ม.๖ () ๔. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
() ๕. ปริญญาตรี () ๖. ปริญญาโท
() ๗. ปริญญาเอก
๕. รายได้ต่อเดือนโดยประมาณ () ๑. ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ บาท
() ๒. ๒,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท
() ๓. ๔,๐๐๑ - ๖,๐๐๐ บาท
() ๔. ๖,๐๐๑ - ๘,๐๐๐ บาท
() ๕. ๘,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท
() ๖. ๑๐,๐๐๑ - ๑๒,๐๐๐ บาท
() ๗. ๑๒,๐๐๑ - ๑๔,๐๐๐ บาท
() ๘. ๑๔,๐๐๑ บาทขึ้นไป
๖. ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ () ๑. ๑ - ๒ ปี () ๒. ๓ - ๔ ปี
() ๓. ๕ - ๖ ปี () ๔. ๗ - ๘ ปี
() ๕. ๙ - ๑๐ ปี () ๖. ๑๑ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหาร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความนี้อย่างรอบคอบ และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดไว้ให้ตรงกับคำตอบที่เป็นความจริง

ข้อความ		ระดับการพิจารณา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ด้านความรู้ความสามารถ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง						
๑.	ผู้สมัครมีความรู้ด้านกฎหมาย					
๒.	ผู้สมัครมีความรู้ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น					
๓.	ผู้สมัครมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล					
๔.	ผู้สมัครมีระดับการศึกษาดี					
๕.	ผู้สมัครมีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานในตำบล					
๒. ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ของผู้สมัคร						
๑.	เคยพึ่งพาอาศัยกันกับผู้สมัคร					
๒.	เป็นญาติพี่น้องกันกับผู้สมัคร					
๓.	อยู่ในกลุ่มหรือสถาบันเดียวกันกับผู้สมัคร					
๔.	เป็นพวกพ้องเพื่อนกันกับผู้สมัคร					
๕.	รู้จักเป็นการส่วนตัวกับผู้สมัคร					
๓. ด้านผลประโยชน์ของผู้สมัคร						
๑.	ได้รับการแจกเงิน หรือสิ่งของ					
๒.	รับเข้าทำงานหรือฝากให้ทำงาน					
๓.	จัดเลี้ยงฟรีและสนับสนุนการจัดงานในชุมชน					
๔.	ผู้สมัครให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา					
๕.	ผู้สมัครมอบทุนการศึกษาให้กับบุตรของท่าน					
๔. ด้านนโยบาย ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง						
๑.	ผู้สมัครมีนโยบายในการสร้างอาชีพ					
๒.	ผู้สมัครให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย					
๓.	ผู้สมัครมีนโยบายในการพัฒนาการศึกษา					
๔.	ผู้สมัครมีนโยบายในการพัฒนาสาธารณสุข					
๕.	การกำหนดนโยบายมีการปรึกษาหารือหรือตัดสินใจโดยกลุ่ม					

ข้อความ		ระดับการพิจารณา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๕. ด้านผลงานในอดีต ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง						
๑.	ท่านเลือกเพราะเคยได้รับเลือกตั้งมาแล้ว					
๒.	ท่านเลือกเพราะมีผลงานในอดีต					
๓.	เป็นคนที่สามารถพบได้ง่าย ไม่ถือตัว					
๔.	ปฏิบัติงานเสมอต้นเสมอปลาย					
๕.	ผู้สมัครเคยทำคุณประโยชน์ให้กับตำบล					
๖. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง						
๑.	เป็นคนที่ซื่อสัตย์สุจริตต่อบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน					
๒.	เป็นคนที่ซื่อสัตย์ สุจริต ต่อประชาชน และสังคม					
๓.	เป็นคนที่ซื่อสัตย์ สุจริต ต่อตนเองและครอบครัว					
๔.	เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม					
๕.	เป็นผู้ที่เคารพตามกฎหมายเกณฑ์					
๗. ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้สมัคร						
๑.	เป็นคนที่มีความฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี					
๒.	เป็นคนที่มีการบริจาคเงินให้สังคมเสมอ					
๓.	เป็นคนที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา					
๔.	คนในเขตเลือกตั้งพึงได้					
๕.	เป็นผู้มีการงานที่ดีในสังคมมาก่อน					
๘. ด้านชื่อเสียง ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง						
๑.	เป็นคนที่รู้จักทั้งตำบล					
๒.	เป็นคนที่รู้จักทั้งหมู่บ้าน					
๓.	เป็นผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้กับตำบลมาก่อน					
๔.	เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องจากหน่วยงานต่างๆ					
๕.	เป็นคนที่มียศมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดีมาก่อน เช่น นายทหาร นายตำรวจ เป็นต้น					
๙. ด้านครอบครัว ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง						
๑.	มีลูกดี มีการศึกษา มีคุณภาพและจริยธรรม					
๒.	คู่สมรสมีความประพฤติเป็นที่ยอมรับของสังคม					
๓.	มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว					
๔.	ครอบครัวของผู้สมัครมีจิตเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					

ข้อความ		ระดับการพิจารณา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๕.	ผู้สมัครมีความกตัญญูต่อบิดามารดา					
๑๐. ด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น						
๑.	เป็นคนที่เกิดในตำบลในเขตเลือกตั้ง					
๒.	เป็นคนที่เคยเรียนในตำบลในเขตเลือกตั้ง					
๓.	เป็นคนที่ทำงานในตำบลในเขตเลือกตั้ง					
๔.	เป็นคนที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากประชาชนในพื้นที่มาก่อน					
๕.	ครอบครัวผู้สมัครเป็นคนในท้องถิ่น					

ตอนที่ ๓ โปรดแสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่นๆในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

๑. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านความรู้ ความสามารถ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

๒. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

๓. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

๔. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านนโยบาย ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

๕. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านผลงานในอดีต ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

๖. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

๗. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

๘. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านชื่อเสียง ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

๙. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านครอบครัว ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

๑๐. ปัญหา/อุปสรรค ในด้านผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
นางสาวยลรตณ คุ่มภัย
นิสิตปริญญาโท หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย
และแบบสัมภาษณ์

หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

ที่ ศธ ๒๕๐๘(๒)/๑๖๘๖

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๓๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นายวิสิทธิ์ ศรีบรรเทา นายอำเภอท่าตะโก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวสรตม คุ่มภัย รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๕๖๓ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
ตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก
จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออภัยในความไม่สะดวกขอโทษมา ณ โอกาสนี้

ขอ.เจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๐๕๗๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๐๕๘๘๔

๒๓ ธ.ค. ๒๕๕๖

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๒๖๘๗

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาระเพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นายสมจิตร พุ่มเจริญ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน

สิ่งส่งมาด้วย แบบสัมภาระ จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวสรตม คุ่มภัย รหัสประจำตัว ๕๕๖๓๔๐๕๕๖๖๖ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
ตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก
จังหวัดนครศรีธรรมราช" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้
สัมภาระเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๙๙๙๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๙๙๙๙

20 ธ.ค. 2556

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๒๖๘๘

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๑

๓๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตกระทำการให้สิทธิสัมภาระเพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นายวิทยะ เจริญชัยงาม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะโก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๒ ชุด

ด้วย นางสาวตรศม คุ่มภัย รหัสประจำตัว ๕๕๒๑๙๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราช
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
ตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก
จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขออนุญาตกระทำการทำแบบได้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ได้
สัมภาระเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๑๙๙๖๖๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๑๙๙๙๙

24 ธ.ค. 2556

ที่ ศษ ๒๑๐๔(๓)/๒๖๘๘

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
นครสวรรค์ ๒๐๐๐๐

๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้มีสัตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร พ.อ.อ.สำราญ คล้ายแสง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถนน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวอรตม คุ่มภัย รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๕๒๗ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
ตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก
จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้มีสัตสัม
ภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออัญมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๑๑๗๖๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๑๗๕๕๘

ท.อ.

(เจ้าอาวาส วัดบ้านบึง)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยถนน

20 ธค 2556

ที่ ศธ ๖๑๐๙(๗)/๑๖๕๐

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
น.น.นครสวรรค์ ๒๐๐๐๐

๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้มีสัตถัมภ์เพื่อประกอบพิธี

เจริญพร นายวิเชษฐ์ ฤทธิบำรุง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลวังมะนาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวอรุณ คัมภีร์ รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๕๕๗ บัณฑิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้มีสัตถัมภ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบุญในความเชื่อเพื่อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพพรวิธาน)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๓๔๙๗๖

โทรสาร ๐๕๖-๒๓๔๙๗๗

รับ
๒๓ ธ.ค. ๒๕๕๖

ที่ ศธ ๖๓๐๘(๓)/๒๖๕๑

ศูนย์โสตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๓๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือสมัครเพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร บางประเด็น ขุ่มพวี หน.สบ.วังมหากร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวเกตุณ คุ่มกัธ รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๕๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
ตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก
จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้หนังสือได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออโนไมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอ.เจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๑๙๙๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๑๙๙๙๙

รับ ผอ. มจร

23 ธ.ค 2556

ที่ ศธ ๒๑๐๙(๗)/๑๖๕๕

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
น.น.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นายติเรก กิบรประเสริฐ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลวังวน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวชลลดา คุ่มภัย รหัสประจำตัว ๕๕๐๓๕๐๕๕๐๗ นิสิตปริญญาโทหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เข้าขอศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ
ตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหาดใหญ่
จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมหาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้
สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งขออนุญาตอย่างนี้จึงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
ขออภัยในความไม่สะดวกและความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๕๕๙๗๑๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๕๕๙๗๑๑

20 ธ.ค. 2556

ที่ ศธ ๖๓๐๔(๓)/๒๖๕๓

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๐๐๐๐

๓๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นายวิชา ใหม่คามิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวยรรตณ กุ่มกัย รหัสประจำตัว ๕๕๒๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอห้วยทับโก จังหวัดนครสวรรค์” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้นิสิตได้สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะคงจะได้รับ ความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริยัติเมธี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๑๔๗๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๑๔๗๔

ร.๐.ก. 1556

ที่ ศบ ๒๑๐๕(๕)/๒๖๕๔

ศูนย์บัณฑิตศึกษา
มจร วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
จ.นครสวรรค์ ๖๑๐๐๐

๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้มีสิทธิสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

เจริญพร นางสาวชิษณุชา เรืองพล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ จำนวน ชุด

ด้วย นางสาวสรตณ คุ่มถ้อย รหัสประจำตัว ๕๔๒๓๔๐๕๕๖๗ นิสิตปริญญาโทหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ฉะนั้น จึงเจริญพรมมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้พิจารณาอนุญาตให้มีสิทธิสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออัญมณพนาขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระเทพปริัติมณี)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

สำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๕๖-๒๑๔๙๙๖๐

โทรสาร ๐๕๖-๒๑๔๙๙๙๙

นางสาวจิณตฉา เรืองพล
๕๐ ธันวาคม ๒๕๕๖

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

ตอนที่ ๑ ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ :

ตำแหน่ง :

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์ :

เวลา :

ตอนที่ ๒ ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น
และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

๑. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและ
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นอย่างไร

๒. ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีรูปแบบการพัฒนาปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง อย่างไรบ้าง

๓. ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวิธีการพัฒนาปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง อย่างไรบ้าง

๔. วิธีการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง

๕. แนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของ
ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีรูปแบบและวิธีการอย่างไร เพื่อให้
การพัฒนาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภา
องค์การบริหารส่วนตำบล มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวยลรตณ คุ่มภัย
เกิด	๖ มีนาคม ๒๕๑๕
สถานที่เกิด	๘๔/๑๑๘ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลวัดไทรย์ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
การศึกษา	ปริญญาตรีสังคมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ตำแหน่ง	หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหัวถนน อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์
วันเข้าศึกษา	๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๕
วันจบการศึกษา	๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗
ที่อยู่ปัจจุบัน	๘๔/๑๑๘ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลวัดไทรย์ อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครสวรรค์
โทรศัพท์	๐๘ - ๖๔๔๑ - ๐๗๐๙
E-mail	YONRADON_NY@hotmail.com